

Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse
i
Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava

1/2018

Sadržaj

Odluke	1
0 > Stvarno pravo	1
Stvarno pravo > Posjed > Vrsta posjeda > Savjestan i nesavjestan posjed	1
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Subjekti i objekti prava vlasništva > Subjekti prava vlasništva > Pravna osoba > Republika Hrvatska i druge pravne osobe javnog prava – Općenito > Republika Hrvatska	2
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Individualno vlasništvo	3
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Zaštita prava vlasništva > Tužbe za povrat stvari	4
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Zaštita prava vlasništva > Tužbe za povrat stvari > Prava vlasnička tužba (rei vindicatio) > Posjednikovi prigovori > Prigovori koji tužbeni zahtjev negiraju	5
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Načela zemljišnoknjižnog prava > Načelo prvenstva	7
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava	8
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava > Pretpostavke zahtjeva	8
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Uknjižba > Tabularna isprava > Knjižni prednik	9
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Predbilježba	11
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba	12
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Vrste i predmet upisa > Zabilježba > Ostale	12
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima > Odlučivanje	13
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Postupak u zemljišnoknjižnim stvarima > Provedba upisa	14
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Pojedinačni ispravni postupak	15
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Pojedinačni ispravni postupak	17

Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Povezivanje zemljišne knjige i knjige položenih ugovora	18
Stvarno pravo > Zemljišnoknjižno pravo > Osnivanje, obnavljanje, dopunjavanje i preoblikovanje zemljišne knjige > Povezivanje zemljišne knjige i knjige položenih ugovora	19
Stvarno pravo > Ostalo > Društveno vlasništvo > Pretvorba, privatizacija > Pojedini slučajevi > Pravo korištenja neizgrađenoga građevinskog zemljišta	20

1 > Obvezno pravo 21

Obvezno pravo > Učinci obveza > Pobijanje dužnikovih pravnih radnji > Pretpostavke pobijanja	21
Obvezno pravo > Učinci obveza > Pobijanje dužnikovih pravnih radnji > Pretpostavke pobijanja	22
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovori o uporabi i korištenju stvari > Ugovor o najmu stana > Najam stana sa zaštićenom najamninom > Sklapanje ugovora > Posebna prava > Pravo prvokupa	23
Obvezno pravo > Ugovori > Ugovor o osiguranju > Ostalo	25
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Odgovornost za drugoga > Odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti > Općenito > Opasna stvar.....	26
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Popravljanje štete > Popravljanje imovinske štete > Naknada u novcu > Pojedini slučajevi naknade imovinske štete > Fondovima socijalnog osiguranja	27
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Popravljanje štete > Popravljanje neimovinske štete > Pravična novčana naknada > Teški invaliditet bliske osobe > Zbog povrede prava osobnosti	29
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Ostale izvanugovorne obveze > Stjecanje bez osnove > Ispunjenje neke naravne ili moralne obveze	30

4 > Obiteljsko i nasljedno pravo 32

Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Brak > Prestanak braka > Osnove prestanka braka > Poništaj > Osobe ovlaštene zahtijevati poništaj braka	32
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Imovinski odnosi > Imovinski odnosi bračnih drugova > Bračna stečevina...	33

Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni izvanparnični postupci > Općenito > Obustava izvanparničnog postupka	35
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Općenito > Predmet nasljeđivanja > Ostavina.....	36
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Nasljeđivanje na temelju zakona > Nužni nasljednici > Umanjenje raspolaganja oporukom i vraćanje darova zbog povrede nužnog dijela > Kada je nužni dio povrijeđen	37
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Prelazak ostavine na nasljednike > Odgovornost nasljednika za dugove ostaviteljeve	38
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Javni bilježnici kao sudski povjerenici > Nagrade i troškovi	41

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji..... 42

Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Uvodne odredbe > Nezakoniti dokazi.....	42
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Rasprava i presuda > Rasprava > Pretpostavke za održavanje rasprave > Održavanje rasprave bez nazočnosti optuženika	43
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Žalba protiv prvostupanjske presude > Pravo na podnošenje žalbe	43

8 > Građansko procesno pravo 44

Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova.....	44
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Nadležnost sudova > Mjesna nadležnost > Posebna mjesna nadležnost > Mjesna nadležnost za pojedine vrste sporova > Nadležnost za sporove u ovršnom i stečajnom postupku	45
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Ostala pravila o naknadi parničnih troškova.....	46
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Preinaka tužbe >	

Subjektivna.....	47
Gradansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Litispendencija (postojanje parnice) otuđenje stvari ili prava o kojem teče parnica	48
Gradansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoje, obustava i mirovanje postupka > Prekid postupka > Po sili zakona	50
Gradansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoje, obustava i mirovanje postupka > Zastoj postupka	52
Gradansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redovni pravni lijekovi > Žalba protiv presude > Razlozi za žalbu > Vrste > Bitne povrede odredaba parničnog postupka > Apsolutno bitne povrede > Protuzakonito donošenje presude na temelju priznanja, na temelju odricanja, presude zbog ogluhe, presude zbog izostanka i presude bez održavanja rasprave	53
Gradansko procesno pravo > Parnični postupak > Posebni postupci > Postupak u sporovima male vrijednosti > Posebnosti u postupku pred prvostupanjskim sudom	54
Gradansko procesno pravo > Izvanparnični postupak > Pojedini izvanparnični postupci > Priznanje i ovrha stranih odluka > Priznanje i ovrha stranih sudskih odluka > Pretpostavke za priznanje ovrhe > Pravomoćnost odluke	55
Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Pokretanje postupka	57
Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Sredstva i predmet ovrhe i osiguranja > Predmet ovrhe i osiguranja > Stvari i prava koja ne mogu biti predmet ovrhe	58
Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Prekid postupka	59
Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Primjena odredaba drugih zakona.....	60
Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Jamčevina, novčana kazna i kazna zatvora te prokazna izjava i prokazni popis imovine > Prokazni popis imovine	62

Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Ovršna i vjerodostojna isprava > Ovršna isprava > Određivanje i naplata zateznih kamata	63
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Nadležnost > Mjesna.....	64
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu > Sadržaj prijedloga.....	65
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu > Sadržaj prijedloga.....	66
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	67
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje	68
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o ovrsi > Pravni lijekovi protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave	68
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Prigovor treće osobe > Tko ga može podnijeti	69
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Prigovor treće osobe > Postupanje po prigovoru > Upućivanje u parnicu	70
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Prigovor treće osobe > Postupanje po prigovoru > Kad se ne može tražiti da se ovrha proglasi nedopuštenom	72
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Prigovor treće osobe > Postupanje po prigovoru > Kad se ne može tražiti da se ovrha proglasi nedopuštenom	73
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Protuovrha > Rok za podnošenje prijedloga za protuovrhu	75
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Odgoda ovrhe > Na prijedlog ovršenika	77

Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe.....	77
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe.....	78
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe.....	79
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Dovršetak ovrhe.....	80
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Općenito > Opseg ovrhe.....	81
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini > Općenito > Nekretnina kao predmet ovrhe	82
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini > Općenito > Ovrha kad se nakon stjecanja založno prava ili prava na namirenje promijeni vlasnik nekretnine.....	83
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika > Općenito > Mjesna nadležnost	85
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika > Pljenidba tražbine	86
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika > Ovrha na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima > Prestanak rada	88
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika > Ovrha na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima > Ovrha na tražbini po računu kod pravne osobe koja obavlja poslove platnog prometa > Zapljena računa na temelju bjanko zadužnice.....	89
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi ostvarenja nenovčane tražbine > Ovrha radi vraćanja radnika na rad odnosno u službu	91
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Sudjelovanje javnih bilježnika u ovrsi >	

Sudska ovrha	92
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Sudjelovanje javnih bilježnika u ovrsi > Sudska ovrha	93
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Osiguranje > Općenito	94
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Osiguranje > Osiguranje prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini	95
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Osiguranje > Sudsko i javnobilježničko založnopravno osiguranje na temelju sporazuma stranaka > Sudsko osiguranje novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na temelju sporazuma stranaka > Prijedlog za osiguranje	97
9 > Ostala pravna područja.....	98
Ostala pravna područja.....	98

Odluke

0 > Stvarno pravo

1

014.8

STVARNO PRAVO > POSJED > VRSTA POSJEDA > SAVJESTAN I NESAVJESTAN POSJED

Opći građanski zakonik

§326.

Ukoliko poštenje svojeg posjeda i posjeda svojih prednika tužitelj temelji na činjenici da su prednici stranaka izvršili zamjenu nekretnina, tada uopćena tvrdnja da je izvršena zamjena, bez označavanja koje nekretnine je dobio zauzvrat u vlasništvo prednik tuženika, nije dostatna za dokazivanje postojanja zamjene nekretnina.

"Prema pravnom pravilu iz §326. OGZ-a poštenu posjednik je onaj tko drži stvar iz uzroka vjerojatnih da je njegova stvar koju posjeduje. Nepoštenu posjednik jest onaj koji zna ili iz okolnosti mora misliti da je tuđa stvar koju posjeduje.

Prema odredbi članka 159. stavka 1. ZVDSP-a dosjelošću se stječe vlasništvo stvari samostalnim posjedom te stvari ako taj ima zakonom određenu kakvoću i neprekidno traje zakonom određeno vrijeme, a posjednik je sposoban da bude vlasnikom te stvari.

Odredbom članka 159. stavka 2. ZVDSP-a je propisano da samostalni posjednik nekretnine čiji je posjed zakonit, istinit i pošten, stječe je dosjelošću u vlasništvo protekom deset godina neprekidnoga samostalnog posjedovanja, dok je stavkom 3. istog članka određeno da samostalni posjednik nekretnine kojemu je posjed barem pošten stječe je dosjelošću u vlasništvo protekom dvadeset godina neprekidnoga samostalnog posjedovanja.

Prema odredbi članka 18. stavka 3. ZVDSP-a posjed je pošten ako posjednik kad ga je stekao nije znao niti je s obzirom na okolnosti imao dovoljno razloga posumnjati da mu ne pripada pravo na posjed, time da je stavkom 5. istog članka propisano da se posjed smatra poštenim, osim ako se dokaže suprotno.

Pravilna je ocjena prvostupanjskog suda da posjed tužitelja i njegovih pravnih prednika nije bio pošten. Tužitelj je znao da je predmetna nekretnina u diobi prednika stranaka I. B. i J. B. pripala u vlasništvo predniku tuženika J. B., a sigurno su to znali i njegovi pravni prednici, ali je ustvrdio da su kasnije navedeni prednici stranaka izvršili zamjenu nekretnina i da je u toj zamjeni njegovu predniku pripala u vlasništvo predmetna nekretnina, te je na toj činjenici temeljio poštenje (savjesnost) svojega posjeda i svojih prednika. Međutim, tužitelj nije dokazao postojanje navedene zamjene nekretnina. Naime, tijekom dugotrajnog prvostupanjskog postupka tužitelj nije iznio činjenicu koju nekretninu je u navodnoj zamjeni dobio zauzvrat u vlasništvo prednik tuženika. Ni u žalbi tužitelj ne govori

određeno koju bi to nekretninu prednik tuženika dobio u navodnoj zamjeni nekretnina, nego ostaje na uopćenoj tvrdnji da je postojala zamjena nekretnina između prednika stranaka u kojoj je njegovu predniku pripala sporna nekretnina. Prema tome posjed tužitelja i njegovih prednika nema kakvoću koja se traži za stjecanje vlasništva dosjelošću, pa je pravilno primijenjeno materijalno pravo kada je odbijen tužbeni zahtjev."

Županijski sud u Splitu, GŽ-336/2017-4 od 1. veljače 2018.

2

023.121.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > SUBJEKTI I OBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > SUBJEKTI PRAVA VLASNIŠTVA > PRAVNA OSOBA > REPUBLIKA HRVATSKA I DRUGE PRAVNE OSOBE JAVNOG PRAVA – OPĆENITO > REPUBLIKA HRVATSKA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12)

Članak 159. stavak 4.

Članak 160. stavak 1.

Članak 388. stavak 4.

Činjenica da je tužena Republika Hrvatska stekla vlasništvo temeljem zakona ne može za tužitelja proizvesti gubitak prava vlasništva koje je stekao ranije, u skladu s tada važećim propisima.

"Naime, suprotno žalbenim navodima tužene da se nakon 6. travnja 1941. ne može steći vlasništvo na nekretninama koje su bile u društvenom vlasništvu temeljem pravnog osnova dosjelošti, a uzevši u obzir činjenicu da se tužitelj i njegovi prednici nalaze neprekidno u posjedu predmetne čestice najmanje od završetaka drugog svjetskog rata sve do danas, svakako do dana stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09 i 143/12, dalje u tekstu: ZV) 1. siječnja 1997., pri čemu se poštenu posjed presumira (članak 18. stavak 5. ZV-a), valja kazati da je Republika Hrvatska kao potpisnica Konvencije o zaštiti ljudskih prava i kao članica Europske unije dužna primjenjivati Europsko pravo, a time i Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i protokole koji su sastavnica te Konvencije. Isto tako dužna je primjenjivati odluke Europskog suda za ljudska prava, koji je već odlučivao u predmetima protiv Republike Hrvatske koji se tiču stjecanja prava vlasništva dosjelošću na nekretninama koje su bile u društvenom vlasništvu. Naime, u predmetima Trgo protiv Republike Hrvatske iz 2009., Radomilja i dr. protiv Republike Hrvatske i Jakelić protiv Republike Hrvatske iz 2016., sud je u gotovo identičnom činjeničnom supstratu kakav je onaj u ovom predmetu stao na stajalištu da ukoliko treće osobe ne polažu pravo vlasništva na predmetnoj nekretnini, a u konkretnom slučaju takvih osoba osim tužitelja nema, tužitelj ne može snositi posljedice koje su potaknuli Ustavni sud Republike Hrvatske da stavi izvan snage odredbu članka 388. stavka 4. ZV-a koja je do odluke toga suda 17. studenog 1999. omogućavala stjecanje vlasništva dosjelošću na nekretninama koje su nekoć bile u društvenom vlasništvu protekom rokova i uz dokazivanje kvaliteta i kontinuiteta posjedovanja. Naime, tužitelj se i preko svojih prednika, u smislu rokova iz članka 159. stavka 4. ZV-a i uz primjenu članka 160. stavka 1. I 2. ZV-a već nalazi u posjedu predmetne

čestice preko četrdeset godina, slijedom čega se može zaključiti da je tužitelj temeljem odredbe članka 388. stavka 4. ZV-a postao vlasnik predmetnog zemljišta temeljem zakona, u vrijeme stupanja na snagu ZV-a dana 1. siječnja 1997.

Stoga je, suprotno žalbenim navodima prvostupanjski sud pravilno zaključio da je tužitelj na predmetnoj čestici stekao pravo vlasništva dosjelošću stupanjem na snagu ZV-a, a na kojoj nitko drugi nije stavljao zahtjev za vlasništvom ili kojim drugim stvarnim pravom, pri čemu činjenica da je tužena stekla vlasništvo temeljem zakonskih propisa ne može za tužitelja proizvesti gubitak prava vlasništva koje je temeljem tada važećeg zakona stekao.

Time je pravilno prvostupanjski sud utvrdio da je pogrešan upis na predmetnoj nekretnini određen rješenjem Općinskog suda u Zadru u postupku osnivanja zemljišnih knjiga za k.o. P. i da je prigovor koji je istakao tužitelj u tom postupku bio osnovan, zbog čega je sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je usvojio tužbeni zahtjev kojim se ispravlja takav pogrešan upis na predmetnoj nekretnini i određuje upis vlasništva na ime tužitelja za cijelo."

Županijski sud u Splitu, GŽ Zk-36/2018-2 od 8. veljače 2018.

3

024.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > INDIVIDUALNO VLASNIŠTVO

*Zakon o državnoj izmjeri i katastru
(NN 16/07 i 124/10)*

Članak 102.

*Zakon o prostornom uređenju
(NN 153/13)*

Članak 161. stavak 1. točka 3.

*Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)*

Članak 145.-162.

Zahtjev u kojem se navodi da je stjecatelj ovlašten zahtijevati provedbu parcelacije zemljišta prema granicama stečenog prava vlasništva, samo je u funkciji zahtjeva za utvrđenje prava vlasništva na dijelu nekretnine.

"Predmet ovog žalbenog postupka je ovlaštenje tužitelja da temeljem presude i prijavnog lista Državne geodetske uprave, Područnog ureda u Splitu, Ispostave Trogir od označenog dijela čest. zem. 884/2 k.o. T. formira novu česticu zemljišta s novim katastarskim brojem koji će se upisati u novi zemljišnoknjižni uložak i izvršiti uknjižba prava vlasništva tužitelja na novoformiranoj čestici zemljišta na svoje ime.

Prvostupanjski sud je odbacio tužbu u dijelu tužbenog zahtjeva koji se odnosi na ovlaštenje da temeljem presude i prijavnog lista Državne geodetske uprave, Područnog ureda u Splitu, Ispostave Trogir od označenog dijela čest. zem. 884/2 k.o. T. formira novu česticu

zemljišta s novim katastarskim brojem koji će se upisati u novi zemljišnoknjižni uložak i izvršiti uknjižba prava vlasništva tužitelja na novoformiranoj čestici zemljišta na svoje ime, smatrajući da tužitelj može tražiti parcelaciju u upravnom postupku, sukladno odredbi članka 161. stavka 1. točke 3. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine", broj 153/13).

Utvrđenje prvostupanjskog suda žalbenim navodima tužitelja dovedeno je u sumnju, a što prihvaća i ovaj sud drugog stupnja.

Točno je da se prema odredbi članka 161. stavka 1. točke 3. Zakona o prostornom uređenju parcelacija može tražiti u upravnom postupku, što je upravna stvar o kojoj odlučuje i nadležno upravno tijelo, međutim, tužitelj tužbenim zahtjevom nije tražio da sud naloži parcelaciju sporne nekretnine, niti o parcelaciji odlučuje sud, već je tražio da sud tužitelja ovlasti da temeljem presude kojom je utvrđen vlasnik realnog dijela čest. zem. 884/2 k.o. T. i prijavnog lista Državne geodetske uprave u posebnom upravnom postupku zatraži parcelaciju te nakon izvršene diobe te nekretnine s pravomoćnom presudom izvrši upis prava vlasništva na novoformiranoj čestici zemljišta na svoje ime uz brisanje tog prava sa imena tuženika.

U smislu odredbe članka 102. Zakona državnoj izmjeri i katastru ("Narodne novine", broj 16/07 i 124/10) poslove državne izmjere i katastra nekretnina obavlja Državna geodetska uprava, a nadležno tijelo provodi sudske odluke koje utječu na podatke u katastru nekretnina.

Kod pravomoćnog prihvaćanja tužbenog zahtjeva usmjerenog na utvrđenje prava vlasništva dijela nekretnine, kao što je u konkretnom slučaju stjecatelj je ovlašten zahtijevati provedbu parcelacije predmetnog zemljišta prema granicama stečenog prava vlasništva (pa i u pretpostavkama iz članka 161. stavka 1. točke 3. Zakona o prostornom uređenju - "Narodne novine", broj 153/13), te dalje time (ukoliko su ispunjene i ostale pretpostavke) otpisom nastale čestice u zemljišnim knjigama (članak 145.-162. Zakona o zemljišnim knjigama - „Narodne novine“, broj 91/96, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13, dalje u tekstu: ZZK) upis vlasništva na svoje ime (članak 130. stavka 1. ZV-a.) Pri tom valja napomenuti da je dio zahtjeva u kojem se navodi da je tužitelj to ovlašten samo u funkciji zahtjeva za utvrđenje prava vlasništva na dijelu nekretnine."

Županijski sud u Splitu, GŽ-7/2018-2 od 14. veljače 2018.

4

027.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 161.

Zakon o energiji

(NN 120/12, 14/14, 95/15 i 102/15)

Članak 4. stavak 3.

Kako predmetna nekretnina očito predstavlja dio sustava koji služi za prijenos, odnosno transport i distribuciju energije, jer predstavlja jedinstvenu cjelinu s nekretninom čest. zem. 5843/6 k.o. S. na kojoj je izgrađena trafostanica, a koji objekt nedvojbeno služi za

prijenos i distribuciju električne energije, to tužitelj ne može, kao zemljišnoknjižni vlasnik, s uspjehom zahtijevati predaju te nekretnine u posjed.

"Člankom 161. stavkom 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZVDSP) propisano je kako vlasnik ima pravo zahtijevati od osobe koja posjeduje njegovu stvar da mu ona preda svoj posjed te stvari.

Imajući u vidu sve rezultate provedenog dokaznog postupka, pravilno je prvostupanjski sud zaključio kako je na predmetnoj nekretnini izgrađen dio tuženikove poslovne zgrade koji dio je neodvojiv od ostatka zgrade izgrađene na čest. zem. 6067/3, 6067/4, 6067/9 i 6067/15 te tužitelj ne može s uspjehom u postupku zahtijevati predaju u posjed nekretnine koja zapravo predstavlja nedjeljiv dio zgrade i pripadajući parkirališni prostor. Osim toga, prema stajalištu ovog drugostupanjskog suda, predmetna nekretnina očito predstavlja dio sustava koji služi za prijenos, odnosno transport i distribuciju energije jer predstavlja jedinstvenu cjelinu s nekretninom čest. zem. 5843/6 k.o. S. (kat. čest. 1967) na kojoj je izgrađena trafostanica, a koji objekt nedvojbeno služi za prijenos i distribuciju električne energije.

Člankom 4. stavkom 3. Zakona o energiji („Narodne novine“, broj 120/12, 14/14, 95/15, 102/15, dalje u tekstu: ZE) objekti i infrastruktura za proizvodnju i distribuciju električne energije proglašavaju se objektima od interesa za Republiku Hrvatsku, a sukladno članku 40. stavku 1. tog zakona, energetski subjekt ima pravo koristiti nekretnine koje nisu u njegovom vlasništvu za izgradnju i održavanje mreža, odnosno sustava koji služe za prijenos, odnosno transport i distribuciju energije u skladu s posebnim propisima. S obzirom da ove zakonske odredbe sadržajno predstavljaju *lex specialis* u odnosu na odredbe ZVDSP-a, to tužitelj ne može, kao zemljišnoknjižni vlasnik stvari, s uspjehom zahtijevati predaju te stvari u posjed."

Županijski sud u Splitu, GŽ-439/2018-2 od 14. veljače 2018.

5

027.113.1

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA > TUŽBE ZA POVRAT STVARI > PRAVA VLASNIČKA TUŽBA (REI VINDICATIO) > POSJEDNIKOVI PRIGOVORI > PRIGOVORI KOJI TUŽBENI ZAHTEJEV NEGIRAJU

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 161. stavak 1.

Članak 162. stavak 2.

Članak 163. stavak 4.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 210. stavak 1., 2. i 3.

U reivindikacijskoj parnici su pasivno legitimirani ne samo bespravni samostalni posjednik koji stvar posjeduje kao da je njezin vlasnik, nego i bespravni nesamostalni posjednik koji stvar posjeduje priznajući tuđu višu vlast na stvari koja nije vlasnikova, niti izvedena iz vlasnikove.

"Predmet spora je tužbeni zahtjev tužiteljice za predaju u posjed nekretnine označene kao kčbr. 2358/25, oranica u C. M. i sa 1523 čhv, upisane u zk. ul. br. 1141 k.o. K. I.

Tužiteljica tvrdi da je vlasnica predmetne nekretnine i da je tuženici drže u posjedu bez valjanog pravnog osnova. Tuženici se protive tužbenom zahtjevu tvrdeći da predmetnu nekretninu obrađuju kao obiteljsko poljoprivredno domaćinstvo za korist stvarne vlasnice Š. T. te da tužiteljica nije nikada bila u posjedu predmetne nekretnine niti je ona njezino vlasništvo.

Prema odredbi članka 161. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima vlasnik ima pravo zahtijevati od osobe koja posjeduje njegovu stvar da mu ona preda svoj posjed te stvari, time da prema stavku 2. istog članka to vlasnikovo pravo ne zastarijeva, ako zakonom nije što drugo određeno.

Da bi u postupku pred sudom ili drugim nadležnim tijelom ostvario svoje pravo da od osobe koja posjeduje njegovu stvar zahtijeva da mu ona preda svoj posjed te stvari, vlasnik mora dokazati da je stvar koju zahtijeva njegovo vlasništvo i da se nalazi u tuženikovu posjedu (članak 162. stavak 1. ZVDSP-a).

Prvostupanjski sud je na temelju provedenih dokaza utvrdio da je tužiteljica upisana u zemljišnoj knjizi kao vlasnica predmetne nekretnine. Utvrđeno je također da tuženici kao obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo obrađuju predmetnu nekretninu iz usluge za korist Š. T. i J. T., te da odbijaju predati tuženici u posjed predmetnu nekretninu.

Na temelju tako utvrđenih odlučnih činjenica prvostupanjski sud je zaključio da tužbeni zahtjev nije osnovan jer tuženici nisu pasivno legitimirani u ovoj parnici budući da nemaju posjed predmetne nekretnine, već nekretninu posjeduju Š. T. i J. T. za čiju korist tuženici obrađuju predmetnu nekretninu.

Osnovano tužiteljica navodi u žalbi da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je zaključio da tuženici nisu pasivno legitimirani u ovoj parnici jer nisu posjednici predmetne nekretnine i slijedom toga odbio tužbeni zahtjev.

Pasivno legitimiran za vlasničku tužbu za povrat stvari je posjednik vlasnikove stvari koji stvar posjeduje bespravno odnosno bez pravnog temelja, jer takvim svojim posjedovanjem vrijeđa vlasnikovo pravo vlasništva. U reivindikacijskoj parnici su pasivno legitimirani ne samo bespravni samostalni posjednik koji stvar posjeduje kao da je njezin vlasnik, nego i bespravni nesamostalni posjednik koji stvar posjeduje priznajući tuđu višu vlast na stvari koja nije vlasnikova, niti je izvedena iz vlasnikove.

U konkretnom slučaju su tuženici koji izvršavaju faktičnu vlast na predmetnoj nekretnini nesamostalni posjednici koji stvar posjeduju priznajući višu vlast posrednih posjednika – Š. T. i J. T., koji međutim, nisu vlasnici predmetne nekretnine. Stoga su tuženici pasivno legitimirani u ovoj vlasničkoj parnici, a kako nekretninu koriste bespravno dužni su je predati u posjed tužiteljici.

Tuženici kao nesamostalni posjednici su se, u skladu s odredbom članka 163. stavka 4. ZVDSP-a, mogli braniti od zahtjeva za predaju stvari imenovanjem posrednoga samostalnog posjednika čiju višu vlast priznaju i iz čijeg posjeda izvode svoj posjed.

Institut imenovanja prethodnika uređen je odredbama članka 210. ZPP-a. Prema odredbi članka 210. stavka 1. ZPP-a osoba koja je tužena kao držatelj kakve stvari ili korisnik kakva prava, a tvrdi da stvar drži ili pravo vrši u ime treće osobe, može najkasnije do upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari, pozvati preko suda tu treću osobu (prethodnika) da umjesto nje stupi kao stranka u parnicu. Pristanak tužitelja da umjesto tuženika u parnicu stupi

prethodnik potreban je samo ako tužitelj protiv tuženika ističe takve zahtjeve koji ne ovise o tome ima li tuženik u ime prethodnika stvar ili vrši pravo (stavak 2. članka 210. ZPP-a). Ako prethodnik koji je uredno pozvan ne dođe na ročište ili odbije da stupi u parnicu, tuženik se ne može protiviti da se upusti u parnicu (stavak 3. članka 210. ZPP-a).

Tuženici prije upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari nisu izjavom danom u postupku pred sudom pozvali Š. T. i J. T. za koje tvrde da su kao posjednici stvarno pasivno legitimirani da stupe u parnicu umjesto njih, zbog čega su tuženici kao nesamostalni posjednici pasivno legitimirani u ovoj parnici.

Tužiteljica je svoje pravo vlasništva dokazala izvatkom iz zemljišnih knjiga u kojima je upisana kao vlasnik nekretnina. Tuženici tijekom postupka nisu uspjeli osporiti presumpciju istinitosti i potpunosti zemljišnih knjiga. Stoga je na temelju odredbe članka 161. stavka 1. ZVDSP-a tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž-2584/2017-2 od 11. siječnja 2018.

6

072.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > NAČELA ZEMLJIŠNOKNJIŽNOG PRAVA > NAČELO PRVENSTVA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 319.

Upisom novog hipotekarnog vjerovnika neće doći do promjene prvenstvenog reda već upisane hipoteke, već će hipoteka i dalje imati ono mjesto u prvenstvenom redu koje je stekla u času kad je zemljišnoknjižnom sudu stigao prijedlog za upis hipoteke u korist prvog hipotekarnog vjerovnika.

"Naime, odredbom je članka 319. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 142/14 i 81/15, dalje u tekstu: ZVDSP) propisano prijeđe li na bilo kojem pravnom temelju tražbina osigurana založnim pravom na drugu osobu, na nju je time ujedno prešlo i to založno pravo bez posebnoga pravnoga temelja za to i bez posebnoga načina stjecanja, osim ako je što drugo bilo određeno.

U tumačenju ove zakonske odredbe žalbeni sud izražava stajalište da upisom novog hipotekarnog vjerovnika neće doći do promjene prvenstvenog reda već upisane hipoteke, već će hipoteka i dalje imati ono mjesto u prvenstvenom redu koje je stekla u času osnivanja hipoteke odnosno u času osnivanja hipoteke odnosno u času kad je zemljišnoknjižnom sudu stigao prijedlog za upis hipoteke u korist prvog hipotekarnog vjerovnika. Za takav upis nije potrebno da stari hipotekarni vjerovnik pristane na upis u klauzuli *intabulandi* jer se tu radi o upisu kojim se samo izvanknjižno stanje nastalo prijenosom tražbine usklađuje sa zemljišnoknjižnim stanjem, pa upis nije konstitutivan, već samo deklaratoran."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-139/2016-12 od 20. siječnja 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 43. stavak 2.

Članak 41. stavak 1.

Tabularna isprava odnosno uknjižbeno očitovanje ne ispunjava opće pretpostavke za valjanost zemljišnoknjižne isprave, ako iz nje nije vidljiv pravni temelj stjecanja.

"Predlagatelj upisa je uz prijedlog priložio tabularnu ispravu izdanu od K. K. C., Z. kojom isti dopušta predlagatelju upisa uknjižbu prava vlasništva na nekretninama upisanim u zk.ul. br. 3174 k.o. G. Z. (E-78, E-79, E-80, E-137, E-138, E-139 i E-140) navodeći da je ove posebne dijelove predlagatelj upisa stekao temeljem Ugovora o zamjeni nekretnina sklopljenog 27. rujna 1988. između G. Z., ... i pravnog prednika predlagatelja upisa, a koje nekretnine je G. prethodno stekao temeljem Ugovora o kupoprodaji od GRO V. G. Z. dana 16. prosinca 1985.

Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da navedena tabularna isprava, odnosno uknjižbeno očitovanje ne ispunjavaju opće pretpostavke za valjanost zemljišnoknjižne isprave koje propisuje odredba članka 43. stavka 2. ZZK-a, jer iz navedene isprave nije vidljiv pravni temelj stjecanja, niti pak dokaz o neprekinutom nizu izvanknjižnih stjecanja prava vlasništva od upisanog zemljišnoknjižnog vlasnika do predlagatelja upisa (članak 41. stavak 1. ZZK-a)."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-144/2018 od 19. veljače 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA > PRETPOSTAVKE ZAHTJEVA

Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama

(NN 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16)

Članak 118.

Članak 14. stavak 6.

U okolnostima kada se zahtijeva upis samo zbog činjenice da je nekretnina u posjedovnici naznačena kao morski žal, bez rješenja o određivanju granice pomorskog dobra, pravilno je postupio prvostupanjski sud kada je odbio uknjižiti pomorsko dobro na predmetnoj nekretnini.

"Prvostupanjski sud odbio je uknjižiti pomorsko dobro na nekretninama označenim kao kat. čest. 2999/1 i 2999/2 u naravi morski žal P. upisane u zk. ul. 392 k.o. N., s obzirom da bi predmetne nekretnine bile upisane kao vlasništvo fizičkih osoba.

Stoga, zaista proizlazi da predmetne nekretnine koje su prema posjedovnici (listu A) označene kao morski žal predstavljaju pomorsko dobro.

Međutim, odredba članka 118. ZOPDML-a prije odluke i rješenja Ustavnog suda Republike Hrvatske pod brojem U-I-4445/2018 i U-I-2231/09 od 4. listopada 2011. ("Narodne novine", broj 123/2011) je propisivala u stavku 1. kako upisi prava vlasništva ili kojeg drugog stvarnog prava na zemljištu i građevinama na pomorskom dobru za koje se ne može dokazati pravno valjan način stjecanja pravno su nevaljani, dok je stavkom 2. i 3. bilo propisano kako će državni odvjetnik podnijeti prijedlog zemljišnoknjižnom sudu radi brisanja upisa prava vlasništva ili drugog stvarnog prava na pomorskom dobru iz stavka 1. citiranog članka i upisati pomorsko dobro, dok granica pomorskog dobra utvrđena prema pomorskom zakoniku ostaje na snazi, te će državno odvjetništvo i postupiti sukladno ranije citiranom stavku.

Naprijed naznačenom odlukom i rješenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske ukinuti su stavci 2. i dijelom stavak 3., te su tako ukinute odredbe po kojim državni odvjetnik podnosi prijedlog zemljišnoknjižnom sudu radi brisanja prava vlasništva ili drugog stvarnog prava na pomorskog dobra i upisa pomorskog dobra.

Naime, sukladno odredbi članka 118. stavka 1. ZOPDML-a, a koja odredba nije brisana, zaista upisi prava vlasništva na pomorskom dobru za koje se ne može dokazati pravno valjani način stjecanja su pravno ne valjani, no po pravnom shvaćanju Ustavnog suda a koje je i bilo razlog za ukidanje odredbe članka 118. stavka 2. i dijela stavka 3. ZOPDML-a mora se upisanom knjižnom vlasniku na pomorskom dobru omogućiti sudjelovanje u sudskom (parničnom/kontradiktornom) postupku, jer dolazi do faktičnog učinka izvlaštenja, a kako bi mu bila omogućena zaštita njegovih prava.

Stoga, u ovom konkretnom slučaju s obzirom da se samo zahtijeva upis zbog činjenice naznake vrste nekretnine u posjedovnici, a ne upis na temelju rješenja o određivanju granice pomorskog dobra, protiv kojeg rješenja se inače može i ulagati žalba sukladno odredbi članka 14. stavka 6. ZOPDML-a, te koje rješenje se provodi po službenoj dužnosti sukladno Pravilniku o evidentiranju i obilježavanju pomorskog dobra ("Narodne novine", broj 29/05, dalje u tekstu: Pravilnik), a koji pravilnik je bio i predmetom prijedloga za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i Zakonom, a po kojem prijedlogu je Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci U-II-2662/2005 i U-II-444/2008 od 14. travnja 2015. odlučio da ne prihvaća prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom i Zakonom pravilnika, je pravilno postupio prvostupanjski sud."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-157/2018-2 od 26. veljače 2018.

9

073.115

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > UKNJIŽBA > TABULARNA ISPRAVA > KNJIŽNI PREDNIK

*Zakon o osnovnim vlasničkopравnim odnosima
(NN 53/91)*

Članak 68.

Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/71, 47/78 i 56/00)

Članak 135.

Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03 i 35/05)

Članak 129.

Smrću založnog dužnika ne prestaje obveza, pa ako je protivnik upisa univerzalni sukcesor založnog dužnika, onda predlagatelj upisa raspolaže ispravom i u odnosu na protustranku, te nema potrebe nikakvog dokazivanja zemljišnoknjižnog slijeda.

"Rješenjem od 23. listopada 2017. pod poslovnim brojem Z-50041/17 prvostupanjski sud je odbio prijedlog za uknjižbu prava zalogu u zk. ul. 1988 k.o. G. S. te odredio brisanje plombe.

Smrt subjekta obveze nije opći način prestanka obveze, jer po pravilu se obveza ne gasi smrću njegovih subjekata, već prelazi na njihove nasljednike. Samo obveze koje su zasnovane s obzirom na osobna svojstva njihovih sudionika (posebno dužnika) se gasu, pa tako u to spadaju primjerice obveze iz ugovora o djelu, obveze iz ugovora o nalogu, te obveze ugovora o ortakluku.

Smrt založnog dužnika nije omogućavala prestanak hipoteke sukladno ranije važećoj odredbi članka 68. Zakona o osnovnim vlasničko pravnim odnosima (dalje u tekstu: ZOVO – "Narodne novine", broj 53/91), a niti sada važeći Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (dalje u tekstu: ZV – "Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14) ne predviđa prestanak založnog prava zbog smrti založnog dužnika već isključivo u odredbi članka 350. propisuje da založno pravo prestaje ako pravna osoba koja je založni vjerovnik izgubi svoju osobnost, a nema sve općeg pravnog slijednika, s time da je u takvoj situaciji i založno pravo upisano u zemljišnoj knjizi prestaje tek brisanjem.

Stoga je jasno da smrt založnog dužnika ne predstavlja prestanak obveze, a sukladno ranije važećoj odredbi članka 135. Zakona o nasljeđivanju (dalje u tekstu: ZN/71 – "Narodne novine", broj 52/71, 47/78 i 56/00) odnosno sukladno sada važećoj odredbi članka 129. Zakona o nasljeđivanju (dalje u tekstu: ZN/03 – "Narodne novine", broj 48/03, 163/03 i 35/05) časom smrti ostavina umrle osobe prelazi po sili zakona na njezine nasljednike, a što znači da časom smrti dolazi do takozvane univerzalne sukcesije.

Kako se prvostupanjski sud nije očitovao je li protivnica upisa L. K. univerzalni sukcesor založnog dužnika-zalogodavca T. K., to je izostalo obrazloženje o glavnoj odlučnoj činjenici.

Ako je L. K. univerzalni sukcesor po smrti T. K., onda upravo predlagatelj upisa raspolaže ispravom u odnosu na protustranku, te nema potrebe nikakvog dokazivanja zemljišno knjižnog slijeda."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-172/2018-2 od 27. veljače 2108.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > PREDBILJEŽBA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 43.-44.

Članak 56.

Članak 59.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 331.b

Članak 332.a

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak. 25.

Neovršna sudska odluka o kojoj govori odredba članka 59. stavka 1.a ZZK-a, bila bi ona sudska odluka koja nije predviđena odredbama članka 25. Ovršnog zakona (dakle nepravomoćna).

"Po stajalištu ovog suda javna isprava predviđena odredbom članka 59. stavka 1.a ZZK-a, dakle neovršna domaća sudska odluka kojom se stvarno pravo u konkretnom slučaju utvrđuje, bila bi ona sudska odluka, koja nije predviđena odredbom članka 25. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17, dalje u tekstu: OZ-a), a koja odredba propisuje da je ovršna odluka ona sudska odluka kojom je naloženo ispunjenje tražbine na neko davanje ili činjenje, ako je postala pravomoćna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje. Dakle, sam termin neovršne domaće sudske odluke upućuje na suprotnost termina ovršna odluka iz članka 25. stavka 1. OZ-a, dakle po stajalištu ovoga suda neovršna sudska odluka o kojoj govori odredba članka 59. stavka 1.a ZZK-a nije pravomoćna sudska odluka, već sudska odluka kojom se stvarno pravo utvrđuje ili dosuđuje ili se bezuvjetno odbija.

Kako je nepravomoćnom presudom zbog ogluhe (članak 331.b ZPP-a) i presudom bez održavanja rasprave (članak 332.a ZPP-a) naloženo tuženicima – protustrankama izdati tužitelju valjanu tabularnu ispravu podobnu za uknjižbu prava vlasništva na stanu u N., ..., koji se nalazi u potkrovlju zgrade sagrađene na kčbr. 492, zk.ul. 2701 etažne knjige, poduložak 91, k.o. N. i to stana gore opisanog, čime su zadovoljeni uvjeti općih pretpostavki za zemljišnoknjižni upis (članak 43.-44. ZZK-a), a time i dopustivosti predbilježbe iz članka 56. ZZK-a, uz utvrđenje ovoga suda da ista nepravomoćna presuda kao neovršna domaća sudska odluka, ima svojstvo javne isprave u smislu članka 59. stavka 1.a ZZK-a, to ovaj sud smatra osnovanom žalbu predlagatelja kada navodi da u smislu citiranih zakonskih odredbi ne

postoje zapreke da se i temeljem nepravomoćne sudske presude izvrši predbilježba zatraženog prava vlasništva predlagatelja na predmetnoj nekretnini."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-198/2018-2 od 6. ožujka 2018.

11

073.3

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 81. stavak 1.

Ostavinski postupak ne predstavlja postupak koji se vodi glede knjižnog prava već se radi o postupku kojim se utvrđuju nasljednici umrle osobe, pa nisu ispunjene pretpostavke za zabilježbu spora – ostavinskog postupka u zemljišnoj knjizi.

"Predmet postupka je upis zabilježbe spora – ostavinskog postupka iza pok. R. J. na nekretninu upisanu u podulošku 10536 k.o. Z. O. Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da je u zemljišnoj knjizi na navedenoj nekretnini upisana kao vlasnica J. L. iz Z., za cijelo, koja je nekretninu stekla temeljem Ugovora o darovanju nekretnina od 20. travnja 2001. od J. R. iza čije se smrti vodi ostavinski postupak.

Odredbom članka 81. stavka 1. ZZK-a normirano da se u zemljišnoj knjizi može zabilježiti samo onaj postupak koji se vodi glede knjižnog prava i čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje toga prava, a kako to pravilno utvrđuje sud prvog stupnja, ostavinski postupak ne predstavlja postupak koji se vodi glede knjižnog prava već se radi o postupku kojim se utvrđuju nasljednici umrle osobe, zbog čega nisu ispunjene pretpostavke za zabilježbu spora- ostavinskog postupka u zemljišnoj knjizi u smislu odredbe članka 81. stavka 1. ZZK-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-840/2017-2 od 8. prosinca 2017.

12

073.34

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > VRSTE I PREDMET UPISA > ZABILJEŽBA > OSTALE

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 95.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama

(NN 55/13)

Članak 7.

Članak 87.

Zemljišnoknjižni poslovnik
(NN 81/97, 109/02, 123/02, 153/02, 14/05 i 60/10)

Članak 57. stavak 7.

Ovršni sud nije ovlaštena osoba u smislu članka 95. ZZK-a koja može zahtijevati zabilježbu pokretanja postupka osiguranja.

"Odredbom članka 87. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 55/13), propisano je da danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti članak 57. stavak 7. Zemljišnoknjižnog poslovnika, koja odredba je stupila na snagu 16. svibnja 2013.

Odredbom članka 7. ZID ZZK-a iz članka 84. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13, dalje u tekstu: ZZK), dodan je članak 84.a ZZK-a kojim je propisano da kada stranka pred sudom ili drugim upravnim tijelom pokretne postupak u kojem bi se mogao odrediti upis za koji se ne može upisati zabilježba spora na temelju tog podneska sa potvrdom da je predam sudu ili upravnom tijelu na rješavanje zemljišnoknjižni sud će dopustiti zabilježbu pokretana tog postupka.

Dakle, uvođenjem nove zabilježbe brisana je odredba članka 57. stavka 7. Zemljišnoknjižnog poslovnika koja se odnosi na obvezu drugog suda ili upravnog tijela da dostavlja zemljišnoknjižnom sudu podneske o postupcima koji se pred njima vode. Time prestaje obveza drugih sudova da dostavljaju podneske zemljišnoknjižnom sudu, a briga o postupku koji se vodi pred nekim drugim sudom ili upravnim tijelom prenosi se isključivo na stranke postupka.

Dakle, iz naprijed navedenog proizlazi kako ovršni sud nije ovlaštena osoba u smislu članka 95. ZZK-a koja može zahtijevati zabilježbu pokretanja postupka osiguranja, s obzirom da je ukinuta odredba članka 57. stavka 7. Zemljišnoknjižnog poslovnika, a nema dvojbe da stranke nisu zatražile zabilježbu pokretanja postupka."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-783/2017-2 od 22. siječnja 2018.

13

074.3

*STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U
ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > ODLUČIVANJE*

Zakon o zemljišnim knjigama
(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 99. stavak 1.

Članak 109. stavak 7.

U okolnostima kada prijedlog predlagatelja ne sadrži naznaku osobnog identifikacijskog broja podnositelja prijedloga i protivnika upisa, pravilno je prvostupanjski sud prijedlog odbacio kao neuredan.

"Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da sud prvog stupnja smatra da u predmetnoj pravnoj stvari nisu bile ispunjene postupovne pretpostavke za upis predložene zabilježbe spora budući predlagatelj nisu naveli svoj OIB:, koja obveza je propisana odredbom članka 99. stavka 1. ZZK-a, a jednako tako po toj istoj odredbi prijedlog treba sadržavati ime i prezime, adresu i osobni identifikacijski broj osobe protiv koje se upis provodi.

Dakle, prijedlog za razliku od prijašnjeg rješenja u članku 99. ZZK-a, mora sadržavati, između ostalog, što slijedi iz stavka 1. tog članka, ime i prezime, adresu te osobni identifikacijski broj:

- a) osobe u čiji korist treba provesti upis,
- b) osobe protiv koje se provodi upis,
- c) osobe koje treba obavijestiti o rješenju.

No, to pravilo, važno za jamstvo zaštite prava svih čija se prava upisuju, mijenjaju, ograničavaju ili opterećuju, trpi iznimku jer se popisuje u stavku 2. članka 99. ZZK-a, da je predlagatelj dužan posebno u prijedlogu naznačiti da nije u mogućnosti dostaviti sve podatke koji se traže za urednost prijedloga, a koji se odnosi na osobe protiv koji se određuje upis, ako iz stanja zemljišnih knjiga ili drugih opravdanih razloga nije u mogućnosti te podatke pribaviti.

S druge strane imajući u vidu odredbu članka 109. stavka 7. ZZK-a sud samo iznimno može pozvati predlagatelja da dostavi isprave koje ne predstavljaju tabularne isprave, ako je nedostatak takvih priloga jedina zapreka da se udovolji prijedlogu za upis. Naime, člankom 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 107/07) unesena je odredba članka 109. stavka 7. ZZK-a, a koja propisuje postupanje suda u slučaju nepotpunog prijedloga.

Navedena odredba očito je u funkciji učinkovitosti, a time i postizanja žurnosti zemljišnoknjižnih sudova. Međutim, polazeći od sadržaja citirane odredbe novelirani članak 109. stavak 7. ZZK-a odnosi se samo na nepotpune prijedloge, dakle one kojim nisu priloženi svi nužni prilozi propisani člancima 102. – 104. ZZK-a.

Utoliko je sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbacio kao neuredan prijedlog predlagatelja koji ne sadrži naznaku osobnog identifikacijskog broja podnositelja prijedloga i protivnika upisa. Ovo tim prije što se u konkretnom slučaju radi o prijedlogu zabilježbe spora koji je u tijeku i u odnosu na koji obzirom na sadržaj podnesenog prijedloga dolazi do primjene odredbe nakon izmjena i dopuna ZZK-a iz 2013."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-605/2017-2 od 15. veljače 2018.

14

074.4

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA > PROVEDBA UPISA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13, 60/13 i 108/17)

Članak 112.

Članak 116.

Članak 117. stavak 1.

Članak 116.-119.

Eventualno nezakoniti upis ne može biti predmetom ispravljanja.

"Odredbom članka 112. ZZK-a propisano je kako se upis u zemljišnu knjigu može provesti samo po nalogu koji je zemljišnoknjižni sud izdao u rješenju o upisu i ne drukčije nego prema sadržaju tog naloga, a ako se po stanju zemljišne knjige pokaže da se neki nalog ne može provesti zemljišnoknjižni sud će po službenoj dužnosti ispraviti rješenje o upisu.

Odredbom članka 116. ZZK-a propisano je kako se tekst upisan u zemljišnoj knjizi ne smije naknadno mijenjati niti učiniti nečitljivim, a pogriješi li se pri upisu, a pogreška se opazi još za vrijeme samog upisa, a prije zaključenja upisa, ispravit će se na kraju upisa izričitim navođenjem koji se dio teksta ispravlja i kojim riječima, te će se takvo ispravljanje provesti bez posebnog rješenja zemljišnoknjižnog suda.

Posebno je odredbom članka 117. stavka 1. ZZK-a propisano da se pogreška u upisu koja se opazi nakon provedenog upisa može ispraviti na temelju rješenja zemljišnoknjižnog suda o ispravku pogrešnog upisa, donesenog na temelju sporazuma svih zainteresiranih osoba u postupku pred zemljišnoknjižnim sudom za ispravak pogrešnog upisa.

Odredbe članka 116. – 119. ZZK-a kojima se propisuje postupak ispravka pogrešnog upisa valja tumačiti restriktivno, te eventualni nezakoniti upis ne može biti predmetom ispravljanja.

Predlagatelj svoje pravo vlasništva može štititi i drugim pravnim sredstvima, a ne u postupku ispravka upisa."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-105/2018-2 od 21. veljače 2018.

15

076.4

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 10. stavak 3. i 4.

Članak 200. stavak 1.

Članak 200.a stavak 2., 5. i 6.

Pojedinačni ispravni postupak se ne može voditi u pogledu dijela katastarske čestice. U pojedinačnom ispravnom postupku se može zahtijevati, za razliku od postupka ispravljanja upisa u povodu osnivanja ili obnavljanja zemljišne knjige, i promjena podataka u posjedovnici u odnosu na broj, površinu, oblik, način uporabe i izgrađenost pojedinih dijelova zemljišnoknjižnog tijela.

"Predlagatelj je predložio otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka za čest. zem. 4318/41 zk. ul. br. 595 k.o. R.

Prema odredbi članka 200. stavka 1. ZZK-a pojedinačni ispravni postupak provodi se kada za to postoji opravdani razlog. Pojedinačni ispravni postupak može se provesti glede jednog ili više zemljišnoknjižnih uložaka. Odredbom stavka 3. istog članka je propisano da opravdani razlog za vođenje pojedinačnog ispravnog postupka postoji kad je nekom ispravom učinjeno vjerojatnim da nekoj osobi pripada pravo koje nije u njezinu korist upisano i radi

čijeg bi upisa trebalo ispraviti određene zemljišnoknjižne upise, a radi se o pravu koje po odredbama ovoga Zakona može biti predmet zemljišnoknjižnog upisa.

Prema odredbi članka 200.a stavka 2. ZZK-a u prijedlogu za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka treba biti točno označeno u kojem se smislu zahtijeva ispravljanje zemljišnoknjižnog uloška, koji bi se zemljišnoknjižni upisi u tom ulošku, na koji način i u čiju korist trebali ispraviti. U prijedlogu za otvaranje moraju se navesti činjenice na kojim se prijedlog temelji (npr. temelj stjecanja, povijest stjecanja i slično). Uz prijedlog se može podnijeti i nacrt ispravljenog zemljišnoknjižnog uloška.

Odredbom članka 200.a stavka 5. ZZK-a je propisano da prijedlogu treba priložiti isprave iz kojih proizlazi opravdanost pokretanja pojedinačnog ispravnog postupka, odnosno isprave kojima se dokazuje osnovanost prijedloga (npr. isprave o prijenosu ili osnivanju knjižnih prava u korist podnositelja prijedloga koje ne ispunjavaju sve pretpostavke za valjanost tabularne isprave, izvaci iz katastra zemljišta o posjedniku nekretnine, javno ovjerovljene izjave zemljišnoknjižnog vlasnika ili njegovih nasljednika kojim se potvrđuje pravo predlagatelja i sl.).

Predlagatelj je kao isprave iz kojih proizlazi opravdanost pokretanja pojedinačnog ispravnog postupka predložio Ugovor o prodaji nekretnine koji je sklopljen 3. kolovoza 2002. između prodavatelja S. M. pok. V., K. M. pok. V. i V. M. pok. A. i predlagatelja kao kupca, izvadak iz zemljišne knjige za zk. ul. br. 595 k.o. R. i posjedovni list broj 1351 k.o. R.

Iz priloženog Ugovora o prodaji nekretnine proizlazi da je predlagatelj kupio nekretninu koja po novoj katastarskoj izmjeri ima oznaku kat. čest. 6911 k.o. R., a koja predstavlja dio zemljišnoknjižne nekretnine označene kao čest. zem. 4318/41 upisane u zk. ul. br. 595 k.o. R.

Iz posjedovnog lista broj 1351 k.o. R. proizlazi da su kao posjednici nekretnina upisanih u tom posjedovnom listu navedeni K. M. pok. V., S. M. pok. V. i V. M. A. i da kat. čest. 6911, šuma, ima površinu od 74 m².

Iz stanja zemljišne knjige proizlazi da je u posjedovnici zemljišnoknjižnog uloška 595 k.o. R. upisana čest. zem. 4318/41, šuma, površine 151 m².

Iz prednjih utvrđenja proizlazi da se podaci zemljišne knjige o čestici razlikuju od podataka u katastru zemljišta zbog izmjere koja je provedena u katastarskom operatu, a da istodobno nije došlo do obnove zemljišne knjige.

Prema odredbi članka 10. stavka 3. ZZK-a ako se razlikuju podaci u zemljišnoj knjizi i katastru zemljišta, mjerodavni su za knjižna prava podaci u zemljišnoj knjizi, dok ne budu promijenjeni po odredbi stavka 4. ovoga članka. Odredbom članka 10. stavka 4. ZZK-a je propisano da se promjena katastarskog broja, oblika, površine ili izgrađenosti zemljišta provodi u zemljišnoj knjizi na temelju rješenja koje zemljišnoknjižni sud donosi po službenoj dužnosti pošto mu tijelo nadležno za katastar dostavi prijavni list o toj promjeni u katastru zemljišta.

U pojedinačnom ispravnom postupku se može zahtijevati, za razliku od postupka ispravljanja upisa u povodu osnivanja ili obnavljanja zemljišne knjige, i promjena podataka u posjedovnici u odnosu na broj, površinu, oblik, način uporabe i izgrađenost pojedinih dijelova zemljišnoknjižnog tijela. U tom slučaju u smislu odredbe članka 200.a stavka 6. ZZK-a prijedlogu treba priložiti prijavni list ovjeren od strane tijela nadležnog za poslove katastra.

Predlagatelj nije uz prijedlog priložio prijavni list ovjeren od strane tijela nadležnog za poslove katastra. S obzirom na to valja zaključiti da predlagatelj predlaže otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka u pogledu dijela čest. zem. 4318/41 upisane u zk. ul. br. 595 k.o. R., koji po novoj katastarskoj izmjeri ima posebnu katastarsku oznaku kat. čest. 6911 k.o. R. Na to upućuju i navodi u žalbi u kojim se ističe da predlagatelj nije tražio ispravke u posjedovnici, nego isključivo u listu B zemljišne knjige, odnosno u vlasničkom listu.

Iz odredbe članka 200. stavka 1. ZZK-a treba, *argumentum a contrario*, zaključiti da se pojedinačni ispravni postupak ne može voditi u pogledu dijela katastarske čestice.

U zemljišnoknjižnom ulošku u kojemu je upisano određeno zemljišnoknjižno tijelo mogu se provoditi upisi samo glede cijeloga zemljišnoknjižnog tijela ili nekog njegovog idealnog dijela neovisno o tome sastoji li se ono od jednog ili više zemljišta, što znači da se ne mogu provoditi posebni upisi knjižnih prava, ograničenja i tereta samo glede nekog fizičkog dijela zemljišta. Vođenje pojedinačnog ispravnog postupka u pogledu fizičkog dijela katastarske čestice bilo bi protivno načelu pravne cjelovitosti zemljišnoknjižnog tijela.

Stoga je u prvostupanjskom postupku pravilno primijenjeno materijalno pravo kada je ocijenjeno da ne postoji opravdani razlog za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka u pogledu dijela čest. zem. 4318/41 zk. ul .br. 595 k.o. R. te slijedom toga odbijen prijedlog kao neosnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-461/2015-2 od 6. rujna 2016.

16

076.4

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POJEDINAČNI ISPRAVNI POSTUPAK

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 91. stavak 1.

Članak 200.a stavak 1.

Ne radi se o identitetu postupaka između pravomoćno dovršenog parničnog postupka i pokrenutog izvanparničnog postupka – pojedinačnog ispravnog postupka, jer je prvostupanjskom presudom odlučivano o stjecanju prava vlasništva na predmetnoj nekretnini temeljem građenja, a ne o neusklađenosti podataka iz zemljišne knjige.

"Kao razlog za odbacivanje prijedloga za pojedinačni zk. ispravni postupak, prvostupanjski sud vidi u tome što je prije citiranom pravomoćnom presudom Općinskog suda u Zaboku odbijen tužbeni zahtjev tužitelja, pa da je o prijedlogu predlagatelja već pravomoćno odlučeno.

Prema odredbi članka 200.a stavka 1. ZZK-a pojedinačni ispravni postupak pokreće se na prijedlog osobe koja ima pravni interes. Prema stavku 2. navedene odredbe u prijedlogu za otvaranje pojedinačnog ispravnog postupka između ostalih razloga trebaju se navesti činjenice na kojima se prijedlog temelji (npr. temelj stjecanja, povijest stjecanja i slično). Uz prijedlog se može podnijeti i nacrt ispravljenog zemljišnoknjižnog uloška. Po svojoj pravnoj naravi pojedinačni ispravni postupak je postupak u kojem se u određenom zemljišnoknjižnom ulošku u već osnovanoj zemljišnoj knjizi ispravljaju određeni zemljišnoknjižni upisi iz opravdanih razloga, a takav će razlog postojati kada osoba koja pokreće takav postupak, predlagatelj, učini samo vjerojatnim da joj pripada pravo koje nije u njezinu korist upisano i radi čijeg bi upisa trebalo ispraviti pojedine zemljišnoknjižne upise.

Iako iz navedene pravomoćne presude slijedi da je u parničnom postupku odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje prava vlasništva na navedenoj nekretnini, pravilno u žalbi predlagatelj tvrdi da je presudom Općinskog suda u Zaboku broj P-521/2013 od 20.

prosina 2013. odlučivano o stjecanju prava vlasništva na predmetnoj nekretnini temeljem građenja, a ne o neusklađenosti podataka iz zemljišne knjige.

Slijedom navedenoga, ne mogu se prihvatiti kao pravilni razlozi prvostupanskog rješenja da se radi o valjanom prigovoru litispendencije izjavljenom od strane protustranke Općine V. T. te o presuđenoj stvari, iako se u zemljišnoknjižnom postupku kao supsidijarni propis primjenjuje ZPP temeljem članka 91. stavka 1. ZZK-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-391/2017-2 od 5. ožujka 2018.

17

076.6

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POVEZIVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE I KNJIGE POLOŽENIH UGOVORA

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13 i 60/13)

Članak 43.

Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upis vlasništva posebnog dijela nekretnine

(NN 121/13)

Članak 8. stavak 2.

Članak 12.

Evidencija predlagatelja ili potvrda o posebnim dijelovima nisu valjane tabularne isprave shodno odredbi članka 43. ZZK-a, čime su ostvarene pretpostavke za odbačaj prijedloga, u smislu odredbe članka 8. stavka 2. Pravilnika o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upis vlasništva posebnog dijela nekretnine.

"Prvostupanski sud odbacio je prijedlog nakon što je rješenjem pozvao predlagatelja da u roku od 30 dana dostavi isprave iz odredba članka 3. stavka 1. točke 7. Pravilnika kao nužne da bi se po prijedlogu moglo postupiti. Naime, prijedlogom je predložen upis i upisanih posebnih dijelova u zgradi ... Z. te upis uknjižbe prava vlasništva na istima za korist M. T. i I. Š., a za koje osobe nije dostavljena niti jedna tabularna isprava iz koje bi barem proizlazila vjerojatnost da je opravdan prijedlog za upis prava vlasništva u čiju se korist predlaže upis.

Prvostupanski sud je zaključio kako evidencija predlagatelja ili potvrda o posebnim dijelovima nije valjana tabularna isprava u smislu odredba članka 43. ZZK-a iz koje bi bio vidljiv pravni temelj stjecanje nekretnine i na temelju koje sud utvrđuje osobe koje polažu prava na određenom posebnom dijelu, te da stoga nisu ostvarene pretpostavke za održavanje rasprave u smislu odredbe članka 12. Pravilnika, već da su ostvarene pretpostavke za odbačaj prijedloga u smislu odredbe članka 8. stavka 2. Pravilnika.

Zaključak prvostupanskog suda kao pravilan prihvaća i ovaj sud."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-86/2018-2 od 22. ožujka 2018.

STVARNO PRAVO > ZEMLJIŠNOKNJIŽNO PRAVO > OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE > POVEZIVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE I KNJIGE POLOŽENIH UGOVORA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 73. stavak 1. i 3.

Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upis vlasništva posebnog dijela nekretnine

(NN 121/13)

Članak 3.

Članak 6.

Za upis prava vlasništva posebnog dijela nekretnine stečenog na temelju propisa donesenih prije stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima koji nije bio upisan u knjigu položenih ugovora, nije potrebna pisana suglasnost svih suvlasnika te nekretnine iz članka 73. stavka 1. ZV-a niti potvrda da je posebni dio samostalna uporabna cjelina iz stavka 3. istog članka.

"Protiv navedenog rješenja žali se Grad Pula-Pola ne navodeći izriječkom žalbene razloge, ali sadržaj žalbe upućuje da ističe žalbene razloge iz odredbe članka 353. stavka 1. točke 2. i 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 - Rješenje USRH, 89/14, dalje u tekstu: ZPP) u svezi s odredbom članka 91. stavka 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 162/10, 55/13, 60/13 i 108/17, dalje u tekstu: ZZK) s prijedlogom da se pobijano rješenje ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovni postupak.

Pravilnik, osim materijalnopravnih, sadrži i procesne odredbe pa tako i one o nužnim prilogima uz prijedlog za povezivanje iz članka 3. tog Pravilnika. U navedenom članku je propisano da se, ako ovim Pravilnikom nije drukčije propisano, uz prijedlog za povezivanje mora priložiti:

Navedenom odredbom Pravilnika nije propisana obveza da se uz prijedlog priloži suglasnost svih zemljišnoknjižnih suvlasnika zgrade za provođenje postupka povezivanja zemljišne knjige i knjige položenih ugovora, već je, naprotiv, u odredbi članka 6. Pravilnika izričito propisano da za upis prava vlasništva posebnog dijela nekretnine stečenog na temelju propisa donesenih prije stupanja na snagu Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZV) koji nije bio upisan u knjigu položenih ugovora nije potrebna pisana suglasnost svih suvlasnika te nekretnine iz članka 73. stavka 1. ZV-a ni potvrda da je posebni dio samostalna uporabna cjelina iz stavka 3. istoga članka."

Županijski sud u Splitu, Gž Zk-166/2018-2 od 15. ožujka 2018.

STVARNO PRAVO > OSTALO > DRUŠTVENO VLASNIŠTVO > PRETVORBA, PRIVATIZACIJA > POJEDINI SLUČAJEVI > PRAVO KORIŠTENJA NEIZGRAĐENOGA GRAĐEVINSKOG ZEMLJIŠTA

Zakon o građevinskom zemljištu

(NN 54/80, 42/86, 41/88, 48/88 - pročišćeni tekst, 16/90 i 53/90)

Članak 51.

Članak 53.

Zakon o sudovima

(NN 28/13, 33/15, 82/15 i 82/16)

Članak 20. točka 1.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 394. stavak 2.

Pravo korištenja na temelju rješenja o depoziciji, u kojem je određen rok za gradnju prema Ugovoru iz odredbe članka 51. ZGZ-a bio bitan, prestaje po sili zakona protekom roka u kojem je trebalo izvršiti izgradnju.

"U ovom konkretnom slučaju tužitelj zahtjeva utvrđenje prava vlasništva, jer isti ističe da mu je rješenjem tada nadležnog Općinskog organa dodijeljeno zemljište, i to između ostalog i predmetne nekretnine na korištenje, a sve ovo sukladno tada važećem Zakonu o građevinskom zemljištu (dalje u tekstu: ZGZ - „Narodne novine“, broj 54/80, 42/86, 41/88, 48/88- pročišćeni tekst, 16/90 i 53/90).

Prema ustaljenoj sudskoj praksi potpuno je jasno da nakon stupanja na snagu ZV-a kojim je ukinut ZGZ više jedinica lokalne samouprave ne može donositi valjane pravosnažne akte, kojima utvrđuje prestanak prava korištenja (tako Visoki Upravni sud Republike Hrvatske u odlukama US-3297/07, US-5410/08 ili US-2885/10).

Međutim, odredbom članka 20. točka 1. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13, 33/15, 82/15 i 82/16) propisano je kako Vrhovni sud Republike Hrvatske osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Ovu odredbu članka 20. točke 1. Zakona o sudovima Ustavni sud Republike Hrvatske u više svojih odluka protumačio je na način da bi nižestupanjski sudovi trebali biti vezani pravnim shvaćanjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a sve kao bi bila osigurana jedinstvena primjena prava i ravnopravnost svih u primjeni prava.

Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj Rev-844/09 od 10. srpnja 2013. zaključuje da bi pravo korištenja na temelju rješenja o depoziciji, a u kojem je bio određen rok za gradnju prema Ugovoru iz odredbe članka 51. ZGZ-a bio bitan, te da pravo korištenja u smislu odredbe članka 53. ZGZ-a prestaje po sili zakona protekom roka u kojem je trebalo izvršiti izgradnju, te da su rješenja po odredbi članka 53. ZGZ-a samo deklaratorne prirode, s

time da je naravno rok za izgradnju trebao isteći do stupanja na snagu ZV-a odnosno prestanka ZGZ-a."

Županijski sud u Splitu, GŽ-640/2018-2 od 15. ožujka 2018.

1 > Obvezno pravo

20

131.2

OBVEZNO PRAVO > UČINCI OBVEZA > POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI > PRETPOSTAVKE POBIJANJA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)*

Članak 66. – 71.

Pogrešan je put pravne zaštite kada tužitelji podnose tužbu za pobijanje dužnikove pravne radnje iako nemaju novčanu tražbinu prema dužniku.

"Tužitelji ustaju kvazipaulijanskom tužbom iz članka 67. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima uslijed neprieporno poduzetog besplatnog raspolaganja od strane prvotuženika prema drugotuženoj.

Institut pobijanja dužnikovih pravnih radnji nesumnjivo je važan način očuvanja opravdanih pravnih interesa vjerovnika (tužitelja) u situacijama kada dužnik poduzima određene pravne radnje želeći onemogućiti naplatu dospjelog duga i time oštetiti vjerovnika.

Za uspješno pobijanje dužnikovih pravnih radnji trebaju biti ispunjeni kumulativno sljedeći uvjeti: a) dospelost tražbine vjerovnika za isplatu, b) pravna radnja dužnika, c) insolventnost dužnika i d) postojanje oštećenja vjerovnika, time da pobijanje onemogućuje vjerovnikovo namirenje.

Ispravan je zaključak suda prvog stupnja da je pogrešan put pravne zaštite kada tužitelji podnose tužbu za pobijanje dužnikove pravne radnje, iako evidentno nemaju novčanu tražbinu prema dužniku (ako izuzmemo trošak), jer im osnovu za to ne daje odredba članka 66. stavka 1. ZOO-a koja pobijanje dužnikovih pravnih radnji dopušta samo kao vjerovnik prema dužniku ima dospjelu novčanu tražbinu.

Stoga je u pravu sud prvog stupnja kada ističe da je nedvojbeno među stankama da tužitelji nemaju prema tuženicima novčanu tražbinu, kao i kada ističe da iz stanja spisa neprieporno proizlazi da se radi o besplatnom raspolaganju prvotuženika prema drugotuženoj, kojim je objektivno onemogućena provedba nenovčane tražbine tužitelja, a poradi uspostave uknjižbe prava stvarne služnosti, kao i činidbe uklanjanja željezne ograde sa poslužnog dobra i da drugotužena kao kćer prvotuženika nije trebala ni imati saznanja o šteti koja se time nanosi vjerovnicama, budući se to podrazumijeva, temeljem članka 67. stavka 3. ZOO-a, odnosno da postoji ne oboriva zakonska pretpostavka da je dužnik (tuženik 1) znao, dok se za korisnika raspolaganja (tužena 2.) ne zahtijeva da joj je bilo poznato ili moglo biti

poznato, da je dužnikovim poduzetim raspolaganjem (darovnim ugovorom) nanesena šteta vjerovnicima (tužiteljima), kako propisuje odredba članka 67. stavka 3. ZOO-a.

Međutim, kako je nedvojbeno da tužitelji prema tuženiku 1. nemaju novčanu tražbinu, to je opravdan zaključak prvostupanjskog suda da time nisu ispunjeni uvjeti za pobijanje dužnikovih pravnih radnji propisanih odredbom članka 66.-71. ZOO-a."

Županijski sud u Splitu, GŽ-577/2018-2 od 15. veljače 2018.

21

131.2

OBVEZNO PRAVO > UČINCI OBVEZA > POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI > PRETPOSTAVKE POBIJANJA

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 66.
Članak 67.

Insolventnost dužnika kao pretpostavka za uspješno pobijanje pravnih radnji dužnika poduzetih na štetu vjerovnika, ne znači da dužnik nema uopće imovine, nego da je bez sredstava koja omogućuju naplatu vjerovnikove tražbine.

"Predmet ovog postupka je zahtjev tužiteljice kao vjerovnika usmjeren na pobijanje pravne radnje tuženika 1. N. N. kao njenog dužnika, i to sklapanjem ugovora o darovanju sklopljenog između tuženika 1. N. N. kao darovatelja i tuženika 2. A. N. kao daroprimatelja, ovjerenog kod javnog bilježnika H. D. u S. dana 25. rujna 2012. pod poslovnim brojem OV-6069/12, u odnosu na nekretnine označene kao čestica zemljišta 4135/3, Z.U. 661 k.o. L. i 1/2 nekretnine označene kao čestica zemljišta 4135/2 Z.U. 660 k.o. L., a sve u dijelu u kojem je to potrebno za namirenje potraživanja tužitelja prema tuženiku 1. N. N. po osnovu neplaćenog poreza i drugih javnih davanja u iznosu od 1.576,598,58 kuna sa zakonskim zateznim kamatama s nalogom tuženicima da su dužni trpjeti namirenje tražbine tužitelja iz predmetnih nekretnina.

Za uspješno pobijanje pravnih radnji dužnika poduzetih na štetu vjerovnika moraju se steći određene pretpostavke. Tako se sukladno odredbama članka 66. ZOO-a moraju kumulativno ispuniti četiri opće pretpostavke te jedna od posebnih pretpostavki predviđenih odredbom članka 67. ZOO-a. Pored toga, razumljivo, sudionici u sporu moraju imati aktivnu odnosno pasivnu legitimaciju. U smislu odredbi članka 66. ZOO-a opće pretpostavke za pobijanje dužnikove pravne radnje su: a) dospelost vjerovnikove tražbine, b) insolventnost dužnika, c) dužnikova pravna radnja, te d) postojanje oštećenja vjerovnika. Kao što je već navedeno za uspješno pobijanje moraju se te pretpostavke ispuniti kumulativno. Što se tiče pretpostavke pod b), insolventnost dužnika, za reći je kako ona znači da dužnik nema dovoljno sredstava za ispunjenje vjerovnikove tražbine (članak 66. stavak 2. ZOO-a). To ne znači da dužnik nema uopće imovine, nego da je bez sredstava koja omogućuju naplatu vjerovnikove tražbine. Vjerovnik, (tužitelj) mora dokazati insolventnost dužnika (u konkretnom slučaju tuženika 1. N. N.), u odnosu na konkretnu tražbinu.

Upravo zbog svega navedenog, kao ispravan, ukazuje se zaključak prvostupanjskog suda kako je tijekom postupka tužiteljica dokazala dospelost svoje tražbine, insolventnost tuženika (istome je račun dana 15. svibnja 2014. bio u neprekidnoj blokadi ukupno 848 dana a

nepodmirene obveze su mu iznosile 20.192,257,30 kuna), da je tuženik poduzeo pravnu radnju na štetu tužiteljice na način da je sklopio ugovor o darovanju sa svojim krvnim srodnikom u pravoj liniji (sinom) i da je na taj način tužiteljica onemogućena u naplati svog potraživanja prema tuženiku 1. Prvostupanjski je sud o svemu navedenom dao valjane i logične razloge na koje se radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja upućuje (članak 375. stavak 5. ZPP-a)."

Županijski sud u Splitu, GŽ-3636/2015-2 od 20. travnja 2017.

22

182.432.71

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O UPORABI I KORIŠTENJU STVARI > UGOVOR O NAJMU STANA > NAJAM STANA SA ZAŠTIĆENOM NAJAMNINOM > SKLAPANJE UGOVORA > POSEBNA PRAVA > PRAVO PRVOKUPA

*Zakon o najmu stanova
(NN 91/96, 48/98, 68/98 i 22/06)*

Članak 12. stavak 1.
Članak 24. stavak 2.
Članak 37. stavak 1.
Članak 45. stavak 1.

*Zakon o stambenim odnosima
(NN 51/85, 42/86, 22/92 i 70/93)*

Članak 12. stavak 1.

Ovlaštenje odnosno legitimaciju za traženje pravne zaštite u slučaju povrede prava prvokupa odredba članka 45. stavka 1. ZNS-a, u vezi s člankom 37. stavkom 1. ZNS-a i člankom 12. stavkom 1. ZSO-a, da je jedino zaštićenom najmoprimcu ili osobi na koju su prešla prava zaštićenog najmoprimca.

"Predmet je postupka zahtjev tužitelja koji proizlazi iz povrede prava prvokupa utemeljen na odredbi članka 45. Zakona o najmu stanova ("Narodne novine", broj 91/96, 48/98, 68/98 i 22/06, dalje u tekstu: ZNS).

U provedenom je postupku utvrđeno da je prednica tužitelja, njihova pokojna majka L. B., rješenjem Sekretarijata za privredu Županije Splitsko-dalmatinske od 23. rujna 1993. utvrđena nositeljicom stanarskog prava na stanu u Supetru sagrađenom na čest. zem. 382/3 k.o. S., anagrafske oznake ..., površine 81,10 m² kojeg je njezinom suprugu, pokojnom ocu tužitelja L. B., dala na korištenje Stambena uprava bivše Općine B. i u kojem su stanu roditelji tužitelja stanovali zajedno od 1953., najprije zajedno sa svojom djecom tj. tužitelja, zatim zajedno do smrti oca tužitelja 1993., nakon čega je pokojna majka tužitelja nastavila stanovati u istom, sve do svoje smrti 2010.

Nadalje je utvrđeno da je prednica tužitelja 5. prosinca 1997. zaključila s Republikom Hrvatskom Ugovor o kupoprodaji predmetnog stana na kojem postoji stanarsko pravo, ali istog nije uspjela provesti u zemljišnim knjigama jer je njezin prijedlog za upis uknjižbe prava vlasništva na predmetnom stanu odbijen budući da je utvrđeno da prodavatelj nije njegov knjižni vlasnik.

Rješenjem Komisije za nacionalizaciju Narodnog odbora Općine B. broj N-2969/1-1959 od 7. studenoga 1959. nacionalizirana je zgrada u S. izgrađena na čest. zgr. 383 ranije vlasnosti F. P. pok. M. i dr. te je određeno da će se ista upisati u zemljišnoj knjizi kao društveno vlasništvo. Međutim, točkom II. ovog rješenja utvrđeno je da nije nacionalizirana stambena zgrada koja se nalazi na čest. zgr. 382/3 k.o. Supetar, već je ostala u vlasnosti prednika tužitelja. Među strankama nije bilo sporno da prednica tužitelja nije s prednikom tuženika zaključila ugovor o najmu stana.

Rješenjem Narodnog odbora Stambene uprave Općine B. od 7. kolovoza 1956. utvrđeno je kako je predniku tužitelja, njihovu pokojnom ocu L. B. određena najamnina za spomenuti stan, za koji je navedeno da se nalazi u zgradi kućnog broja 9, a ovo je rješenje dostavljeno L. B. i Stambenoj upravi S.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja sud je prvog stupnja ocijenio kako zahtjev utemeljen na odredbi članka 45. ZNS-a mogu osnovano postaviti zaštićeni najmoprimac, a u slučaju njegove smrti osobe iz članka 24. stavka 2. ZNS-a koje su navedene u ugovoru o najmu, a kako tužitelji nisu te osobe, sud je ocijenio da oni nisu aktivno legitimirani za podnošenje ovog zahtjeva, pa je odbio tužbeni zahtjev.

Neutemeljeno žalitelji ukazuju na nepravilnost primjene materijalnog prava kod odbijanja tužbenog zahtjeva.

Sud prvog stupnja nije utvrđivao činjenicu koje osobe su na dan stupanja na snagu ZNS-a (5. studenoga 1996.) imale pravni položaj člana obiteljskog domaćinstva pokojne majke tužitelja, ali je tu činjenicu utvrdio ovaj sud iz izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu u granicama ovlaštenja iz članka 373.a stavka 1. podstavka 2. ZPP-a.

Iz sadržaja zapisnika o izvođenju dokaza saslušanjem majke tužitelja kao parnične stranke (listovi 16-17 spisa) i tužitelja 1. saslušanog također u svojstvu parnične stranke (list 149 spisa) utvrđuje se da je obitelj tužitelja, njihovi roditelji i oni zajedno s njima, uselila u predmetni stan 1953. U stanu su roditelji živjeli sve do svoje smrti, otac do 1993., a majka do 2010. Tužitelji 1. i 2. su u ovom stanu stanovali od useljenja do najkasnije do "prije Domovinskog rata" (dakle, prije 1991.) kada su se oboje preselili u Zagreb time da su zbog potreba školovanja izbivali iz stana prije nego što su preselili u Zagreb.

Iz ovih dokaza, dakle, proizlazi da je u vrijeme stupanja na snagu ZNS-a i dvije godine prije toga, u predmetnom stanu živjela samo pokojna majka tužitelja L. B., što dalje, u primjeni odredbe članka 37. stavka 1. ZNS-a u vezi s člankom 12. stavkom 1. Zakona o stambenim odnosima ("Narodne novine", broj 51/85, 42/86, 22/92 i 70/93, dalje u tekstu: ZSO) znači da nijedna druga osoba, uključujući tužitelje, u to vrijeme nije imala pravni položaj člana obiteljskog domaćinstva pokojne L. B. kao osobe koja je imala prava i obveze (zaštićenog) najmoprimca.

Naime, odredbom je članka 37. stavka 1. ZNS-a propisano da se osobe koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju pravni položaj člana obiteljskog domaćinstva, stečenog prema odredbama ZSO-a, upisuju u ugovor o najmu stanu. To su, u skladu s odredbom članka 12. stavka 1. ZSO-a, među ostalim osobama, i djeca najmoprimca ukoliko su posljednje dvije godine stanovali skupa s njom, što tužitelji nisu.

Na taj su način prava i obveze pokojne majke tužitelja prestala njezinom smrću 2010. u skladu s odredbom članka 24. stavka 2. ZNS-a. Ta su prava mogla dalje prijeći samo na osobe navedene u ugovoru o najmu odnosno na osobe koje su ispunjavale uvjete iz članka 37. stavka 1. ZNS-a u vezi s člankom 12. stavkom 1. ZSO-a, a takvih osoba nije bilo.

S druge strane ovlaštenje odnosno legitimaciju za traženje pravne zaštite u slučaju povrede prava prvokupa, odredba članka 45. stavka 1. ZNS-a u vezi s člankom 37. stavkom 1. ZNS-a i člankom 12. stavkom 1. ZSO-a daje jedino zaštićenom najmoprimcu ili osobi na koju su prešla prava zaštićenog najmoprimca. Kako tužitelji nisu te osobe jer njihovo ovlaštenje za traženje ovakve pravne zaštite ne proizlazi iz odredaba mjerodavnog materijalnog prava, to je

sud pravilno zaključio da oni nisu aktivno legitimirani za podnošenje ove tužbe, pa je s pravom odbio njihov zahtjev."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2128/2017-2 od 20. rujna 2017

23

188.5

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVOR O OSIGURANJU > OSTALO

*Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju
(NN 80/13 i 137/13)*

Članak 135. stavak 2. točka 2.
Članak 137.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 125/11)*

Članak 1045. stavak 1.

U slučaju kada osigurana osoba ostvari neko primanje iz zdravstvenog osiguranja koje joj ne pripada, dužna je vratiti osiguratelju (tužitelju) isplaćeni iznos koji joj ne pripada, pri čemu nije od utjecaja okolnost postoji li na njezinoj strani krivnja za primitak tog iznosa ili ne.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 14.967,00 kuna s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama po osnovi povrata nepripadajuće isplaćenog iznosa za korištenje prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju.

Prvostupanjski sud je utvrdio, a to, uostalom, među strankama nije ni sporno, da je rješenjem tužiteljice Klasa: UP/I-502-06/14-05/1648, Ur. broj: 338-21-09-14-2 od 16. listopada 2014., a koje je pravomoćno s danom 10. studenog 2014., da je tuženici kao osiguranici s danom 30. rujna 2014. obustavljeno pravo na rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju za dijete rođeno 14. rujna 1999. i da je tuženici s danom 30. rujna 2014. obustavljena isplata novčane naknade za vrijeme korištenja prava na rad s polovicom punog radnog vremena, a radi skrbi i njege sina.

Nadalje je prvostupanjski sud utvrdio da je tuženici u razdoblju od 1. listopada 2014. do 30. lipnja 2015. na ime novčane naknade za korištenje prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju tužitelj isplatio ukupni iznos od 14.967,00 kuna te da je tuženica dopisom tužitelja od 24. kolovoza 2015. pozvana da vrati tužitelju navedeni nepripadno isplaćeni iznos, što tuženica nije učinila.

Prvostupanjski sud je pregledom citiranog tužiteljeva rješenja od 16. listopada 2014. utvrdio da je tuženica dana 2. listopada 2014. podnijela tužitelju zahtjev za obustavu prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege s težim smetnjama u razvoju i novčane naknade koju je primala za vrijeme korištenja prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju za dijete.

Na temelju tako utvrđenih odlučnih činjenica prvostupanjski je sud pozivom na odredbe članka 135. i 146. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju odbio tužbeni zahtjev jer je ocijenio da na strani tuženice nema protupravnosti kao jedne od pretpostavki za

postojanje odgovornosti za štetu u smislu članka 1045. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima, budući da je tuženica postupila u skladu s odredbom članka 135. stavka 2. ZOZO-a i u propisanom roku od 8 dana od dana nastanka okolnosti prijavila tužitelju promjenu koja utječe na korištenje priznatog prava na rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama.

Osnovano tužitelj u žalbi navodi da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev.

Prema odredbi članka 135. stavka 2. točke 2. ZOZO-a, koja se nalazi u X. Glavi pod naslovom Naknada štete, osigurana osoba obvezna je Zavodu, odnosno državnom proračunu naknaditi štetu, među ostalim, ako je ostvarila primanje iz sredstava Zavoda u većem opsegu nego što joj pripada.

Odredbom članka 137. ZOZO-a osigurana osoba kojoj je iz sredstava Zavoda, odnosno državnog proračuna isplaćen novčani iznos na koji nije imala pravo, obvezna je vratiti primljeni iznos uvećan za zakonsku zateznu kamatu te ga uplatiti na račun Zavoda, odnosno državnog proračuna u roku od osam dana od dana zaprimljene pisane obavijesti Zavoda o utvrđenim okolnostima.

Po pravnom shvaćanju ovoga suda u X. Glavi pod naslovom Naknada štete je osim naknade štete, obuhvaćeno i stjecanje bez osnove, tj. obuhvaćeni su slučajevi kada osigurana osoba ostvari neko primanje iz zdravstvenog osiguranja koje joj ne pripada, i to upravo u slučaju koji uređuje citirana odredba članka 135. stavka 2. točke 2. ZOZO-a. U tom slučaju je osigurana osoba u skladu s navedenim odredbama ZOZO-a dužna vratiti tužitelju isplaćeni iznos koji joj ne pripada, pri čemu nije od utjecaja okolnost postoji li na njezinoj strani krivnja za primitak tog iznosa ili ne. Prema tome pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo je prihvatiti tužbeni zahtjev tužitelja kao osnovan.

Stoga je trebalo na temelju odredbe članka 373. točke 3. ZPP-a preinačiti prvostupanjsku presudu i prihvatiti tužbeni zahtjev tužitelja te presuditi kao u izreci."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2725/2016-2 od 20. prosinca 2017.

24

191.151.1

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD OPASNE STVARI ILI OPASNE DJELATNOSTI > OPĆENITO > OPASNA STVAR

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 1064.

Plinski regulator tlaka koji se spaja na plinsku bocu je opasna stvar.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice na isplatu iznosa od 100.000,00 kuna s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom na ime imovinske štete koja je istoj nastala jer joj je stan uništen od eksplozije plina.

U provedenom dokaznom postupku prvostupanjski sud je utvrdio:

- da se eksplozija plinske boce dogodila dana 25. listopada 2013. u stambenoj zgradi u K., S. V. 42, u stanu na III. katu, koji koristi N. B. kao zaštićeni najmoprimac prema ugovoru

o najmu sa zaštićenom najamninom kojeg je sklopila s G. K. s time da je sada u stanu novi najmoprimac B. Š.,

- da predmetnim stanom raspolaže G. K., dok se u zemljišnim knjigama vodi kao vlasništvo Republike Hrvatske,

- da je uslijed eksplozije plina nastala šteta u stanu u vlasništvu tužiteljice koja je u zemljišnim knjigama upisana kao vlasnica predmetnog stana,

- da je do eksplozije u stanu N. B. najvjerojatnije došlo uslijed nekontroliranog istjecanja plina za kućanstvo iz plinske boce na spoju ventila plinske boce i regulatora tlaka, zbog oštećene i neispravne brtve,

- da je do šteta na stanu tužiteljice posljedica eksplozije plinske boce u stanu koji koristi N. B., a do koje je došlo zbog oštećene i neispravne brtve koja se nalazi unutar plinskog regulatora tlaka koji se kupuje odvojeno od plinske boce.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja sud prvog stupnja smatra da plinski regulator tlaka kojim se plinska boca spaja na plinski štednjak nije pripadak predmetnog stana kao što bi bio slučaj s plinskom instalacijom pa tuženik kao vlasnik stana ili predmnjevani vlasnik stana ne odgovara za štetu jer nije vlasnik neispravnog plinskog regulatora, pa s obzirom da tuženik nije vlasnik opasne stvari koja je prouzročila predmetnu štetu tužiteljici, to je tužbeni zahtjev odbijen zbog promašene pasivne legitimacije.

Takav zaključak suda prvog stupnja je pravilan.

Plinski regulator tlaka koji se spaja na plinsku bocu je opasna stvar, a šteta nastala u vezi s opasnom stvari smatra se da potječe od te stvari, osim ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete.

Za štetu od opasne stvari odgovara njezin vlasnik, a za štetu od opasne djelatnosti odgovara osoba koja se njome ima baviti (članak 1064. Zakona o obveznim odnosima).

U konkretnom slučaju, N. B. je vlasnik plinske boce i plinskog regulatora, a budući da plinski regulator tlaka nije samostalna stvar i nije ugrađena u stan u kojem se dogodila eksplozija, te kako tužiteljica nije dokazala da bi tuženik kao vlasnik stana isti povjerio na korištenje osobi koja ne bi bila sposobna za samostalan život, to i po ocjeni ovog suda tuženik ne odgovara za prouzročenu štetu u stanu tužiteljice."

Županijski sud u Splitu, GŽ-3776/2016-2 od 18. prosinca 2017.

25

191.201.338

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE ŠTETE > NAKNADA U NOVCU > POJEDINI SLUČAJEVI NAKNADE IMOVINSKE ŠTETE > FONDOVIMA SOCIJALNOG OSIGURANJA

Zakon o zdravstvenom osiguranju

(NN 94/01, 88/02, 149/02, 117/03, 30/04, 177/04 i 90/05)

Članak 115. stavak 1.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu

(NN 151/05, 36/09, 75/09 i 76/13)

Članak 23.

Članak 27.

Članak 1069. stavak 4.

Zavod zdravstvenog osiguranja nema pravo potraživanja naknade štete od osiguravajućeg društva kada se radi o osiguraniku koji, u prometnoj nezgodi kao oštećenik, nema položaj treće osobe po propisima o osiguranju od automobilske odgovornosti.

"Predmet ovog spora predstavlja zahtjev tužitelja s osnova isplate naknade troškova liječenja osiguranika tužitelja zbog posljedica prometne nezgode do koje je došlo dana 10. rujna 2005.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari raspraviti je s aspekta primjene odredbe članka 115. stavka 1. ZZO-a prema kojoj je zavod obavezan zahtijevati naknadu štete zbog bolesti, ozljede i smrti osiguranika zdravstvenog osiguranja izravno i od društva za osiguranje kod kojeg su vlasnici, odnosno korisnici motornog vozila osigurani od odgovornosti za štetu.

Glede zavoda koji obavljaju poslove socijalnog osiguranja (zdravstveno, mirovinsko ili invalidsko) u članku 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05, 36/09, 75/09 i 76/13) propisana je obveza društva za osiguranje da je tim zavodima dužan naknaditi stvarnu štetu u okviru odgovornosti svog osiguranika i u granicama obveza propisanih ugovorom o osiguranju.

Dakle, u slučaju odgovornosti vlasnika, odnosno korisnika motornog vozila, osiguratelj kod kojeg je vozilo osigurano dužan je naknaditi štetu koju u obliku troškova imaju zavodi socijalnog osiguranja (HZMO i HZZO) prilikom zbrinjavanja treće oštećene osobe.

U tom kontekstu promatrano zavodi socijalnog osiguranja nemaju pravo potraživanja naknade štete osiguratelja kada se radi o oštećeniku koji u prometnoj nezgodi nema položaj treće osobe po propisima o osiguranju od automobilske odgovornosti.

Naime, pod pojmom trećih osoba kod osiguranja od automobilske odgovornosti za štetu valja poći od propisa o osiguranjima. Tako je odredbom članka 1069. stavka 4. ZOO-a propisano da se trećom osobom smatra oštećenik koji nije ujedno vlasnik ni neovlašteni korisnik motornog vozila, niti osoba zadužena u vezi s pogonom motornog vozila. I u novom ZOOP-u u članku 23. koji određuje osobe koje nemaju pravo na naknadu štete iz osiguranja, između ostalog su navedeni i vozači vozila kojima je prouzročena šteta pa je neovisno o tome što bi pravo na naknadu iz osiguranja valjalo primijeniti i cijeliti sa aspekta primjene odredaba ZOOP-a, kao *lex specialis* u odnosu na ZOO, u odnosu na vozača motornih vozila jednako zakonsko uređenje negativnog određenja pojma treće osobe.

Utoliko tužitelj kao zavod socijalnog osiguranja nema samostalni odštetni zahtjev prema štetniku odnosno njegovom osiguratelju jer ne mogu po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti imati više prava nego njihovi osiguranici. Ovo upravo stoga što bi u protivnom, ukoliko bi osiguratelj isplatio naknadu štete prema zavodima, imao i pravo regresa prema štetniku odnosno i prema osobi koja se ne smatra trećom osobom, a to je u konkretnom slučaju nedvojbeno vozač motornog vozila, koji pojam uređuje članak 3. stavak 1. točka 6. ZOOP-a. Takve osobe imaju pravo prema zavodima socijalnog osiguranja da oni snose sve potrebne troškove njihova zbrinjavanja u okviru socijalnog osiguranja, a da zavodi ne potražuju naknadu za takve troškove prema osiguratelju."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1526/2016-2 od 11. rujna 2017.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE NEIMOVINSKE ŠTETE > PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA > TEŠKI INVALIDITET BLISKE OSOBE > ZBOG POVREDE PRAVA OSOBNOSTI

*Zakon o obveznim osiguranjima u prometu
(NN 151/05, 36/09 i 75/09)*

Članak 12.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 1103.

Tužiteljici pripada pravo na zateznu kamatu na naknadu neimovinske štete nakon završetka postoperativnog liječenja, koje je uslijedilo naknadno i koje prema postojećoj medicinskoj dokumentaciji nije bilo moguće sagledati u vrijeme podnošenja odštetnog zahtjeva.

"Predmet ovog spora predstavlja zahtjev tužiteljice za naknadu neimovinske i imovinske štete kao posljedicu ozljeđivanja u prometnoj nezgodi do koje je došlo dana 4. ožujka 2010.

Na konkretni slučaj u odnosu na dospijeće obveze tuženika kao odgovornog osiguratelja primijeniti odredbe članka 12. tada važećeg Zakona o obveznim osiguranjima („Narodne novine“, broj 151/05, 36/09 i 75/09). Prema odredbi članka 1103. novog ZOO/2005 obveza pravične novčane naknade dospijeva danom podnošenja pisanog zahtjeva ili tužbe, osim ako je šteta nastala nakon toga, time da se ova odredba, naravno, odnosi samo na tijek kamata na neimovinsku štetu. Naime, u smislu odredaba članka 1103. ZOO/2005, kao opće odredbe o dospijeću neimovinske štete, ta šteta načelno dospijeva onog dana kada oštećenik osobi odgovornoj za štetu (štetniku ili odgovornom osiguratelju) podnese pisani odštetni zahtjev ili tužbu, pri čemu jedinu iznimku predstavlja situacija kada se zahtijeva naknada neimovinske štete koja je nastala kasnije.

Međutim, odredbama članka 12. ZOOP-a i članka 1103. ZOO-a na različit način je uređeno dospijeće naknade neimovinske štete, pa s tim u svezi i tijek zateznih kamata. Naime, članak 12. ZOOP-u upućuje na to da je trenutak dospijea pad osiguratelja u zakašnjenje, a ne predaja zahtjeva ili tužbe kako stipulira odredba članka 1103. ZOO-a, koja, za razliku od ZOOP-a, predviđa iznimku u slučajevima kada je neimovinska šteta nastupila naknadno. Ovo nas dovodi do pravne situacije u kojoj je moguće da jedna šteta prema ZOO-u ili ZOOP-u ima posve drugačiji trenutak dospijea obveze naknade štete, a time i početak tijeka zateznih kamata koje u slučaju zakašnjenja isplate pripadaju oštećeniku.

Tako bi proizlazilo primjenom odredbi novog ZOO-a, neovisno o trenutku podnošenja zahtjeva odnosno tužbe, ukoliko je neimovinska šteta nastala naknadno odnosno po završetku liječenja, da bi i kamate na pripadajuću naknadu neimovinske štete mogle početi teći tek slijedeći dan od utvrđenog dovršetka liječenja i to rješenje je u skladu s odredbom članka 1103. novog ZOO-a, i to je jedina iznimka kada se zahtijeva naknada neimovinske štete koja

je nastala kasnije, što u praktičnoj primjeni pred sudovima izazivalo podosta prijemora (vidi Rev-655/09-2 od 23. listopada 2013.).

No, pitanje dospijeća obveze osiguratelja na isplatu pravične novčane naknade za neimovinsku štetu potrebno promatrati s aspekta odredbe članka 12. stavka 4. ZOOP-a, a ne članka 1103. ZOO-a, jer je ovaj potonji *lex specialis* u odnosu na ZOO u svim pitanjima kojima se uređuje odgovornost osiguratelja u sporovima u kojima ovaj odgovara temeljem police obveznog osiguranja od odgovornosti za štete nastale uporabom motornog vozila. Stoga obvezu po članku 12. ZOOP-a osiguratelj ne može niti odgoditi, nego je dužan u propisanom roku donijeti odluku o odštetnom zahtjevu i o toj odluci u formi obrazložene ponude, odnosno utemeljenog odgovora pisano obavijestiti oštećenu osobu.

Međutim, iz nalaza i mišljenja liječnika vještaka razvidno je da je kod tužiteljice zbog posljedice ozljeđivanja u predmetnoj prometnoj nezgodi izvršen tijekom liječenja naknadno i operativni zahvat obavljen 27. lipnja 2013., pa se u navedenim okolnostima ne može se smatrati da je dostavljena medicinska dokumentacija uz odštetni zahtjev dostatna za procjenu zdravstvenog stanja tužiteljice kao posljedice ozljeđivanja. Pri tom je za ukazati dio nalaza i mišljenja vještaka dr. Ž. C., specijaliste kirurške ortopedije, kojim isti objašnjava specifičnost zadobivene ozljede kod maloljetne tužiteljice, upozoravajući da je dijagnostika ovakve rijetku vrste ozljede puknuća ligamenata MR uvedena tek unatrag par godina. Radi se zapravo o vrlo rijetkoj ozljedi koje su uglavnom tolerantnog karaktera u smislu bolne faze i redukcije funkcije, odnosno iste su ponajprije vezane uz jače i duže opterećenje ozlijeđenog zgloba, što je i najčešći razlog kasnije dijagnostike i liječenja te je vrlo često potrebna sofisticirana dijagnostička obrada u smislu MRI koja najčešće definitivno potvrđuje ili isključuje ozljedu.

Utoliko je sud prvog stupnja, suprotno žalbenim navodima tužiteljice, pravilno odlučio kada je tužiteljici priznao pravo na zateznu kamatu u konkretnom slučaju nakon završetka postoperativnog liječenja, koje je uslijedilo naknadno i koje prema postojećoj medicinskoj dokumentaciji nije bilo moguće sagledati u vrijeme podnošenja odštetnog zahtjeva."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2451/2015-2 od 21. prosinca 2016.

27

191.211.4

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > OSTALE IZVANUGOVORNE OBVEZE > STJECANJE BEZ OSNOVE > ISPUNJENJE NEKE NARAVNE ILI MORALNE OBVEZE

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)*

Članak 1112. stavak 1.
Članak 1114.

Pod moralnom obvezom razumijeva se obveza koja proistječe iz okolnosti koje čine ljudska solidarnost, iz pravila o životu, radu i ponašanju u ljudskoj zajednici, a koje još nisu prešle u pravnu obvezu. Misli se na činidbe koje se prema društvenom shvaćanju ne mogu pravno, nego moralno zahtijevati, čije propuštanje se u društvu smatra kao povreda obveze i povlači za sobom umanjenje društvenog ugleda osobe koja je propustila ispuniti moralnu obvezu.

"Predmet spora u ovoj parnici je kondikcijski zahtjev kojim tužitelj traži da mu tuženik vrati iznos od 2.900,00 € u kunskoj protuvrijednosti koji mu je isplatio za nastalu štetu na plovilu tuženika L. L 440, a koju štetu, prema tužiteljevoj tvrdnji, nije bio dužan platiti.

Nije sporno da je tužitelj radio kao voditelj brodice-skipera na plovilu tuženika L. L 440 i da je tijekom turističke sezone 2014. kao voditelj brodice plovio s francuskim državljanima kao gostima koji su se ukrkali na brodicu 16. kolovoza 2014., a trebali su se iskrcati 2. kolovoza 2014., i da je na sidrištu ispred marine H. u M. 21. kolovoza 2014., navečer, za olujnog nevremena došlo do oštećenja navedenog plovila.

Nesporno je također da je tužitelj na ime nastale štete na navedenoj brodici dana 23. kolovoza 2014. platio tuženiku iznos od 2.900,00 €.

Tužitelj tvrdi da navedeni iznos nije bio dužan platiti jer šteta nije prouzročena njegovom krivnjom, nego je uzrok štete viša sila – olujno nevrijeme koje je vladalo navedene prigode na sidrištu ispred marine H. u M. i da je štetu podmirio da bi izbjegao prisilu od tuženika.

Prvostupanjski je sud na temelju provedenih dokaza utvrdio da je u ovom slučaju došlo do stjecanja bez osnove od strane tuženika jer je sam zakonski zastupnik tuženika potvrdio da se ovakva šteta namiruje od putnika koji su unajmili predmetnu brodicu, a za što su prethodno ostavili polog kod tuženika. Međutim, unatoč tom utvrđenju prvostupanjski je sud odbio tužbeni zahtjev jer je smatrao utvrđenim da u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke za vraćanje onoga što je tužitelj platio propisane člankom 1112. Zakona o obveznim odnosima jer nije dokazano da je tužitelj platio navedeni iznos pod prisilom. Osim toga, po ocjeni prvostupanjskog suda, tužitelj je izvršio plaćanje navedene štete jer je to smatrao svojom moralnom obvezom, čime je ispunjena pretpostavka iz članka 1114. ZOO-a koja onemogućuje povrat danog.

Zaključak prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva ne može se za sada sa sigurnošću prihvatiti.

Prema odredbi članka 1112. stavka 1. ZOO-a tko izvrši isplatu znajući da nije dužan platiti, nema pravo zahtijevati vraćanje, osim ako je zadržao pravo na povrat, ako je platio da bi izbjegao prisilu ili ako isplata duga zavisi od ispunjenja uvjeta.

Pravna norma iz članka 1112. stavka 1. ZOO-a počiva na načelu nedopustivosti proturječnog ponašanja. Ona ima za cilj da dovede u nepovoljan položaj osobu koja je izvršila isplatu, dok se primatelj smije pouzdati u to da on smije zadržati isplatu koja je svjesno izvršena radi ispunjenja nepostojeće obveze.

Pravilo o isključenju prava na povrat neosnovano plaćenoga propisano u odredbi članka 1112. stavka 1. ZOO-a dolazi u obzir tek onda kada osoba koja je izvršila plaćanje (davatelj činidbe) zna ne samo činjenične okolnosti iz kojih proizlazi da ona nije u obvezi na činidbu, nego i zna da ona prema pravnom stanju stvari ništa ne duguje. Dakle, izuzetak od obveze vraćanja onoga što je plaćeno po odredbi članka 1112. stavka 1. ZOO-a pretpostavlja da je do povećanja imovine na jednoj strani došlo voljom osobe čija je imovina umanjena i da je ta osoba kod očitovanja volje svjesna da nije dužna izvršiti određenu isplatu.

Iz dosada utvrđenoga činjeničnog stanja ne može se sa sigurnošću zaključiti je li tužitelj s obzirom na sve okolnosti slučaja bio svjestan da nije dužan platiti nastalu štetu na tuženikovu plovilu Lacosta L 440 koje je oštećeno u olujnom nevremenu i da kod plaćanja štete nije postojala njegova obveza, jer prvostupanjski sud u tom pogledu nije utvrđivao relevantno činjenično stanje. Pritom treba reći da teret tvrdnje i dokaza na okolnosti da je tužitelj znao da nije dužan platiti leži na tuženiku čija je imovina povećana navedenim plaćanjem.

Neosnovano je pravno shvaćanje prvostupanjskog suda da tužitelj ne može tražiti povrat plaćenoga jer je plaćanje izvršeno na ime ispunjenja moralne obveze. Prema odredbi članka 1114. ZOO-a ne može se zahtijevati povrat onoga što je dano ili učinjeno na ime ispunjenja neke naravne ili moralne obveze. Po pravnom shvaćanju ovoga suda, pod moralom

obvezom razumijeva se obveza koja proistječe iz okolnosti koje čine ljudska solidarnost, iz pravila o životu, radu i ponašanju u ljudskoj zajednici, a koje još nisu prešle u pravnu obvezu. Misli se, dakle, na činidbe koje se prema društvenom shvaćanju ne mogu pravno, nego moralno zahtijevati, čije propuštanje se u društvu smatra kao povreda obveze i povlači za sobom umanjeno društvenog ugleda osobe koja je propustila ispuniti moralnu obvezu.

S obzirom na navedeno pojmovno određenje moralne obveze očito je da se u konkretnom slučaju ne radi o moralnoj obvezi, pa ne dolazi u obzir primjena izuzetka od obveze vraćanja koji je propisan u odredbi članka 1114. ZOO-a."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2890/2016-2 od 4. siječnja 2018.

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

28

411.613.4

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > BRAK > PRESTANAK BRAKA > OSNOVE PRESTANKA BRAKA > PONIŠTAJ > OSOBE OVLAŠTENE ZAHTIJEVATI PONIŠTAJ BRAKA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 49. stavak 1. točka 3.
Članak 377.

Dopuštena je tužba nasljednika umrlog bračnog druga radi poništenja braka kojeg je njegov prednik zaključio s trećom osobom.

"Pobijanim rješenjem odbačena je tužba u ovoj pravnoj stvari kao nedopuštena.

U ovom predmetu tužitelj kao sin i nasljednik sada pokojnog V. K. traži od suda poništenje braka koji je njegov otac sklopio sa tuženicom.

Prvostupanjski je sud odbacio tužbu u ovoj pravnoj stvari jer smatra da je po odredbi članka 377. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, dalje u tekstu: ObZ) nasljednik umrlog bračnog druga ovlašten na podnošenje takve tužbe jedino ako je taj bračni drug za života pokrenuo postupak za poništenje braka.

Navedeno stajalište prvostupanjskog suda je pogrešno.

S pravom tužitelj u žalbi ukazuje na odredbu članka 49. stavka 1. točke 3. ObZ-a, po kojoj tužbu radi poništenja braka može podnijeti osoba koja ima pravni interes, dok se odredba članka 377. ObZ-a, po pravnom shvaćanju ovog suda, odnosi na pravo nasljednika da nastavi postupak koji je pokrenuo umrli bračni drug.

Kako tužitelj, kao zakonski nasljednik sada pokojnog V. K. nesporno ima pravni interes za vođenje ove parnice neovisno o činjenici je li njegov otac tražio poništenje braka, tužba je dopuštena po citiranoj odredbi članka 49. stavka 1. točke 3. ObZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-336/2017-2 od 2. listopada 2017.

29

416.11

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 36. stavak 1.

Bračna zajednica je pravni standard koji nije istovjetan s brakom. Za postojanje bračne zajednice potreban je animus bračnih drugova da ostvaruju sadržaj braka koji se očituje u međusobnom dijeljenju životnih sadržaja. Nestankom volje bračna zajednica može prestati iako bračni drugovi i nadalje nastave živjeti pod istim krovom.

"Sporno je među strankama jesu li predmetna nekretnina i pravo korištenja navedenog grobnog mjesta bračna stečevina tužitelja i tuženice M. P. Z., a slijedom toga i pravovaljanost ugovora o darovanju kojim je prvotужenica ovom imovinom i pravom korištenja grobnog mjesta u cijelosti raspolagala u korist svoje kćeri, ovdje drugotужenice Z. G.

Prvostupanijski je sud po provedenom postupku utvrdio:

- da je prvotужenica M. P. Z. kao davateljica uzdržavanja dana 30. svibnja 2014. sklopila ugovor o doživotnom uzdržavanju sa A. M. kao primateljicom uzdržavanja,
- da je prema tom ugovoru prvotужenica preuzela i u cijelosti izvršila obvezu doživotnog uzdržavanja A. M. koja je umrla 3. ožujka 2016.,
- da je prvotужenici temeljem tog ugovora u vlasništvo pripala nekretnina upisana u zk.ul.br. 187 k.o. Č., a riječ je o kat. čest. 3113 zgrada, dvorište i oranica u T. T. površine 210 čhv (755 m²) kao i pravo korištenja grobnog mjesta, grob broj 51, razred II/I, grobnog polja 38 A na groblju M. u Z.,
- da je prvotужenica ugovorom o darovanju nekretnina i prava korištenja grobnog mjesta od 20. rujna 2016. istu tu nekretninu i pravo korištenja groba prenijela na drugotужenicu, svoju kćerku Z. G., kao daroprimateljicu,
- da je drugotужenica Z.G. upisana kao vlasnica predmetne nekretnine u zemljišnim knjigama,
- da tužitelj i prvotужenica M. P. Z. stanuju na istoj adresi ... u Z., da su formalno u braku, ali da već godinama ne žive u bračnoj zajednici, jer svatko zasebno koristi svoju sobu za boravak i spavanje (osim kuhinje i WC-a), da imaju odvojeno kućanstvo, da svatko kuha za sebe, da samostalno raspolažu svojim financijskim sredstvima, te da među njima ne postoji niti emotivna povezanost,
- da je obveze iz predmetnog ugovora o doživotnom uzdržavanju izvršavala prvotужenica, te da tužitelj nije sudjelovao u izvršavanju tih obveza.

Temeljem iznesenih činjeničnih utvrđenja prvostupanijski je sud smatrao da predmetna nekretnina i pravo korištenja grobnog mjesta ne predstavljaju bračnu stečevinu tužitelja i prvotужenice M. P. Z., već vlastitu imovinu prvotужenice u smislu odredbe članka 39. stavka

2. Obiteljskog zakona jer u vrijeme sklapanja i izvršavanja tog ugovora među njima nije postojala bračna zajednica, niti je tužitelj na bilo koji način sudjelovao u izvršavanju obveza iz tog ugovora.

Navedeni zaključak prvostupanjskog suda o tome da predmetne nekretnine nisu bračna stečevina tužitelja i prvotuženice M. P. Z., za sada nije moguće sa sigurnošću prihvatiti.

Naime, prema odredbi članka 35. ObZ-a bračni drugovi mogu imati bračnu stečevinu i vlastitu imovinu.

Bračna stečevina je u smislu odredbe članka 36. stavka 1. ObZ-a imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine. Prema odredbi iz stavka 3. ovoga članka bračni drugovi su u jednakim dijelovima suvlasnici bračne stečevine, ako nisu drukčije ugovorili.

Pojam vlastite imovine bračnih drugova definiran je odredbom članka 39. stavka 1. ObZ-a prema kojoj imovina koju bračni drug ima u trenutku sklapanja braka, ostaje njegova vlastita imovina. Vlastitom imovinom smatra se sukladno stavku 2. ovoga članka i imovina koju je bračni drug stekao tijekom bračne zajednice na pravnom temelju različitom od temelja iz članka 36. ovoga Zakona (nasljeđivanje, darovanje i sl.).

U konkretnom bi slučaju predmetna imovina predstavljala bračnu stečevinu tužitelja i prvotuženice i to, s obzirom na vrijeme njezina stjecanja, svakoga vrhu 1/2 dijela, ukoliko je u vrijeme kada je stečena među strankama postojala bračna zajednica.

Bračna zajednica je pravni standard koji nije istovjetan s brakom. Sklapanjem braka ne nastaje nužno i bračna zajednica. Naime, za postojanje bračne zajednice potreban je animus bračnih drugova da ostvaruju sadržaj braka koji se očituje u međusobnom dijeljenju životnih sadržaja, kao što su zajedničko stanovanje, ishrana, vođenje zajedničkog (ekonomskog) domaćinstva i slično, odnosno mora postojati visoki stupanj međusobne povezanosti bračnih drugova uvjetovan intenzitetom njihovih odnosa. Nestankom volje bračna zajednica može prestati iako bračni drugovi i nadalje nastave živjeti pod istim krovom.

U takvom je slučaju potrebno utvrditi kada je bračna zajednica prestala pri čemu je teret dokaza o nepostojanju te zajednice na onom bračnom drugu koji tvrdi da je bračna zajednica prestala.

Prvostupanjski je sud na temelju stranačkog iskaza tuženica, te zeta prvotuženice, a supruga drugotuženice J. G. i druge kćeri prvotuženice Z. I. smatrao utvrđenim da bračna zajednica između tužitelja i prvotuženice M. P. Z. ne postoji već duži niz godina.

Međutim, s pravom tužitelj u žalbi tvrdi da prvostupanjski sud nije dovoljno raspravio njegove tvrdnje da je bračna zajednica između njega i prvotuženice kontinuirano postojala preko 30 godina, sve dok tužitelj nije ustao ovom tužbom, te da prvostupanjski sud nije dao valjane, logične i životne razloge zbog čega smatra da bi tuženica M. P. Z. živjela sa tužiteljem pod istim krovom u formalnom braku u kojem ne postoji nikakva veza među supružnicima više od 20 godina, a posebno zbog čega bi drugotuženica Z. G. koja je vlasnica kuće u kojoj tužitelj i njezina majka žive dopustila tužitelju da u toj kući besplatno živi dugi niz godina iako s njezinom majkom ne održava nikakve kontakte ni odnose. Također se u žalbi osnovano navodi da prvostupanjski sud pri donošenju zaključka o nepostojanju bračne zajednice nije cijenio od kakve je važnosti okolnost da je prvotuženica M. P. Z. pokrenula brakorazvodnu parnicu tek nakon što je tužitelj ustao ovom tužbom.

Kako prvostupanjski sud naprijed iznesene navode tužitelja nije raspravio, to je činjenično stanje u ovome dijelu ostalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno, radi čega nije moguće ispitati ni pravilnost primjene materijalnog prava."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-73/2018-2 od 15. ožujka 2018.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > OPĆENITO > OBUSTAVA IZVANPARNIČNOG POSTUPKA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 106. stavak 1.

Članak 322. stavak 1. i 2.

Članak 329. stavak 1. točka 3.

Članak 358.

Članak 438. stavak 1.

Članak 461. stavak 1. i 2.

Članak 469. stavak 1. i 2.

Kad se predloženi protivi odobrenju Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi glede visine uzdržavanja, tada nema osnove za odobravanje takvog Plana, već će sud donijeti rješenje kojim će obustaviti izvanparnični postupak te odrediti da se postupak u toj pravnoj stvari pred njime nastavi kao parnični postupak.

"Rješenjem prvostupanskog suda odobren je Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi od 31. srpnja 2017. koji je sastavni dio tog rješenja.

Sud prvog stupnja po provedenom postupku u bitnom je utvrdio da je predlagateljica podnijela prijedlog za odobravanje Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi od 31. srpnja 2017. iz koje proizlazi da su u izvanbračnoj zajednici s predloženikom rođena djeca stranaka mal. E. J. ... i A. J. ...; da je uz prijedlog dostavila izvješće o provedenom postupku obaveznog savjetovanja prije pokretanja sudskog postupka radi uređenja ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djecom sastavljene po Centru za socijalnu skrb P.-P. 1. rujna 2017. u kojem postupku da su predlagatelji sastavili i Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi od 31. srpnja 2017. za mlt. djecu; da se na ročištu od 9. studenog 2017. predloženi protivio ovjeri predmetnog Plana iz razloga što smatra da njegova primanja nisu tolika da bi za uzdržavanje djece mogao doprinositi ukupno 2.000,00 kuna mjesečno.

Pobijano rješenje prvostupanskog suda je nerazumljivo i proturječno samo sebi jer iz obrazloženja nije moguće utvrditi metodologiju i način kako je prvostupanski sud došao do zaključka da su se stranke u postupku suglasile da se ovjeri Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, jer takvo što ne proizlazi sa zapisnika s ročišta od 8. studenog 2017. Naime, na istom ročištu žalitelj je izjavio da se protivi Planu u odnosu na visinu uzdržavanja.

Stoga, o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima rješenja navodi o iskazima danim u postupku i samih tih iskaza koji su dani na zapisniku na navedenom ročištu, čime je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a.

Dakle, budući da iz zapisnika s ročišta od 8. studenog 2017. proizlazi da se predloženi protivio odobrenju Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi glede visine uzdržavanja, po stavu ovoga suda, prvostupanski sud nije imao pravne osnove odobriti takav plan već primijeniti odredbu članka 438. stavka 1. Obz-a prema kojoj ukoliko u izvanparničnom postupku u kojem sudjeluju dvije ili više stranaka dođe do spora u činjenicama u kojima ovisi odluka, sud će donijeti rješenje kojim će obustaviti izvanparnični

postupak te odrediti da se postupak u toj pravnoj stvari pred njime nastavi kao parnični postupak, a što je u konkretnom slučaju propušteno učiniti.

Radi svega iznesenog, pobijano rješenje prvostupanjskog suda valjalo je ukinuti temeljem odredbe članka 380. točke 3. ZPP-a i predmet vratiti sudu prvog stupanja na daljnje postupanje."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-188/2018-2 od 16. travnja 2018.

31

420.31

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > OPĆENITO > PREDMET NASLJEĐIVANJA > OSTAVINA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05 i 127/13)*

Članak 139.

*Zakon o trgovačkim društvima
(NN 111/93, 34/99, 121/99, 32/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 111/12, 125/11, 68/1 i 110/15)*

Članak 10. stavak 2.

Nasljeđivanjem udjela u trgovačkom društvu nasljednici ne nasljeđuju dugove društva jer imovina društva nije imovina u vlasništvu udjelika.

"Predmet prvostupanjskog postupka je zahtjev za isplatom iznosa od 293.622,49 kuna na ime odgovornosti tuženih za dugove ostavitelja, njihovog prednika. Prvostupanjski sud je u cijelosti odbio postavljeni tužbeni zahtjev nakon što je u postupku utvrđeno:

- da su tuženi nasljednici iza pok. Z. Š. koji je još za života 1. veljače 2007. sa tužiteljem zaključio ugovor o kreditu,

- da je tužitelj 26. svibnja 2008. otkazao ugovor o kreditu, a na dan 12. ožujka 2012. postoji dug u ukupnom iznosu od 292.909,39 kuna,

- da su tuženi rješenjem o nasljeđivanju Općinskog suda u Rijeci poslovni broj O-686/09 naslijedili stan u R. površine 160 m² upisane u Z.U. 76 k.o. R., nekretnine upisane u Z.U. 1324 k.o. H., nekretnine upisane u Z.U. 917, Z.U. 899, Z.U. 845, k.o. L.,

- da su tuženi naslijedili po dio za cijelo u trgovačkom društvu E. I. d.o.o. sa sjedištem u R., F. R. 74, kao i više štednih uloga na određenim računima kod različitih banaka,

- da je tijekom prvostupanjskog postupka utvrđena tržišna vrijednost naslijeđenih nekretnina u iznosu 1.182.054,82 kune,

- da je stanje novčanih sredstava naslijeđenih u ostavinskom postupku u iznosu od 252.662,97 kuna,

- da je utvrđeno dugovanje ostavitelja u ukupnom iznosu od 1.434.717,65 kuna,

- da je stanje duga trgovačkog društva E. I. d.o.o. prema C. B. d.d. u R. u stečaju na dan 1. listopada 2008. u iznosu 542.584,70 kuna, prema Z. B. d.d. iznos 578.105,14 kuna,

- da trgovačko društvo E. I. d.o.o. ima dug prema trgovačkom društvu S. d.o.o. iz P. u iznosu od 945.521,95 kuna,

- da dugovi ostavitelja premašuju vrijednost ostavine za 1.099.421,98 kuna,

-da tuženi nisu u obvezi isplatiti utuženi iznos ostavitelju jer isti odgovaraju samo do vrijednosti naslijeđene imovine.

Takva utvrđenja prvostupanjskog suda su žalbenim navodima, barem za sada, dovedena u sumnju jer je u pravu žalitelj kada u žalbi ističe da je vrijednost ostavine pogrešno utvrđena.

Sukladno članku 10. stavku 2. Zakona o trgovačkim društvima članovi društva s ograničenom odgovornošću, dioničari dioničkog društva i komanditori komanditnom društvu ne odgovaraju za obveze društva izuzev kada je to određeno ovim zakonom o trgovačkim društvima.

Članak 139. Zakona o nasljeđivanju propisuje da nasljednik odgovara za ostaviteljeve dugove do visine vrijednosti naslijeđene imovine, s time da na visinu vrijednosti naslijeđene imovine i vrijednost ostaviteljevih dugova koje je nasljednik već podmirio sud pazi samo na prigovor nasljednika.

Pravilno prvostupanjski sud primjenjuje članak 139. Zakona o nasljeđivanju ali pri tom pogrešno utvrđuje vrijednost naslijeđene imovine. Ono što je sporno među strankama, a ukazuje se kao ključno pitanje za utvrđenje vrijednosti ostavine ostavitelja, je pitanje nasljeđivanja dugova trgovačkog društva E. I. d.o.o. čiji udio su u cijelosti naslijedili nasljednici iza ostavitelja (tuženi u ovom postupku).

Dakle, kraj okolnosti da su tuženici naslijedili udio u 100% vlasništvu nad trgovačkim društvom E. I. d.o.o. isti nisu naslijedili imovinu društva, odnosno nisu naslijedili dugove društva, što pravilno ističe žalitelj u svojoj žalbi. Naime, imovina društva nije imovina u vlasništvu udjeličara, pa tako ni dugovi, a kako udjeličari ne odgovaraju za obveze društva, tada je prvostupanjski sud pogrešno postupio kada je dugove društva ubrojio u vrijednost naslijeđene imovine nasljednika, upravo iz razloga jer nasljeđivanjem udjela u društvu nasljednici (tuženi) nisu naslijedili dugove društva."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2126/2016-2 od 8. veljače 2018.

32

421.261

*OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEĐIVANJE
NA TEMELJU ZAKONA > NUŽNI NASLJEDNICI > UMANJENJE RASPOLAGANJA
OPORUKOM I VRAĆANJE DAROVA ZBOG POVREDE NUŽNOG DIJELA > KADA JE
NUŽNI DIO POVRIJEDEN*

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 52/70,47/78 i 56/00)*

Članak 70.
Članak 71.

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03,193/03,35/05,127/13 i 33/15)*

Članak 29.
Članak 32. i 33.

Nužni nasljednik ima pravo zahtijevati poništenje oporučne odredbe kojom se vrijeda njegovo nužno pravo i to u obujmu u kojem je to potrebno da bi se uklonila povreda njegovog nužnog nasljednog prava.

"Predmet spora je valjanost oporuke ostaviteljice J. J. ud. B. rođ. Š. sastavljene dana 21. travnja 2000. kod Općinskog suda u Trogiru poslovni broj R2-61/00, kao i zahtjev na izdvajanje dijela imovine iz ostavine u opsegu navedenom u tužbi u čijem stjecanju tužitelj tvrdi da je doprinio svojim radom i sredstvima.

Kako je sud prvog stupnja u provedenom postupku utvrdio da je oporuku učinila oporučiteljica koja je sposobna za oporučivanje, da je njome očitovala svoju volju bez mana koje štete valjanosti oporuke, da je to očitovanje učinila u obliku predviđenom za valjano oporučivanje, te da je sadržaj tog očitovanja raspolaganje za slučaj svoje smrti, koje je moguće i dopušteno, to je pravilna ocjena suda prvog stupnja kako sporna oporuka ima učinke pravovaljane oporuke, pa je tužbeni zahtjev u tom dijelu ispravno odbijen kao neosnovan (točka I. izreke prvostupanjske presude).

Pored toga, sud prvog stupnja pravilno smatra da ukoliko oporučne odredbe vrijedaju nečije nužno nasljedno pravo, one nisu dopuštene, pa nisu valjane. Međutim, zbog toga one nisu ništetne, nego su pobojne. Nužni nasljednik ima ih pravo pobijati, tj. zahtijevati njihovo poništenje u onom obujmu u kojem je to potrebno da bi se uklonila povreda njegovoga nužnoga nasljednoga prava, dok takav zahtjev u konkretnom slučaju nije postavljen."

Županijski sud u Splitu, GŽ-636/2017-2 od 6. srpnja 2017.

33

424.4

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > PRELAZAK OSTAVINE NA NASLJEDNIKE > ODGOVORNOST NASLJEDNIKA ZA DUGOVE OSTAVITELJEVE

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/03 i 33/15)*

Članak 139. stavak 1. i 3.

*Zakon o porezu na promet nekretnina
(NN 69/97, 26/00 – Odluka USRH, 153/02)*

Članak 22. stavak 1. i 2.

Porezni obveznik može ostvariti pravo na povrat plaćenog poreza na promet nekretnina zbog raskida ugovora voljom stranaka samo ako je do raskida ugovora došlo voljom stranaka prije obavljenog prijenosa vlasništva u zemljišnim knjigama i ako je porezni obveznik podnio prijedlog za obnovu postupka u roku od godinu dana od konačnosti rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za povrat iznosa od 10.365,49 kuna koji je platio na ime poreza na promet nekretnina po Ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju sklopljenom između tužitelja kao davatelja uzdržavanja i A. D., pravnog prednika tuženice, kao primatelja uzdržavanja.

Nije sporno da su tužitelj kao davatelj uzdržavanja i A. D. kao primatelj uzdržavanja sklopili dana 28. srpnja 2010. Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju koji je solemniziran kod javne bilježnice M. P. pod poslovnim brojem OV-4651/10 te da su tužitelj i A. D. dana 31. siječnja 2011. sklopili Sporazum o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010.

Nesporno je također da je A. D. umro 27. srpnja 2012. i da je njegovom nasljednicom na temelju rješenja o nasljeđivanju poslovni broj O-1324/12-4, UPP OS Osijek 112/12 od 20. kolovoza 2012., koje je donijela javna bilježnica Z. P.-M. iz O., proglašena tuženica, ostaviteljeva kći.

Prvostupanjski sud je uvidom u Sporazum o raskid ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010. utvrdio da su tužitelj i A. D. raskinuli Ugovor o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010. tako da on više ne proizvodi pravne učinke (točka II. Sporazuma) i da su ugovorili da se u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Osijeku treba ponovno uspostaviti ranije zemljišnoknjižno stanje tako da se u zk. ulošku 9198 k.o. O, poduložak 1, 2. etaža 0/0 – kč. br. 865/1, u naravi stan, A. D. ima ponovno upisati kao vlasnik nekretnine – stana u navedenom zk. ulošku i podulošku (točka III. Sporazuma). Točkom IV. Sporazuma o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. 7. 2010. obvezao se A. D. odmah, a najkasnije u roku od 3 dana povući tužbu radi raskida ugovora o dosmrtnom uzdržavanju u predmetu koji se vodi kod Općinskog suda u Osijeku pod poslovnim brojem P-2586/2010 i snositi sve troškove vezane uz ovu parnicu i uz vraćanje zemljišnoknjižnog stanja koje je prethodilo sklapanju Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010.

Iz poreznog rješenja koje je donijelo Ministarstvo financija – Porezna uprava, Područni ured O., Ispostava O. dana 7. prosinca 2011., Klasa: UP/I-410-20/2010-001/02701, Ur. broj: 513-007-14-05/2011-0003, proizlazi da je tužitelju kao poreznom obvezniku na ime poreza na promet nekretnina po navedenom Ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju utvrđen porez u iznosu od 7.500,00 kuna koji je bio dužan platiti u roku od 15 dana od dostave navedenog rješenja. Tužitelj u roku određenom u navedenom poreznom rješenju nije platio porez, pa je Ministarstvo financija – Porezna uprava, Područni ured S. i B., Ispostava O. pokrenulo postupak ovrhe koji je obustavljen dana 15. 1. 2015. nakon što je tužitelj 14. 1. 2015., kako to proizlazi iz uplatnice koju je tužitelj priložio u spis, na ime poreza na promet nekretnina i troškova ovrhe, platio ukupan iznos od 10.365,49 kuna.

Na tako utvrđene činjenice prvostupanjski sud je zaključio da tužitelj osnovano potražuje povrat plaćenog poreza na promet nekretnina jer nije postao vlasnik predmetne nekretnine, pa kako je između tužitelja i pravnog prednika tuženice ugovoreno da sve troškove oko uspostave ranijeg zemljišnoknjižnog stanja snosi primatelj uzdržavanja A. D, to je tuženica kao nasljednica pok. A. D. u skladu s odredbama članka 139. stavka 1. i 3. Zakona o nasljeđivanju kojima je propisana odgovornost nasljednika za ostaviteljeve dugove, dužna isplatiti tužitelju iznos koji je platio na ime poreza na promet nekretnina.

Zaključak prvostupanjskog suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva ne može se za sada prihvatiti.

Prema odredbi članka 22. stavka 1. Zakona o porezu na promet nekretnina raskid ugovora o prijenosu vlasništva na nekretnini voljom stranaka prije nego se obavi prijenos u zemljišnim knjigama na novog vlasnika te raskid ili poništenje ugovora odlukom suda razlozi su za obnovu postupka i poništenje rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina. Prema stavku 2. istog članka prijedlog za obnovu postupka zbog raskida ugovora voljom stranaka prije nego što se obavi prijenos u zemljišnim knjigama na novog vlasnika, može se podnijeti u roku od jedne godine od dana konačnosti rješenja o utvrđivanju poreza. Dakle, nakon isteka roka od jedne godine od dana konačnosti rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina, obnova se postupka, zbog raskida ugovora voljom stranaka, ne može tražiti.

Prema tome porezni obveznik može ostvariti pravo na povrat plaćenog poreza na promet nekretnina zbog raskida ugovora voljom stranaka samo ako je udovoljeno ovim uvjetima: a) da je do raskida ugovora došlo voljom stranaka prije obavljenog prijenosa vlasništva u zemljišnim knjigama i b) da je porezni obveznik podnio prijedlog za obnovu postupka u roku od godinu dana od konačnosti rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina.

Po pravnom shvaćanju ovoga suda, tuženica ne bi bila u obvezi tužitelju vratiti iznos koji je on trebao platiti po poreznom rješenju na ime poreza na promet nekretnina po Ugovoru o dosmrtnom uzdržavanju sklopljenom između tužitelja i pravnog prednika tuženice, ako su bili ispunjeni zakonski uvjeti iz članka 22. ZPPN-a za obnovu postupka odnosno ako je tužitelj mogao ostvariti povrat plaćenog poreza na promet nekretnina.

Stoga je u konkretnom slučaju u postupku trebalo utvrditi je li prijenos prava vlasništva na temelju navedenog Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju obavljen u zemljišnim knjigama na tužitelja prije sklapanja Sporazuma o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010., a što je prvostupanjski sud propustio učiniti.

Ako je u zemljišnim knjigama obavljen prijenos prava vlasništva na nekretnini koja je bila predmet Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju prije sklapanja Sporazuma o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010., na što bi upućivao sadržaj Sporazuma o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010., tužitelj je kao porezni obveznik u smislu članka 8. ZPPN-a bio dužan u skladu s odredbom članka 17. stavka 1. ZPPN-a prijaviti nastanak porezne obveze ispostavi Porezne uprave na području koje se nalazi nekretnina u roku od 30 dana od dana njezina nastanka, time da je odredbom članka 16. ZPPN-a propisano da porezna obveza kod stjecanja nekretnina na temelju ugovora o dosmrtnom uzdržavanju nastaje u trenutku sklapanja tog ugovora, te u skladu s odredbom članka 19. ZPPN-a platiti utvrđeni iznos poreza u roku od 15 dana od dana dostave rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina. U tom slučaju je tuženica kao nasljednica A. D., koji je na temelju Sporazuma o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010. preuzeo obvezu snošenja svih troškova u vezi s uspostavom prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja, dužna vratiti tužitelju onaj iznos poreza na promet nekretnina koji je on po poreznom rješenju bio dužan platiti, dakle, iznos od 7.500,00 kuna. Tuženica nije, međutim, dužna vratiti ostali plaćeni iznos na ime poreza na promet nekretnina koji se odnosi na kamate i troškove prisilne naplate već taj iznos pada na tužitelja zbog njegova nepostupanja u pogledu zakonskog roka za plaćanje poreza odnosno zakašnjenja s plaćanjem poreza, što je rezultiralo pokretanjem ovrhe radi prisilne naplate poreza. Jedino u slučaju da je tužitelj nakon primitka poreznog rješenja zatražio od A. D. da u skladu s obvezom preuzetom Sporazumom o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010. plati utvrđeni porez, pa je ovaj to odbio, tužitelj bi imao pravo zahtijevati od tuženice povrat iznosa koji je platio na ime kamata i troškova ovrhe.

U protivnom ako prijenos prava vlasništva na nekretnini koja je bila predmet Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju nije obavljen prije sklapanja Sporazuma o raskidu ugovora o dosmrtnom uzdržavanju od 28. srpnja 2010., tada je tužitelj trebao postupiti u skladu s odredbom članka 22. ZPPN-a i zatražiti obnovu postupka i poništenje rješenja o utvrđivanju poreza na promet nekretnina.

Budući da je prvostupanjski sud zbog pogrešnog pravnog pristupa propustio utvrditi sve pravno relevantne činjenice za valjanu primjenu materijalnog prava, trebalo je na temelju odredbe članka 370. Zakona o parničnom postupku ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje."

Županijski sud u Splitu, Gž-3257/2016-2 od 25. siječnja 2018.

*OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > JAVNI
BILJEŽNICI KAO SUDSKI POVJERENICI > NAGRADE I TROŠKOVI*

Zakon o javnom bilježništvu

(NN 78/93, 29/94, 162/98, 16/07, 75/09 i 120/12)

Članak 162. stavak 1.

Okolnost da rješenje o nasljeđivanju nije pobijano pravnim lijekom u predviđenom roku i da je postalo pravomoćno nije zapreka za meritorno odlučivanje o zahtjevu da sud odmjeri visinu javnobilježničke nagrade za rad i naknada troškova, jer se pravomoćnost rješenja o nasljeđivanju ne odnosi i na nagradu za rad i naknadu troškova javnog bilježnika.

"Prvostupanjskim rješenjem odbačen je prigovor B. H. protiv javnobilježničke nagrade kao nedopušten.

Protiv navedenog rješenja nasljednica B. H. (dalje u tekstu: žaliteljica) je podnijela žalbu.

Žalba je osnovana.

Prvostupanjski sud je, pozivom na odredbu članka 288. stavka 2. Zakona o parničnom postupku u vezi s člankom 175. stavkom 2. Zakona o nasljeđivanju, odbacio prigovor žaliteljice kao nedopušten jer se odnosi na presuđenu stvar, budući da je rješenje o nasljeđivanju doneseno iza ostaviteljice, koje nije osporavano, postalo pravomoćno 12. travnja 2017.

Osnovano žaliteljica navodi u žalbi da je prvostupanjski sud donoseći pobijano rješenje kojim je odbacio njezin prigovor protiv javnobilježničke nagrade kao nedopušten počinio bitnu povredu odredaba izvanparničnog postupka.

Rješenje o nasljeđivanju koje je donio javni bilježnik M. D. iz Z., kao povjerenik suda, iza ostaviteljice Š. H. pod poslovnim brojem O-1362/17, UPP/OS-23/17 od 21. ožujka 2017. ne sadrži nikakvu odluku koja bi se odnosila na troškove postupka te slijedom toga ni odluku o nagradi za rad i naknadi troškova javnog bilježnika. Stoga okolnost da navedeno rješenje o nasljeđivanju nije pobijano pravnim lijekom u predviđenom roku i da je postalo pravomoćno nije zapreka za meritorno odlučivanje o zahtjevu žaliteljice da sud odmjeri visinu javnobilježničke nagrade za rad i naknade troškova, jer se pravomoćnost navedenog rješenja o nasljeđivanju ne odnosi i na nagradu za rad i naknadu troškova javnog bilježnika.

Prema odredbi članka 162. stavka 1. Zakona o javnom bilježništvu ako stranka ne prihvati obračun javnog bilježnika o visini nagrade i naknade troškova, javni bilježnik i stranka mogu zatražiti od zakonom određenog suda na području kojega je sjedište javnog bilježnika da odmjeri visinu nagrade odnosno naknade troškova, dok je stavkom 2., istog članka propisano da se postupak iz stavka 1. ovoga članka provodi po pravilima izvanparničnog postupka.

S obzirom na odredbu članka 162. stavka 1. ZJB-a prigovor žaliteljice treba shvatiti kao zahtjev upućen prvostupanjskom sudu da odmjeri visinu nagrade za rad i naknade troškova javnog bilježnika."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2402/2017-2 od 5. veljače 2018.

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji

35

712.013

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > UVODNE ODREDBE > NEZAKONITI DOKAZI

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda, broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 351. stavak 5.

Članak 206.g stavak 4.

Dio iskaza policijskog službenika koji sadrži saznanja koja je on kao policijski službenik pribavio iz razgovora s okrivljenikom, tada građaninom u okviru obavijesnog razgovora, odnosno izvida kaznenog djela, sukladno odredbi članka 208. ZKP/08, trebalo je izdvojiti iz spisa.

"U pravu je okrivljenik kada u svojoj žalbi ističe da dio iskaza policijskog službenika D. G. od 29. rujna 2017. (list 95. i 96. spisa) sadrži saznanja koja je on kao policijski službenik pribavio iz razgovora s okrivljenikom, tada građaninom u okviru obavijesnog razgovora, odnosno izvida kaznenog djela, sukladno odredbi članka 208. ZKP/08. Naime, neprijeporno je da je tada D. G. postupao kao policijski službenik, bez obzira je li sudjelovao u obavljanju očevida ili nekoj drugoj funkciji u okviru policijske službe. U tom smislu i iskazivanje policijskog službenika D. G. kao svjedoka pred državnim odvjetnikom mora biti u duhu odredbe članka 208., članka 206.g stavka 4. i članka 86. stavka 3. i 4. ZKP/08. Naime, člankom 206.g stavka 4. ZKP/08 propisano je da o pribavljenoj obavijesti iz stavka 1. državni odvjetnik sastavlja zapisnik koji se kao izjava dana državnom odvjetniku iz članka 205. stavka 7. ovog Zakona prema članku 86. stavku 3. ovog Zakona neće dostaviti uz optužnicu, odnosno koja se prema članku 351. stavku 5. ovog Zakona izdvaja iz spisa. Nadalje, člankom 86. stavka 3. i 4. ZKP/08 propisano je da državni odvjetnik uz optužnicu za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od pet godina ne dostavlja obavijesti koje su u skladu s člankom 208. ovog Zakona dali građani, zapisnik iz članka 206.g stavka 4. ovog Zakona, te izjave iz članka 205. stavka 7. ovog Zakona, a ako je državni odvjetnik dostavio obavijesti i zapisnike protivno stavku 3. ovog članka da je predsjednik optužnog vijeća dužan ih izdvojiti

nakon primitka optužnice, te vratiti državnom odvjetniku. Dakle, u duhu citiranih odredbi niti iskaz policijskog službenika D. G. nije mogao sadržavati navedene obavijesti koje su propisane citiranim člancima već se njegovo iskazivanje moglo ograničiti samo na ono što je percipirao, ukoliko je obavljao očevid ili na ono što je uočio prilikom izlaska na samom terenu. Stoga je dio iskazivanja navedenog svjedoka, a kako to stoji u izreci rješenja ovog suda drugog stupnja, trebalo izdvojiti iz spisa, odnosno prekriti neprozirnim papirom, s obzirom da se radi o iskazu koji je formalno dan u istrazi pred državnim odvjetnikom, 29. rujna 2017."

Županijski sud u Splitu, KŽ-31/2018-5 od 1. veljače 2018.

36

712.213.1

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > RASPRAVA I PRESUDA > RASPRAVA > PRETPOSTAVKE ZA ODRŽAVANJE RASPRAVE > ODRŽAVANJE RASPRAVE BEZ NAZOČNOSTI OPTUŽENIKA

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda, broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 404. stavak 5.

Članak 468. stavak 1. točka 3.

Kad su bili ispunjeni svi uvjeti za održavanje rasprave i primjenu članka 404. stavka 5. ZKP/08, bez obzira je li odgoda prethodno trajala duže od tri mjeseca, nije ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 3. ZKP/08, jer rasprava nije održana bez osobe čija je prisutnost bila obvezna.

"Činjenica da je prethodno došlo do odgode rasprave, a koja je trajala duže od tri mjeseca, pa je ista formalno trebala početi ispočetka, ne eliminira primjenu odredbe članka 404. stavka 5. ZKP/08 jer se drugookrivljenik S. G. očitovao o krivnji i optužnici, te je iznio svoju obranu i uredno primio poziv za raspravu, a sudilo se za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do pet godina (kazneno djelo teške krađe iz članka 217. stavka 1. u svezi s člankom 216. stavkom 1. KZ/97).

Stoga, kako su bili ispunjeni svi uvjeti za održavanje rasprave i primjenu članka 404. stavka 5. ZKP/08, nije u pravu prvookrivljenik Z. K. kad tvrdi da je na taj način ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 3. ZKP/08, jer rasprava nije održana bez osobe čija je prisutnost bila obvezna."

Županijski sud u Splitu, KŽ-675/2017-5 od 1. veljače 2018.

37

712.311.1

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI

*POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI
> ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > PRAVO NA PODNOŠENJE ŽALBE*

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17)

Članak 464. stavak 7.

Temeljem članka 464. stavka 7. i 8. ZKP/08, okrivljenik nije ni mogao podnijeti žalbu glede žalbenog razloga pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a kad se izjasnio da se smatra krivim u odnosu na optužbu.

"Okrivljenici 1. i 2. očitovali su se prethodno da se smatraju krivima za ono što im se stavlja na teret, te jedino da se protive postavljenom odštetnom zahtjevu V d.d. Z. Osim toga, priznanje okrivljenika 2. M. Ž. potpuno je i s jasnom naznakom s čim se slaže, a s čim se ne slaže (nije suglasan sa predloženom sankcijom i postavljenim imovinskopравnim zahtjevom oštećenika), a dio iskaza kad navodi da se nalazi pod velikim stresom i da ne želi odgovarati na postavljena pitanja ne demantira, niti dovodi u pitanje vrijednost njegovog potpunog priznanja kaznenog djela, a kako je ono činjenično opisano u optužnici. Pri tom treba naglasiti da u optužnici ne stoji iznos koji se navodi u imovinskopравnom zahtjevu oštećenika, već onaj iznos vrijednosti stvari koje su konkretno otuđene i pronađene kod okrivljenika prilikom obavljanja očevida i uhićenja od strane policijskih djelatnika. U tom smislu, temeljem članka 464. stavka 7. i 8. ZKP/08, okrivljenik 2. M. Ž. nije ni mogao podnijeti žalbu glede žalbenog razloga pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja."

Županijski sud u Splitu KŽ-699/2017-6 od 22. veljače 2018.

8 > Građansko procesno pravo

38

810.51

*GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O
PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA*

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 i 25/13)

Članak 19. stavak 2.

U situaciji kada je tuženik odmah u odgovoru na tužbu postavio protutužbeni zahtjev radi isplate naknade za nužne i korisne troškove, ne postoji procesna zapreka za vođenje parničnog postupka po zahtjevu tužitelja radi razvrgnuća suvlasničke zajednice, neovisno o tome što među strankama nije bilo spora o suvlasničkim dijelovima i o predmetu diobe.

"U ovom postupku sud je praktično trebao raspravljati o tri zahtjeva, i to prvo o tužiteljevom zahtjevu za razvrgnuće suvlasničke zajednice, zatim o zahtjevu tuženika za isplatu, te o zahtjevu tuženika za zadržanjem stvari.

Međutim, u situaciji kada je tuženik odmah u odgovoru na tužbu postavio protutužbeni zahtjev, ovaj sud smatra kako nije postojala procesna zapreka za vođenje parničnog postupka radi razvrgnuća suvlasničke zajednice (diobe) a ne izvanparnični postupak, jer u ostalom sukladno odredbi članka 19. stavka 2. ZPP-a radnje što ih je proveo parnični sud, te odluke koje je donio taj sud nisu bez važnosti samo zato što su poduzete u parničnom postupku, pa se praktično parnični postupak više niti ne smije obustaviti nakon što je donesena prvostupanjska odluka o glavnoj stvari (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci Rev-1633/87 objavljenj u Pregledu sudske prakse 39/101)."

Županijski sud u Splitu, GŽ-68/2018-2 od 25. siječnja 2018.

39

810.513.247

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > NADLEŽNOST SUDOVA > MJESNA NADLEŽNOST > POSEBNA MJESNA NADLEŽNOST > MJESNA NADLEŽNOST ZA POJEDINE VRSTE SPOROVA > NADLEŽNOST ZA SPOROVE U OVRŠNOM I STEČAJNOM POSTUPKU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 47. stavak 1.

Članak 63.

Za suđenje u postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom mjesno je nadležan sud koji provodi ovršni postupak.

"Prvostupanjski sud se oglašio mjesno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari te je odlučio da predmet ustupi, po pravomoćnosti, Općinskom sudu u Virovitici, Stalnoj službi u Slatini, kao mjesno nadležnom sudu.

Prilikom donošenja pobijanog rješenja prvostupanjski sud se pozvao na odredbu članka 47. stavka 1. ZPP-a vodeći računa da se mjesna nadležnost, u konkretnom slučaju, određuje po principu općemjesne nadležnosti.

Sukladno odredbi članka 63. ZPP-a za suđenje u sporovima koji nastaju u tijeku i u povodu sudskog ili upravno ovršnog postupka odnosno u tijeku i u povodu stečajnog postupka, mjesno je isključivo nadležan sud na čijem se području nalazi sud koji provodi ovršni ili stečajni postupak, odnosno sud na čijem se području provodi upravna ovrha.

Pregledom cjelokupnog spisa Općinskog suda u Osijeku poslovni broj P-724/2017 proizlazi da je tužitelj podnio tužbu sudu dana 1. kolovoza 2017. nakon što je rješenjem

Općinskog suda u Osijeku poslovni broj Ovr-2089/2017 od 13. lipnja 2107. upućen da pokrene parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

Obzirom je među strankama u tijeku ovršni postupak pred Općinskim sudom u Osijeku tada je, sukladno članku 63. ZPP-a, mjesno isključivo nadležan sud na čijem se području nalazi sud na kojem provodi ovršni postupak, odnosno Općinski sud u Osijeku.

Prilikom donošenja pobijanog rješenja kojim se oglasio mjesno nenadležnim prvostupanjski sud je počinio apsolutno bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 3. ZPP-a, te je ovaj sud sukladno odredbi članka 380. točke 3. ZPP-a uvažio žalbu tužitelja, ukinuo pobijano rješenje i predmet vratio prvostupanjskom sudu na ponovni postupak."

Županijski sud u Splitu, GŽ-3260/2017-2 od 7. prosinca 2017.

40

810.95

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 158. stavak 1.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju
(NN 102/15)

Članak 19.e

Okolnost da je tuženik (banka) postupio sukladno članku 19.e Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i izradio izračun konverzije kredita, kojeg je tužiteljica kao potrošač prihvatila, u biti, predstavlja udovoljenje zahtjevu tužiteljice, jer su stranke sklapanjem Aneksa ugovora o kreditu riješile spor, pa tužiteljica ima pravo na naknadu troškova postupka.

"Među strankama je sporno pitanje prava tužiteljice na parnične troškove, a s obzirom na činjenicu da je tužiteljica u ovoj pravnoj stvari povukla tužbu.

Osnovano tužiteljica u žalbi navodi da je prvostupanjski sud donoseći odluku o troškovima postupka kojom je odredio da svaka stranka snosi svoje troškove pogrešno primijenio materijalno pravo.

Povlačenje tužbe je jedna od procesnih situacija za koju ZPP određuje posebna pravila o naknadi parničnih troškova.

Prema odredbi članka 158. stavka 1. ZPP-a tužitelj koji povuče tužbu dužan je protivnoj stranci nadoknaditi parnične troškove. Ali, ako je tužba povučena odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja, troškove postupka dužan je tužitelju nadoknaditi tuženik.

Predmet ovog postupka bio je zahtjev tužiteljice na utvrđenje ništetnosti odredbe članka 8. Ugovora o kreditu broj 2402002-1031262160/51400607-5102769773 od 19.

prosinca 2005. sklopljenog između tužiteljice kao korisnika kredita i tuženika kao kreditora te zahtjev za isplatu iznosa od 11.841,66 kuna s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Nakon podnošenja tužbe stupio je na snagu Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15) prema kojem je korisnicima kredita u švicarskim francima omogućena konverzija kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR na način i u rokovima propisanim navedenim zakonom, a koju mogućnost je tužiteljica iskoristila i s tuženikom dana 27. siječnja 2016. sklopila Aneks Ugovora o kreditu broj 5102769773, nakon čega je tužiteljica podneskom od 10. veljače 2016. povukla tužbu u ovoj pravnoj stvari te zatražila naknadu parničnog troška. Tuženik je pristao na povlačenje tužbe, ali je zatražio naknadu parničnog troška u smislu odredbe članka 158. stavka 1. ZPP-a.

Prema ocjeni ovog drugostupanjskog suda, okolnost da je tuženik postupio sukladno članku 19.e Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju i izradio izračun konverzije kredita, koji je tužiteljica prihvatila, u biti, predstavlja udovoljenje zahtjevu tužiteljice, jer su stranke sklapanjem navedenog Aneksa ugovora riješile spor, pa tužiteljica ima pravo na naknadu troškova postupka u smislu članka 158. stavka 1. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2680/2016-2 od 20. prosinca 2017.

41

811.152

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > PREINAKA TUŽBE > SUBJEKTIVNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 192. stavak 2.

Članak 196. stavak 2.

Nakon što je žaliteljica stupila u parnicu uz prvotno označenog tuženika, okolnost da je nekoliko mjeseci kasnije taj pristanak povukla nije od utjecaja na njezin procesnopravni položaj u ovoj pravnoj stvari jer se nakon upuštanja u raspravljanje žaliteljica više nije u mogućnosti protiviti preinaci tužbe.

"Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 192. stavka 2. ZPP-a nakon što je utvrdio da je tužiteljica podneskom od 22. listopada 2014. predložila subjektivnu preinaku tužbe na način da je uz tuženika D. F. kao drugotuženicu označila N. F., da se novooznačena drugotuženica upustila u raspravljanje te se očitovala na tužbu podneskom od 13. svibnja 2015., da se tuženik D. F. nije protivio ovoj preinaci tužbe, te da se punomoćnik novooznačene tuženice podneskom od 29. rujna 2015. usprotivio subjektivnoj preinaci tužbe.

Prema odredbi članka 196. stavka 2. ZPP-a do zaključenja glavne rasprave uz uvjete iz stavka 1. toga članka, između ostalog, tužba može biti proširena na novog tuženika s njegovim pristankom.

Dakle, za subjektivnu preinaku tužbe potreban je pristanak osobe koja treba stupiti u parnicu umjesto tuženika, odnosno uz dosadašnjeg tuženika. Taj pristanak može biti izričit, ali on može biti vidljiv i iz konkludentnih radnji, na primjer davanjem odgovora na tužbu.

U konkretnom je slučaju žaliteljica, kao novooznačena drugotuženica podneskom od 13. svibnja 2015. dala odgovor na tužbu, pa se na taj način upustila u raspravljanje u ovoj pravnoj stvari, čime je pristala stupiti u parnicu uz prvotnooznačenog tuženika.

Stoga okolnost da je nekoliko mjeseci kasnije taj pristanak povukla, odnosno da se usprotivila subjektivnoj preinaci, nije od utjecaja na njezin procesnopravni položaj u ovoj pravnoj stvari, jer se nakon upuštanja u raspravljanje žaliteljica više nije u mogućnosti protiviti preinaci tužbe.

Kako nisu ostvareni žalbeni razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, trebao je temeljem odredbe članka 380. točke 2. ZPP-a odbiti žalbu tuženice kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsko rješenje."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-641/2017-2 od 25. siječnja 2018.

42

811.173

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > LITISPENDENCIJA (POSTOJANJE PARNICE) OTUĐENJE STVARI ILI PRAVA O KOJEM TEČE PARNICA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 195. stavak 1.

Obiteljski zakon

(NN 116/03, 17/04, 136/04, 137/07, 51/11 i 61/11)

Članak 363. stavak 1. i 2.

Zakon o braku i porodičnim odnosima

(NN 51/89 i 59/99)

Članak 277.

Članak 287. stavak 1.

Otuđenjem predmeta spora tuženik gubi stvarnopravnu legitimaciju jer pravilo o pravu na nastanak i dovršenje parnice ne dira u materijalnopravne učinke građanskopravnog posla na temelju kojeg je došlo do otuđenja predmeta spora, ali dira u građanskopravnu pasivnu legitimaciju.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje da su tužiteljica i tuženik suvlasnici svaki za 1/2 dijela nekretnine koja se nalazi u S., Z.U. 15535 čest. zem. 7651/4, kuća površine 55 m² te da tuženik izda tužiteljici valjanu ispravu podobnu za upis prava vlasništva na navedenoj nekretnini.

U ovom stadiju postupka sporno je pitanje predstavlja li čest. zem. 7651/4 bračnu stečevinu stranaka ili je posebna imovina tuženika, te od kakvog je značaja činjenica da je na predmetnoj nekretnini kao vlasnik upisana treća osoba.

Odredbom članka 363. stavak 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 116/03, 17/04, 136/04, 137/07, 51/11 i 61/11, dalje u tekstu: ObZ) propisano je da su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u braku stečene imovine, a stavkom 2. citiranog članka propisano je da se danom primjene ovog zakona ne mijenjaju prava i dužnosti stečena po prijašnjim propisima.

Stoga se ta odredba odnosi na imovinu stečenu do dana primjene Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 162/98 od 1. srpnja 1999.) što je u skladu s jednim od temeljnih načela pravnog poretka o zaštiti stečenih prava, a u slučaju da novi zakon ta prava različito propisuje, po novom se zakonu stjecanje prosuđuje tek od stupanja na snagu tog zakona.

Imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe od te imovine je njihova zajednička imovina (članak 277. Zakona o braku i porodičnim odnosima – „Narodne novine“, broj 51/89, 59/99, dalje u tekstu: ZBPO) u kojem se suvlasnički dio svakog bračnog druga određuje prema njegovom doprinosu i stjecanju te imovine (članak 287. stavak 1. ZBPO-a).

U provedenom dokaznom postupku prvostupanjski je sud utvrdio da je brak stranaka razveden pravomoćnom presudom Općinskog suda u Splitu pod poslovnim brojem IIIP-287/97 od 3. rujna 1997., a da je rješenjem o nasljeđivanju Općinskog suda u Splitu pod poslovnim brojem O-80/89 od 19. travnja 1990. iza pok. M.-A. Š. ud. B kao njezina ostavinska nepokretna imovina utvrđeno i to čest. zem 7651/2, pravo korištenja za cijelo, Z.U. 8774, pravo vlasništva za cijelo prizemne kuće koja se sastoji od sobe, kuhinje i wc-a na spomenutoj čest. zem. u S., a kao nasljednikom pokretne imovine proglašena je B. B. ud. I. i tuženik u glede prizemne kuće dok je pravo korištenja čest. zem 7651/2 Z.U. 8774 k.o. S. za cijelo predano skupštini Općini S., da bi rješenjem ureda za imovinsko pravne poslove županije S.-d. od 01. srpnja 1998. tuženiku priznato pravo vlasništva za cijelo na neizgrađenom građevinskom zemljištu označenom kao čest. zem. 7651/2 Z.U. 8774 k.o. Split u površini od 1002 m², prijašnjih prava korištenja B. Š. pok. P. iz S. Nadalje je utvrđeno da je čest. zem. 7651/2 cijepana tako da je od iste nastala čest. zem 7651/4 površine 55 m² Z.U. 15535 dok je preostali dio predstavljao čest. zem. 7651/2 Z.U. 8774 k.o. S. Pravomoćnom presudom Općinskog suda u Splitu poslovni broj IP-107/06 od 24. listopada 2012. utvrđeno je da su stranke suvlasnici za 1/2 dijela čest. zem. 7651/2, a da je kao vlasnik čest. zem. 7651/4 Z.U. 15535 upisan D. Č. na temelju ugovora o kupoprodaji zaključenog s tuženikom dana 24. travnja 2007.

Na temelju takvog utvrđenog činjeničnog stanja sud prvog stupnja smatra da je tuženik isključivi nasljednik M.-A. Š. i da je ostvario prvo vlasništva na cijeloj čest. zem. 7651/2, a da tužiteljica nije dokazala da bi stari objekt naslijeđen po tuženiku bio porušen i tijekom braka izgrađen novi zajedničkim radom i sredstvima stranaka, te da je prihvatljiv iskaz tuženika da je samo dograđena jedna prostorija slijedom čega nije izmijenjen identitet stvari, a što bi predstavljalo osnovu stvarno pravnom zahtjevu tužiteljice po osnovi bračne stečevine, pa budući da su se stranke suglasile za prodaju predmetne nekretnine, te da je kupac ishodio upis prava vlasništva u svoju korist, to da je prestalo tuženikovo pravo vlasništva na nekretnini, to je pozivom na odredbu članka 195. ZPP-a odbio tužbeni zahtjev.

Odredbu članka 195. stavka 1. ZPP-a prema kojoj otuđenje stvari ili prava o kojem teče parnica ne sprečava da se parnica među istim strankama dovrši treba tumačiti na način da time što je tužitelj otuđio stvari ili pravo koje je predmet spora, on nije izgubio položaj parnične stranke, pa može dovršiti započetu parnicu.

Iz odredbe članka 195. ZPP-a međutim proizlazi da navedenom odredbom nije oduzet materijalno pravni učinak pravnog posla na temelju kojega je izvršeno otuđenje stvari ili prava o kojem teče parnica za vrijeme trajanja parnice, odnosno da otuđenje predmeta spora nije djelotvorno na postojanje parnice, ali da je djelotvorno na ishod parnice.

Materijalno pravna sukcesija koja se dogodila za trajanja parnice uzet će se u obzir prilikom meritorne odluke o tužbenom zahtjevu jer je za presuđenje odlučno stanje stvari koje postoji u vrijeme zaključenja glavne rasprave. Tuženik, dakle otuđenjem predmeta spora gubi stvarnopravnu legitimaciju, jer pravilo o pravu na nastanak i dovršenje parnice ne dira u materijalnopravne učinke građanskog pravnog posla na temelju kojeg je došlo do otuđenja predmeta spora, ali dira u građanskopravnu pasivnu legitimaciju.

Polazeći od nesporne činjenice da je tuženik tijekom parnice otuđio predmet, te imajući na umu pravno shvaćanje o pravnim učincima odredbe članka 195. ZPP-a na materijalno pravnu sukcesiju u odnosu na predmet spora, to je sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-582/2017-2 od 25. siječnja 2018.

43

811.311

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO SILI ZAKONA

*Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
(NN 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13)*

Članak 70. stavak 1.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 –
pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)*

Članak 212.

Pravne posljedice otvaranja postupka predstečajne nagodbe nastaju od trenutka kada je oglas o otvaranju postupka objavljen na web-stranici Financijske agencije pri čemu predstečajna nagodba ima snagu ovršne isprave za sve vjerovnike čije su tražbine utvrđene i razlučne vjerovnike ako su se odrekli svoga prava na odvojeno namirenje.

"Predmet ovog spora predstavlja zahtjev tužitelja kao vlasnika s osnove naknade za korištenje zemljišta od strane tuženika označenog kao čest.zem. 2235/1, površine 4336 m² i čest. zem. 2237/1 površine 8479 m², Z.U. 14740 k.o. S. za razdoblje od 1.veljače 2006. do 1. srpnja 2008.

Tužitelji svoj zahtjev u ovoj pravnoj stvari temelje na tvrdnji da je djelomičnim rješenjem Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Službe za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove, Odsjeka za imovinsko-pravne poslove od 3. ožujka 2005., tužiteljima vraćeno zemljište označeno sa čest. zem. 2235/1, površine 4336 m² i čest. zem. 2237/1, površine 8479 m², obje nekretnine upisane u Z.U. 14740 k.o. S., te da je protiv tog rješenja Grad S. uložio žalbu, a koja žalba je odbijena rješenjem Ministarstva pravosuđa, Uprave za građansko pravo od 18. listopada 2005.

Naime, kako je u stečajnom postupku koji je vođen nad tvrtkom M. d.d. S. tuženiku rješenjem Trgovačkog suda u Splitu broj XIV St-207/00 od 18. srpnja 2005. dosuđeno postrojenje betonare, a koje postrojenje da je tuženik trebao ukloniti sa zemljišta tužitelja

nakon pravomoćnosti rješenja o povratu, ali da tuženik nije želio ukloniti navedeno postrojenje, tužitelji su protiv tuženika podnijeli tužbu radi uklanjanja postrojenja betonare i radi predaje navedenog zemljišta u posjed, te je u navedenom postupku koji je vođen kod Općinskog suda u Splitu donesena pravomoćna presuda pod brojem IP-1371/06 od 14. studenog 2006., a kojom presudom da je naloženo tuženiku da navedeno zemljište preda tužiteljima slobodno od osoba i stvari.

Temeljem navedenih utvrđenja, polazeći od činjeničnog supstrata kojim tužitelji označavaju kao pravnu osnovu zahtjev za neosnovano i nezakonito ostvarenu korist na strani tuženika kroz utuženo vremensko razdoblje, polazeći od neprijeporne činjenice da je pravomoćnom presudom tuženik obavezan na predaju predmetne nekretnine, prvostupanjski sud je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev tužitelja držeći kako su tužitelji dokazali pretpostavke za priznavanje ove naknade u smislu odredbe članka 1120. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05 i 41/08, dalje u tekstu: ZOO), otklanjajući istaknuti prigovor zastare pozivom na odredbu članka 18. stavak 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZVDSP), obvezujući tuženika na isplatu mjesečne najamnine utvrdio sukladno nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke o izračunu prosječne najamnine u navedenom razdoblju za predmetnu nekretninu u zoni u kojoj se nalazi.

Međutim, pogrešno je sud prvog stupnja primijenio materijalno pravo kada je otklonio prijedlog tuženika za prekidom postupka u ovoj pravnoj stvari smatrajući kako u konkretnom slučaju nisu ostvareni zakonski uvjeti za prekid postupka u smislu odredbe članka 212. ZPP-a u svezi s odredbom članka 70. stavak 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13 – Uredba).

Naime, iz stanja spisa je razvidno da je rješenjem FINA-Regionalni centar Zagreb od 29. kolovoza 2014. otvoren postupak predstečajne nagodbe obrta D. u vlasništvu tuženika N. D. pa su utoliko neosnovane tvrdnje suda prvog stupnja da postupak predstečajne nagodbe nije otvoren nad dužnikom pojedincem – obrtnikom već nad pravnom osobom obrta D.

Naime, sukladno Zakonu o obrtu („Narodne novine“, broj 77/93, 90/96, 102/98, 64/01, 71/01, 68/07, 79707, 40/10 i 143/13) obrtnik nije ni fizička ni pravna osoba već predstavlja samostalno i trajno obavljanje dopuštene gospodarske djelatnosti pa obrt ne može sudjelovati u pravnom prometu niti biti stranka u postupku već to može biti samo obrtnik kao fizička osoba koja obavlja obrt.

U smislu odredbe članka 25. tada važećeg Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi propisano je kako se postupak predstečajne nagodbe može provesti nad pravnom osobom i nad dužnikom kao pojedincem pri čemu se dužnik pojedinac u smislu ovog zakona smatra trgovac pojedinac i obrtnik.

S druge pak strane odredba članka 70. istog Zakona propisuje da će se parnični postupci pokrenuti protiv dužnika prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe prekinuti na prijedlog dužnika nakon objave rješenja o otvaranju postupka predstečajne nagodbe, osim postupaka osiguranja u kaznenom postupku, postupaka utvrđivanja zlouporabe prava i postupka vezanih uz tražbine na koje postupak predstečajne nagodbe ne utječe (stavak 1.) pri čemu će se prekinuti postupci iz ovog stavka nastaviti na prijedlog vjerovnika nakon sklopljene predstečajne nagodbe u odnosu na tražbine ili dio tražbina koje su u postupku predstečajne nagodbe osporene odnosno nakon izvršnosti rješenja o obustavi postupka predstečajne nagodbe.

Što se tiče pravnih posljedica otvaranja postupka predstečajne nagodbe, one nastaju od trenutka kad je oglas o otvaranju postupka objavljen na web-stranici Financijske agencije pri čemu predstečajna nagodba ima snagu ovršne isprave za sve vjerovnike čije su tražbine

utvrđene i različne vjerovnike ako su se odrekli svoga prava na odvojeno namirenje, na što s pravom ukazuje tuženik u žalbenim navodima.

Utoliko je sud prvog stupnja dužan, u nastavku postupka, u smislu citiranih odredaba utvrditi navedene odlučne činjenice o kojima ovisi tijek postupka, ali i pravo tužitelja zahtijevati u ovom postupku utuženu naknadu, pa je utoliko valjalo prihvatiti žalbu stranaka i temeljem odredbe članka 369. stavka 1. ZPP-a pobijanu presudu u cijelosti ukinuti te predmet vratiti sudu na ponovnu odluku."

Županijski sud u Splitu, Gž-428/2016-2 od 8. lipnja 2017.

44

811.32

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > ZASTOJ POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 132/08, 57/11, 25/13 i 89/14)

Članak 186.g

U okolnostima kada na strani predlagatelja i protustranaka sudjeluje više osoba, sud nije mogao odrediti zastoj postupka na temelju suglasnosti stranaka koje su pristupile na ročište, s obzirom da sve stranke to nisu suglasno predložile.

"Prema stanju u spisu predmeta proizlazi kako je prvostupanjski sud održao ročište dana 26. rujna 2017. na koje ročište su pristupili predlagatelji S. G. M. i D. M. te protustranke J. G. i P. G. te da su nazočne stranke suglasno predložile odrediti zastoj postupka na vrijeme od šest mjeseci i to kako bi se u tom razdoblju "riješilo prethodno pitanje" koje se odnosi na upis Državne ceste, koji upis je u svezi s predmetnim postupkom. Prihvaćajući navedeni prijedlog, prvostupanjski sud je odredio zastoj izvanparničnog postupka koji će trajati šest mjeseci, smatrajući kako su ispunjeni zakonski uvjeti iz članka 186.g ZPP-a.

Međutim, prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, pobijano rješenje donijeto je na uz pogrešnu primjenu materijalnog prava, a na što izravno ukazuje i žalba predlagatelja.

Člankom 186.g stavkom ZPP-a propisano je kako stranke mogu tijekom cijelog prvostupanjskog i drugostupanjskog postupka suglasno zatražiti od suda zastoj postupka radi pokušaja mirnog rješenja spora, bez obzira na način i forum rješavanja. Iz stavka 2. tog članka proizlazi da zastoj iz stavka 1. ovoga članka može trajati godinu dana, s tim da na suglasni obrazloženi prijedlog stranaka sud može ovaj rok produžiti jednom.

Iz navedene zakonske odredbe proizlazi kako sud može odrediti zastoj postupka ako to stranke suglasno zatraže, a u konkretnom slučaju na strani predlagatelja sudjeluje devet osoba, dok na strani protustranaka sudjeluju četiri osobe i sve stranke nisu pristupile na spomenuto ročište od 26. rujna 2017., niti su suglasno predložile zastoj postupka na što utemeljeno ukazuje i žalitelj."

Županijski sud u Splitu, Gž-204/2018-2 od 26. veljače 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVNI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRESUDE > RAZLOZI ZA ŽALBU > VRSTE > BITNE POVREDE ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE > PROTUZAKONITO DONOŠENJE PRESUDE NA TEMELJU PRIZNANJA, NA TEMELJU ODRICANJA, PRESUDE ZBOG OGLUHE, PRESUDE ZBOG IZOSTANKA I PRESUDE BEZ ODRŽAVANJA RASPRAVE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 332. stavak 1. točka 3.

U situaciji kad tužiteljica u tužbi i ne tvrdi da je iscrpila pravni put kojim bi ostvarila uzdržavanje od oca, ne može se smatrati da osnovanost tužbenog zahtjeva kojim traži uzdržavanje od tuženice kao bake po ocu, proizlazi iz činjenica navedenih u tužbi.

"Pobijanom presudom zbog izostanka naloženo je tuženici da za uzdržavanje mlt. tužiteljice plaća mjesečni iznos od 800,00 kuna, i to od podnošenja tužbe pa nadalje, dok za to budu postojali zakonski uvjeti, te da naknadi tužiteljici parnični trošak u iznosu od 2.500,00 kuna.

Protiv te presude žali se tuženica uz tvrdnju da nije bilo mjesta donošenju pobijane presude.

Tužiteljica nije odgovorila na žalbu.

Žalba je osnovana.

Iako se prvostupanjski sud u obrazloženju pobijane odluke poziva na odredbu članka 332. ZPP-a, iz istog se ne može zaključiti na koji način je prvostupanjski sud utvrdio da su ispunjene pretpostavke koje ima u vidu navedena odredba za donošenje presude zbog izostanka. Iz dostavnice koja je priložena uz zapisnik o glavnoj raspravi od 4. listopada 2016. proizlazi da je tuženica uz poziv za raspravu primila podnesak koji nije ni priložen spisu, dok nema dokaza kada je istoj dostavljena tužba.

Nadalje, sama činjenica da je sin tuženice obvezan uzdržavati tužiteljicu kao otac nije dostatna za zaključak o osnovanosti tužbenog zahtjeva prema tuženici. Naime, u situaciji kada tužiteljica u tužbi i ne tvrdi da je iscrpila pravni put kojim bi ostvarila uzdržavanje od oca, prema stajalištu ovog suda ne može se smatrati da osnovanost tužbenog zahtjeva, kojim traži uzdržavanje od tuženice kao bake po ocu, proizlazi iz činjenica navedenih u tužbi u smislu članka 332. stavka 1. točke 3) ZPP-a.

Zbog toga je, temeljem odredbe članka 369. stavka 1. ZPP-a, valjalo pobijanu odluku ukinuti i predmet vratiti sudu prvog stupnja na daljnje postupanje.

U nastavku postupka, prvostupanjski će sud otkloniti učinjenu povredu, zakazati novo pripremno ročište i ovisno o procesnim disponiranjima stranaka, donijeti novu odluku o tužbenom zahtjevu."

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-617/2017-2 od 18. siječnja 2018.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSEBNI POSTUPCI > POSTUPAK U SPOROVIMA MALE VRIJEDNOSTI > POSEBNOSTI U POSTUPKU PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 461.a stavak 2.

Kada je parnični postupak proizašao iz ovršnog budući je ovršenik uložio prigovor na rješenje o ovrsi temeljem vjerodostojne isprave tada tužitelj ima mogućnost prilaganja dokaza sve do održavanja pripremnog ročišta.

"Iz stanja spisa u bitnom proizlazi da je tužitelj ustao sa prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave i to Izvoda iz poslovnih knjiga. Temeljem tog prijedloga javni bilježnik u Z. L. Š., S. je dana 26. ožujka 2015. je donijela rješenje o ovrsi broj Ovr-825/15, na koje je tuženik uložio prigovor, slijedom čega je sud prvog stupnja donio rješenje kojim je predmetno rješenje o ovrsi stavio izvan snage u dijelu u kojem je određena ovrha, ukinuo provedene radnje, a postupak nastavio kao u povodu prigovora protiv platnog naloga.

U predmetu je ročište zakazano za dan 17. siječnja 2017., da bi tužitelj dana 12. siječnja 2017. u predmet dostavio podnesak sa priložima, a kojima dokazuje osnovanost tužbenog zahtjeva. Potom je održano ročište na kojem je tužitelj priložio dodatne dokaze, sud prvog stupnja zaključio je prethodni postupak, proveo glavnu raspravu, završio dokazni postupak, te zaključio glavnu raspravu.

Dana 10. veljače 2017. sud prvog stupnja je donio pobijanu presudu, kojom je odbio tužbeni zahtjev, obrazlažući istu da ne može prihvatiti dokaze dostavljene podneskom od 12. siječnja 2017., budući su isti dostavljeni u prekratkome roku da ih sud dostavi drugoj strani i da joj ostavi dovoljno vremena da se pripremi za raspravu, a što je minimalno 8 dana.

Takav pravni stav ovaj sud ne može prihvatiti.

Odredbom članka 461.a stavka 2. ZPP-a propisano je da su u postupku u sporovima male vrijednosti stranke dužne najkasnije u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i predložiti dokaze potrebne za utvrđenje iznijetih činjenica. Idućim stavkom propisano je da stranke mogu na pripremnom ročištu iznositi nove činjenice i predlagati nove dokaze samo ako ih bez svoje krivnje nisu mogle iznijeti, odnosno predložiti u tužbi, odnosno odgovoru na tužbu. Stavkom 4. navedeno je da nove činjenice i nove dokaze koje su stranke iznijele, odnosno predložile na pripremnom ročištu protivno stavku 3, sud neće uzeti u obzir.

Predmetni postupak je proizašao iz ovršnog postupka, isti je započeo prijedlogom za ovrhu. Ovršni postupak bi morao biti brz i efikasan, u prijedlogu za ovrhu ovrhovoditelj je dužan dostaviti samo vjerodostojnu ispravu na kojoj temelji svoje potraživanje, isti u toj fazi postupka nema obvezu dokazivati postojanje svoje tražbine. Kada bi se od ovrhovoditelja tražilo da već u prijedlogu za ovrhu prilaže dokaze na okolnost postojanja tražbine, time bi se suviše opteretilo ovršni postupak, koji bi time izgubio na svojoj funkcionalnosti.

Stoga, prema stavu ovog suda valja uzeti da u pravnoj situaciji kada je parnični postupak proizašao iz ovršnog budući je ovršenik uložio prigovor na rješenje o ovrsi temeljem vjerodostojne isprave, tada tužitelj ima mogućnost prilaganja dokaza sve do održavanja

pripremnog ročišta, budući je i navedeno da se neće uzeti u obzir samo dokazi predloženi na pripremnom ročištu."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2039/2017-2 od 20. studenog 2017.

47

821.723.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH ODLUKA > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > PRETPOSTAVKE ZA PRIZNANJE OVRHE > PRAVOMOĆNOST ODLUKE

Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (NN 53/91 i 88/01)

Članak 86. - 101.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine o izmjeni Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima (NN - MU 12/96, 5/03 i 4/08)

Članak 2.

Članak 4.

Članak 20. - 22.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 333. stavak 2.

Sudske odluke radi priznanja strane sudske odluke donesene u postupku priznanja strane sudske odluke, ukoliko nisu utemeljene na istim činjenicama, nisu obuhvaćene učinkom materijalne pravomoćnosti i nemaju efekt *res iudicate*.

"Predmet ovoga izvanparničnog postupka je prijedlog predlagatelja S. A. sina S. iz D. protiv predloženika 1. R. S., Ministarstva trgovine i snabdijevanja, 2. O. T. i 3. Stečajne mase M a.d. u stečaju T., radi priznanja strane sudske odluke i to baš presude Osnovnog suda u Trebinju, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, poslovni broj P-176/03 od 17. listopada 2003., koja je postala pravomoćna 16. rujna 2009., a ovršna dana 1. listopada 2009.

Prvostupanjski sud je podneseni prijedlog odbacio pozivajući se na odredbe članka 333. stavka 2. ZPP-a, koje reguliraju pravomoćnost presude i njezine posljedice, obzirom da je o istovjetnom prijedlogu za priznanje strane sudske odluke pravomoćno odlučeno u predmetu Općinskog suda u Dubrovniku poslovni broj R1-313/15.

Navedeni pravni zaključak prvostupanjskog suda nije pravilan.

Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka propisano je odredbama članka 86. – članak 101. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim

odnosima ("Narodne novine", broj 53/91 i 88/01, dalje u tekstu: Zakon o rješavanju sukoba zakona), a postupak se provodi po pravilima izvanparničnog postupka.

U konkretnoj pravnoj stvari, primjenjuje se kao materijalno pravo i Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine o izmjeni Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske, Vlade Bosne i Hercegovine i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o pravnoj pomoći u građanskim i kaznenim stvarima potpisan 17. lipnja 2002. ("Narodne novine" – "Međunarodni ugovori", broj 12/96, 5/03 i 4/08, dalje u tekstu: Zakon o potvrđivanju sporazuma te: Sporazum).

U smislu odredaba članka 20. - 22. Sporazuma, odnosno, članka 2. Zakona o potvrđivanju Sporazuma, koje reguliraju priznanje i izvršenje sudskih odluka, sudske odluke se priznaju i izvršavaju:

1. ako je odluka pravomoćna i izvršna po zakonu države ugovornice na čijem je teritoriju donesena,

2. ako za stvar, u kojoj je odluka donesena, nije isključivo nadležan sud države ugovornice na čijem teritoriju se zahtjeva priznanje odnosno izvršenje odluke,

3. ako je u slučaju odluke donesene u odsutnosti stranka, koja se nije pojavila i nije sudjelovala u postupku, a protiv koje je donesena odluka, sukladno zakonu države ugovornice na čijem teritoriju je postupak proveden, pravilno i pravovremeno obaviještena o postupku, a u slučaju, njene procesne nesposobnosti, ako je bila pravilno zastupana,

4. ako u istoj pravnoj stvari, među istim strankama, nije bila donesena pravomoćna odluka pred sudom države ugovornice na čijem teritoriju se zahtjeva priznanje odnosno izvršenje odluke,

5. ako pred sudom zamoljene države nije u tijeku već prije započeta parnica u istoj pravnoj stvari i među istim strankama,

6. ako priznanje i izvršenje odluke nije u suprotnosti s Ustavom i pravnim poretom zamoljene države (članak 21. stavak 1. Sporazuma).

Onaj koji moli za priznanje i izvršenje odluke, može molbu za priznanje i izvršenje podnijeti kod suda države ugovornice koji odlučuje o priznanju i izvršenju ili kod suda države ugovornice koji je odluku donio. Upućivanje molbe sudu koji je nadležan za odlučivanje o priznanju i izvršenju, izvršit će se sukladno odredbama članka 4. Sporazuma.

1. Molbi za priznanje i izvršenje odluke treba priložiti: pravomoćnu odluku ili njen ovjereni prijepis s potvrdom o pravomoćnosti i izvršnosti,

2. potvrdu da je stranka koja nije sudjelovala u postupku, a protiv koje je bila donesena odluka sukladno zakonu države koja je odluku donijela, pravilno i pravovremeno pozvana na raspravu, a u slučaju da je stranka procesno nesposobna, još i potvrdu da je bila pravilno zastupana (članak 22. Sporazuma)

Iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da je pravomoćnim rješenjem Županijskog suda u B. poslovni broj GŽ-1396/16-2 od 3. kolovoza 2017. preinačeno prvostupanjsko rješenje te je odbijen prijedlog predlagatelja za priznanje strane sudske odluke - presude Osnovnog suda u Trebinju, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina, koja je predmet priznanja i u ovome postupku.

Pravomoćnost je složena osobina sudske odluke koja se, među ostalim sastoji i u tome što se o presuđenoj stvari, ne može ponovno suditi (ne bis in idem), odnosno, postojeća pravomoćna sudska odluka predstavlja negativnu procesnu pretpostavku za ponovno suđenje.

Međutim, u konkretnom slučaju, radi se o izvanparničnom postupku u kojem je predmet odlučivanja utvrđenje jesu li ispunjene pretpostavke za priznanje strane sudske odluke propisane spomenutim mjerodavnim odredbama Zakona o rješavanju sukoba zakona.

S obzirom na specifičnost i osobine izvanparničnog postupka radi priznanja strane sudske odluke, prema pravnom stajalištu ovoga suda, odluke donesene u tom postupku, ukoliko nisu utemeljene na istim činjenicama, nisu obuhvaćene učinkom tzv. materijalne

pravomoćnosti (učinak sudske odluke kao pravnog akta u nekom drugom postupku) i nemaju efekt res iudicate.

Naime, predlagatelj čiji je prijedlog radi priznanje strane sudske odluke pravomoćno odbijen iz razloga što, primjerice, prijedlogu nije priložio stranu sudsku odluku u izvorniku ili ovjerenom prijepisu ili pak što odluka nije opskrbljena potvrdom pravomoćnosti i ovršnosti, time nije izgubio pravo ostvarivati pravnu zaštitu radi priznanje iste odluke pokretanjem novog izvanparničnog postupka u kojem će prijedlog biti dokumentiran odgovarajućim ispravama.

Utoliko nije bilo mjesta primjeni odredaba članka 333. stavka 2. ZPP-a (koje se u izvanparničnom postupku primjenjuju supsidijarno) na kojima je prvostupanjski sud zasnovano svoju odluku.

U smislu odredba članka 87. Zakona o rješavanju sukoba zakona, strana sudska odluka priznat će se ako je podnositelj zahtjeva za priznanje uz tu odluku podnio i potvrdu nadležnog stranog suda odnosno drugog organa o pravomoćnosti te odluke po pravu države u kojoj je donesena.

Kako spisu ovog predmeta prileži samo preslik strane sudske odluke čije se priznanje traži, kao i preslik potvrde pravomoćnosti koja je otisnuta na odluci (s obzirom da se izvornik navodno nalazi u spisu prvostupanjskog suda u kojem je ranije odlučivano o prijedlogu predlagatelja), u ovome stadiju postupka nije moguće sa sigurnošću utvrditi jesu li za priznanje strane sudske odluke ostvarene zakonom propisane pretpostavke.

Stoga, žalbu predlagatelja valjalo je uvažiti i pobijano rješenje ukinuti te predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak, temeljem odredaba članka 380. točke 3. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, GŽ-354/2018-2 od 22. siječnja 2018.

48

830.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > POKRETANJE POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03; 88/05; 2/07 - odluka US RH; 84/08; 96/08 - Odluka US RH; 123/08 - ispravak; 57/11 i 148/11 - pročišćeni tekst; 25/13 i 89/14 - Odluka US RH)

Članak 186.a

Ovršni zakon

(NN 112/12; 25/13; 93/14 i 55/16 - Odluka US RH)

Članak. 21. stavak 1.

Obraćanje nadležnom državnom odvjetništvu radi mirnog rješenja spora nije procesna pretpostavka za podnošenje prijedloga za ovrhu koji se temelji na pravomoćnoj i ovršnoj sudskoj odluci.

"U ovoj ovršnoj stvari prvostupanjski sud je odbacio prijedlog za ovrhu primjenom odredbe članka 186.a ZPP-a, navodeći da ovrhovoditeljica nije podnijela ovršenici prijedlog za mirno rješenje spora.

Međutim, stajalište prvostupanjskog suda da prijedlog za ovrhu podnesen protiv Republike Hrvatske, kao ovršenice, koji se temelji na ovršnoj ispravi, konkretno pravomoćnoj i ovršnoj sudskoj odluci (rješenju), valja odbaciti ukoliko se ovrhovoditelj prethodno nije obratio sa zahtjevom za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu u smislu odredbe članka 186.a ZPP-a, nije pravilno. Na taj način, prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo, na što se ovrhovoditeljica poziva u žalbi.

Prema odredbi članka 186.a stavka 1. ZPP-a, osoba koja namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna se je prije podnošenja tužbe obratiti sa zahtjevom za mirno rješenje spora državnom odvjetništvu koje je stvarno i mjesno nadležno za zastupanje na sudu pred kojim namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske, osim u slučajevima u kojima je posebnim propisima određen rok za podnošenje tužbe. Zahtjev za mirno rješenje spora mora sadržavati sve ono što mora sadržavati tužba.

U konkretnom slučaju, ovrhovoditeljica već ima pravomoćnu i ovršnu sudsku odluku (rješenje), kojom je Republici Hrvatskoj naloženo da joj plati iznos od 1.737,57 kuna. Stoga prema stajalištu ovoga suda, obraćanje nadležnom državnom odvjetništvu radi mirnog rješenja spora nije bila procesna pretpostavka za podnošenje prijedloga za ovrhu koji se temelji na pravomoćnoj i ovršnoj sudskoj odluci, s obzirom da je spor između stranaka pravomoćno riješen.

Valja naglasiti da se prema odredbi članka 21. stavka 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16 - Odluka US Republike Hrvatske, dalje u tekstu: OZ), u ovršnom postupku i postupku osiguranja odredbe ZPP-a ne primjenjuju doslovno nego na odgovarajući način."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-443/2017-2 od 29. svibnja 2017.

49

830.322

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > SREDSTVA I PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > STVARI I PRAVA KOJA NE MOGU BITI PREDMET OVRHE

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15)*

Članak 6.
Članak 139. stavak 6.

Predmet ovrhe radi ostvarenja ili osiguranja tražbina ostaviteljevih vjerovnika prema općini, odnosno gradu na koje je prešla ošasna ostavina, mogu biti samo stvari i prava koja su sastavni dio ostavine.

“Ovršnu ispravu u ovom postupku predstavlja pravomoćno i ovršno rješenje o ovrši javnog bilježnika V. P. u Z. broj Ovr-1194/07 od 9. ožujka 2007. doneseno protiv ovršenika, sada pok. B. L. i pok. M. L.

Radi prisilne naplate ovrhovoditeljeve tražbine ovrha je određena prema nasljedniku pok. M. L. i to na novčanim sredstvima, po svim računima i oročenim sredstvima u svim bankama prema OIB:-u ovršenika.

Protiv rješenja o ovrsi žali se ovršenik ističući da vjerovnici protiv općine i grada, kao nasljednika ošasne imovine, mogu prisilno ostvariti tražbine samo na stvarima i pravima koji su bili dio ostavine.

Iz stanja predmeta spisa proizlazi da je ostavinski postupak iza smrti pok. B. L. obustavljen, a iza smrti M. L. ostavinska imovina - nekretnina, stan u stambenoj zgradi u Ulici ..., za 1/2 dijela, prešla je u vlasništvo ovršenika Grada Z.

Prema odredbi članka 6. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15), smrću ostavitelja koji nema nasljednika ostavina prelazi na općinu, odnosno grad, koji time dobivaju jednak položaj kao da su ostaviteljevi nasljednici, čega se oni ne mogu odreći i moraju prihvatiti pravne posljedice koje za nasljednike nastaju u vezi odgovornosti za ostaviteljeve dugove.

Međutim, odredbom članka 139. stavka 6. istog zakona određeno je da predmet ovrhe radi ostvarenja ili osiguranja tražbina ostaviteljevih vjerovnika prema općini, odnosno gradu na koje je prešla ošasna ostavina mogu biti samo stvari i prava koja su sastavni dio ostavine.

Slijedom navedenoga, kako je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada odredio ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, a koja sredstva nisu bila sastavni dio imovine koja je kao ošasna imovina prešla na ovršenika.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-622/2017-2 od 2. listopada 2017.

50

830.53

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PREKID POSTUPKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 369. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14)

Članak 212.

Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi

(NN 108/12)

Članak 56.

Ovrhovoditelj koji ima zasnovano založno pravo na nekretninama koje su predmet ovrhe, ima položaj razlučnog vjerovnika u odnosu na kojeg nije bilo uvjeta za prekid postupka zbog otvaranja postupka predstečajne nagodbe nad ovršenikom.

"Rješenjem Općinskog suda u Splitu, Stalne službe u Imotskom pod poslovnim brojem Ovr-1529/15 od 5. rujna 2016. prekinut je ovršni postupak u ovoj pravnoj stvari.

Rješenjem o ovrši Općinskog suda u Imotskom pod poslovnim brojem Ovr-459/11 od 11. veljače 2015. određena je ovrha na nekretninama ovršenika označenim kao čest. zem./1, upisane u Z.U. 1503 k.o. Proložac, zgrada povr. 134 m², benzinska pumpa povr. 3061 m², č. zem. 2428/22 upisane u Z.U. 2790 k.o. P., zgrada 171 m², neoplodno 1269 m², radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja i to glavnice u iznosu od 2.865.903,51 kuna s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama, iznosa od 5.833,44 kune na ime redovne kamate, iznosa od 103.307,95 kuna na ime zakonske zatezne kamate obračunate do dana 10. veljače 2011., te 5.000,00 kuna na ime naknade i na temelju pravomoćnog i ovršnog javnobilježničkog akta – Ugovora o okvirnom kreditu korištenjem minusa po računu od dana 17. travnja 2007., solemniziranog po Javnoj bilježnici M. R. u S. pod brojem OV-3476/07, zatim Dodatka broj 1 uz Ugovor o okvirnom kreditu korištenjem minusa po računu od dana 16. travnja 2008., solemniziranog po Javnoj bilježnici M. R. u S. pod brojem OV-3604/08 i Dodatka broj 2 uz Ugovor o okvirnom kreditu korištenjem minusa po računu od dana 15. travnja 2009., solemniziranog po Javnom bilježniku T. K. M. u S. pod poslovnim brojem OV-2892/09, radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja i to glavnice u iznosu od 530.727,45 kuna s pripadajućim kamatama, na ime redovne kamate iznos od 3.331,50 kuna, na ime zakonske zatezne kamate obračunate do dana 10. veljače 2011. iznos od 100.475,22 kuna, te radi naplate troška ovršnog postupka u iznosu od 49.464,50 kuna.

Odredbom članka 56. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ("Narodne novine", broj 108/12) propisano je da vjerovnici koji imaju založno pravo ili pravo na namirenje na kojoj stvari ili pravu koji su upisani u javnoj knjizi (zemljišnoj knjizi, upisniku brodova, zrakoplova, intelektualnog vlasništva i sl.), imaju pravo pokrenuti sudski ili javnobilježnički ovršni postupak radi prodaje stvari ili unovčenja prava. Stavkom 2. propisano je da vjerovnik čija prava proizlaze iz sudskog ili javnobilježničkog osiguranja tražbine prijenosom vlasništva stvari ili prijenosom prava u postupku predstečajne nagodbe ima pravni položaj razlučnog vjerovnika.

Sukladno citiranoj zakonskoj odredbi osnovani su žalbeni navodi ovrhovoditelja da u konkretnom slučaju nije bilo mjesta donošenju pobijanog rješenja. Naime, iz spisa predmeta i priloženih zemljišnoknjižnih izvadaka proizlazi da je ovrhovoditelj imao zasnovano založno pravo na nekretninama koje su predmet ovog postupka i to temeljem citiranih ovršnih isprava. Utoliko, ovrhovoditelj ima položaj razlučnog vjerovnika u odnosu na kojeg nije bilo uvjeta za prekid postupka, kako pravilno u žalbi ističe ovrhovoditelj."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1889/2016-5 od 23. listopada 2017.

51

830.58

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRIMJENA ODREĐENIH ZAKONA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 21. stavak 1.

Zakon o sudskim pristojbama

(NN 26/03 - pročišćeni tekst, 125/11, 157/13 i 110/15)

Članak 4.
Članak 39.a

*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći
(NN 143/13)*

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 - Rješenje USRH i 89/14)*

Članak 172.

Rješenje o odobravanju pravne pomoći ureda državne uprave u županiji kojim je odobreno oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi, vrijedi isključivo za postupak za koji je izdano.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbija se prigovor ovršenika te se potvrđuje rješenje o pristojbi, poslovni broj Ovr-3516/14 od 27. siječnja 2017.

Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem odbio prigovor ovršenika izjavljen protiv rješenja o plaćanju pristojbe na žalbu protiv rješenja o ovrsi u iznosu od 100,00 kuna, pozivom na odredbu članka 4. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“, broj 26/03 - pročišćeni tekst, 125/11, 157/13 i 110/15, dalje u tekstu: ZSP) u vezi Tar. br. 1. točka 2. Tarife iz Zakona o sudskim pristojbama, sve pozivom na odredbu članka 39.a ZSP-a, temeljem utvrđenja da ovršenik nije priložio potvrdu nadležnog Ureda državne uprave da je oslobođen od plaćanja sudskih pristojbi za ovaj postupak, dok pristojbena obveza za žalbu na rješenje o ovrsi nastaje u trenutku predaje žalbenog podneska sudu.

Iz stanja spisa proizlazi da je ovršenik rješenjem od 27. siječnja 2017. pozvan da plati sudsku pristojbu za žalbu protiv rješenja o ovrsi u iznosu od 100,00 kuna, da je dana podnio prigovor protiv rješenja kojim mu je naloženo plaćanje pristojbe na žalbu, u kojem navodi da je oslobođen od plaćanja sudskih pristojbe te u prilog tvrdnji prilaže rješenje o odobravanju pravne pomoći Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji od dana 04. kolovoza 2016.

Pregledom priloženog rješenja o odobravanju pravne pomoći Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Klasa: UP/I-701-03/16-01/35, Ur. broj: 2181-04/06-16-05 od dana 4. kolovoza 2016., proizlazi da je podnositeljici zahtjeva M. D. iz D., ..., odobreno oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi u postupku radi isplate pred Općinskim sudom u Splitu, broj Povrv-3225/14 protiv E. M. d.o.o. Z., uz naznaku da navedeno rješenje vrijedi isključivo u svrhu naznačenog postupka pod poslovnim brojem Povrv-3225/14, te da se u druge svrhe ne može upotrijebiti (točka I. i III. izreke).

Potrebno je navesti kako je dana 1. travnja 2013. stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 25/13) koji je u članku 22. izmijenio članak 172. ZPP-a tako da isti glasi: "Pravo na oslobađanje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć."

Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći ("Narodne novine", broj 143/13, dalje u tekstu: Zakon), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014., uređuje se svrha, korisnici i vrste besplatne pravne pomoći, pružatelji pravne pomoći, uvjeti, postupak za ostvarivanje pravne pomoći,

prekogranično ostvarivanje pravne pomoći, financiranje pravne pomoći i nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

Odredbom članka 16. stavka 1. citiranog Zakona postupak za odobravanje sekundarne pravne pomoći (u koji spada oslobađanje od plaćanja sudskih pristojbi u smislu članka 12. stavka 1. tog Zakona) pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnom uredu na području čije teritorijalne nadležnosti podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili boravište. U smislu članka 4. točke 6. Zakona *ured* je ured državne uprave u županiji i nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

Člankom 16. stavkom 2. tog Zakona određeno je da se zahtjev podnosi na propisanom obrascu, čiji je sastavni dio suglasnost podnositelja zahtjeva i članova kućanstva o dopuštenju uvida u sve podatke o ukupnim prihodima i imovini, u kojem će podnositelj zahtjeva potvrditi da su podaci koje je dao točni i potpuni.

Dakle, prema odredbi članka 172. ZPP-a sud nije nadležan donijeti odluku o prijedlogu stranke za oslobađanje od plaćanja sudskih pristojbi, već je za to nadležan u konkretnom slučaju Ured državne uprave u Zadarskoj županiji, Odjel za besplatnu pravnu pomoć.

Iz sadržaja spisa proizlazi kako ovršenik nije priložio potvrdu nadležnog Ureda državne uprave kojim bi dokazao da je oslobođen od plaćanja sudskih pristojbi u ovom predmetu, u smislu citirane odredbe članka 172. ZPP-a, dok priloženo rješenje o odobravanju pravne pomoći od 4. kolovoza 2016. vrijedi isključivo za postupak radi isplate koji se vodi pred Općinskim sudom u Splitu, pod poslovnim brojem Povrv-3225/14.

Zaključno slijedi kako je pravilno prvostupanski sud pravilnom primjenom odredbi Tar. br. 1. točka 2. Tarife sudskih pristojbi, u vezi odredbe članka 4. ZSP-a i članka 172. ZPP-a, odbio prigovor ovršenika izjavljen protiv rješenja o plaćanju pristojbe za žalbu protiv rješenja o ovrsi, temeljem utvrđenja da je ovršenik obveznik plaćanja pristojbe u trenutku predaje žalbenog podneska sudu, dok isti nije dokazao da je oslobođen plaćanja sudskih pristojbi u ovoj pravnoj stvari."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-388/2017-2 od 11. travnja 2017.

52

830.74

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > JAMČEVINA, NOVČANA KAZNA I KAZNA ZATVORA TE PROKAZNA IZJAVA I PROKAZNI POPIS IMOVINE > PROKAZNI POPIS IMOVINE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 17. stavak 2.

Ovrhovoditelj je ovlašten podnijeti prijedlog za podnošenje prokaznog popisa imovine ovršenika i u situaciji bezuspješne izvansudske ovrhe, kada mu je Financijska agencija vratila osnovu za plaćanje jer na računu ovršenika nema novčanih sredstava.

"Prijedlog za podnošenje prokaznog popisa imovine ovršenika ovrhovoditelj podnosi u situaciji bezuspješne izvansudske ovrhe, kada mu je Financijska agencija vratila osnovu za plaćanje rješenje o ovrsi broj Ovr-9626/12 jer na računu ovršenika nema novčanih

sredstava. Uz prijedlog ovrhovoditelj je podnio sudu i dokaze o postupanju po odredbi članka 17. stavka 17. OZ-a.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, prvostupanjski je sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odbacio prijedlog ovrhovoditelja s obrazloženjem kao u pobijanom rješenju.

Naime, da se institut prokaznog popisa imovine, koji je predviđen odredbom članka 17. stavka 2. OZ-a, može se tražiti i onda kada se ovrha provodi na nekom drugom predmetu ovrhe, a ne samo na pokretninama upućuje izraz "predmeti ovrhe " (za razliku od izraza "stvari" u slučaju davanja prokazne izjave iz stavka 1. istog članka).

Prema odredbi članka 285. stavka 2. OZ-a, na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrši kojim je ovrha određena na tražbini po računu kod banke ili na stalnom novčanom primanju, odnosno općenito određena na imovini ovršenika, ovrhovoditelj može zatražiti od suda da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvoga rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha. U tom slučaju sud će postupiti kao da je od njega zatraženo da ovrhu odredi drugim sredstvom i na drugom predmetu ovrhe te će ispitati pretpostavke iz članka 5. stavka 3. OZ-a.

Također, prema odredbi iz članka 5. stavka 5. OZ-a (koja je bila na snazi u vrijeme podnošenja prijedloga ovrhovoditelja), smatrat će se da je ovrhovoditelj podnio prijedlog iz stavka 3. ovoga članka ako je u roku iz stavka 4. ovoga članka zatražio davanje prokazne izjave, odnosno prokaznog popisa imovine. Nakon što prokazna izjava, odnosno prokazni popis imovine bude položen, ovrhovoditelj je dužan u daljnjem roku od dva mjeseca predložiti ovrhu drugim sredstvom ili na drugom predmetu ovrhe. U protivnom ovrha će se obustaviti."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-33/2017-2 od 16. listopada 2017.

53

831.011.4

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > OVRŠNA ISPRAVA > ODREĐIVANJE I NAPLATA ZATEZNIH KAMATA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak. 23.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01)

Članak 400.

Ovrhovoditelj kao bankarska organizacija osnovom ugovora o kreditu nije ovlašten zahtijevati ovrhu radi isplate kamate na dospjelu redovnu kamatu na iznos neisplaćene glavnice.

"Rješenje o ovrši doneseno je temeljem ovršnih isprava, sukladno odredbi članka 23. OZ-a, i to Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljišne knjige, solemniziranog pred javnim bilježnikom V. B. iz S., ..., pod brojem OV-5532/10 18. listopada 2010. i Sporazuma radi osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama koje su upisane u zemljišne knjige,

solemniziranog pred javnim bilježnikom V. B. iz S., ..., pod brojem OV-393/13 dana 31. siječnja 2013. Oba Sporazuma su postali ovršni i to dana 10. travnja 2014.

Prijedlogom ovrhovoditelj traži da mu se na iznos glavnice isplati ugovorna kamata, a ne zatezna kamata, no takav zahtjev ovrhovoditelja nije osnovan.

Naime, da bi ovrhovoditelj mogao potraživati cjelokupno dugovanje, to je isto moralo dospjeti, odnosno Ugovor o kreditu, temeljem kojeg je sklopljen Sporazum morao je biti otkazan, što je ovrhovoditelj i učinio dana 9. travnja 2014., slijedom čega isti više ne vrijedi među strankama, pa ovrhovoditelj više nema pravo na ugovorne kamate, već isključivo na zatezne.

Ovrhovoditelj je neosnovano tražio da se odredi ovrha i radi naplate pripadajuće zatezne kamate, koja je bila pribrojena na iznos glavnice. Naime, odredbom članka 27. stavka 1. ZOO-a propisano da je ništetna odredba ugovora kojom se predviđa da će na kamatu, kad dospije za isplatu, početi teći kamate ako ne budu isplaćene. Ovom je odredbom izvršena izmjena u materiji anatocizma u odnosu na odredbu članka 400. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01) u tom pogledu što je za razliku od dosadašnjeg rješenja po kojem se zabrana anatocizma nije odnosila na kreditno poslovanje banaka i drugih bankarskih organizacija, novim tekstom određeno da se ta zabrana ne odnosi na depozite kod banaka i drugih financijskih institucija, dok se odnosi na kreditno poslovanje banaka.

Stoga, u konkretnom slučaju sud prvog stupnja je mogao donijeti rješenje o ovrsi samo u odnosu na nepodmireni dio glavnice i pripadajuće zatezne kamate, dok nije mogao odrediti ovrhu radi isplate kamate na kamatu, niti u odnosu na dospjelu redovnu kamatu, niti na trošak naknade."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-659/2017-3 od 19. rujna 2017.

54

831.021.12

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > NADLEŽNOST > MJESNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/2, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 43/13 i 89/14)

Mjesna nadležnost suda za odlučivanje u postupku ovrhe određuje se prema sjedištu suda, a ne njegovih Stalnih službi.

"Rješenjem prvostupanjskog suda broj Povrv-500/17 stavlja se izvan snage rješenje o ovrsi broj Ovr-2663/17 od 23. veljače 2012., koji je donio javni bilježnik V. P., iz R. i ukidaju se provedene radnje (točka I.), time da će se postupak nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga (točka II.).

U žalbi ovršenica navodi da je u ovom slučaju mjesno nadležan Općinski sud u Zadru Stalna služba u Biogradu jer da ovršenica prebiva u T. (otok P.), koji spada u mjesnu nadležnost Stalne službe Biogradu.

Stalne službe u Benkovcu i Biogradu su dio Općinskog suda u Zadru, a kojoj će se Stalnoj službi povjeriti predmet na odlučivanje to ovisi od unutarnje organizacije Općinskog

suda u Zadru, pa je pravno nevažno je li se predmet Općinskog suda Zadru povjerava na odlučivanje jednoj od stalnih službi ili će postupak provesti matični sud."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1662/2017-2 od 19. listopada 2017.

55

831.021.2

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > SADRŽAJ PRIJEDLOGA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/03 i 89/14)

Članak 109. stavak 2.-4.

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 - Odluka USRH)

Članak 39. stavak 1. i 5.

Nema mjesta odbačaju prijedloga za ovrhu, pozivom na odredbu članka 109. stavka 2.-4. ZPP-a, kada je ovrhovoditelj u spis dostavio OIB ovršenice u smislu odredbe članka 39. stavka 1. OZ-a jer svaki daljnji prigovor na okolnost identiteta obveznika s eventualnim uspjehom i u ovisnosti o tijeku postupka može isticati samo ovršenica, na što sud ne pazi po službenoj dužnosti.

"Pobijanim, prvostupanjskim rješenjem sud je odbacio prijedlog za ovrhu podnesen javnom bilježniku dana 11. listopada 2016.

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi kako je sud zaključkom od 30. studenog 2017. pozvao ovrhovoditelja na dostavu podataka u smislu odredbe članka 39. stavka 5. OZ-a u vezi sa člankom 109. ZPP-a, a sve obzirom da ovrhovoditelj uz prijedlog dostavljen javnom bilježniku nije naveo OIB ovršenice.

Ovrhovoditelj je postupajući po navedenom zaključku suda pravovremeno (dostavnica na poledini lista 19 spisa) dostavio uređeni prijedlog za ovrhu u kojem je naveo OIB ovršenice.

Prvostupanjski sud donosi pobijanu odluku uz obrazloženje da osobni identifikacijski broj kojeg je ovrhovoditelj dostavio sudu podneskom od dana 7. prosinca 2017. ne pripada ovršenici u ovom konkretnom postupku.

Naime, prvostupanjski sud navodi da je uvidom podatke Jedinog registra osoba (JRO) RH od dana 12. prosinca 2017. utvrdio kako je ovrhovoditelj dostavio osobni identifikacijski broj osobe koja ima isto ime i prezime kao ovršenica, međutim, da osoba čije je osobne podatke ovrhovoditelj dostavio nikad nije imala prijavljeno prebivalište na adresi ..., Z.

U odnosu na navedeno, valja reći, kako je ovrhovoditelj dostavio podatke, odnosno OIB: ovršenice te sud nije mogao iz navedenih činjenica izvesti zaključak kako se ne bi radilo upravo o OIB u ovršenice i to samo na temelju činjenice da ista nikad nije imala prijavljeno prebivalište na adresi ..., Z.

U konkretnom slučaju prijedlog za ovrhu je podnesen radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja po osnovi zajedničke pričuve za poslovni prostor na navedenoj adresi pa činjenica da ovršenica nije imala prijavljeno prebivalište na adresi ..., Z. nije odlučna za utvrđenje identiteta ovršenice.

Ovrhovoditelj je u spis dostavio OIB: u smislu odredbe članka 39. stavka 1. OZ-a, a svaki daljnji prigovor na okolnost identiteta obveznika s eventualnim uspjehom i u ovisnosti o tijeku postupka može isticati upravo ovršenica.

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-304/2018-2 od 7. ožujka 2018.

56

831.021.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > SADRŽAJ PRIJEDLOGA

*Ovršni zakon
(NN 112/12)*

Članak 39. OZ-a

Kada prijedlog po svom sadržaju udovoljava pretpostavkama iz odredbe članka 39. OZ-a, sud je ovlašten donijeti rješenje o ovrsi neovisno o naslovu prijedloga ovrhovoditelja.

„Pobijano rješenje o ovrsi doneseno je temeljem novoga prijedloga ovrhovoditelja od 22. prosinca 2014. kojim je predložena ovrha na temelju ovršnih isprava, na nekretninama ovršenika.

Prijedlogom za ovrhu kojeg ovrhovoditelj u naslovu svog podneska naziva "dopunsko rješenje o ovrsi na nekretninama ovršenika" navodi se kako je 12. rujna 2014. doneseno rješenje o ovrsi na pokretninama ovršenika. Ističe da je tada smatrao da će te pokretne biti dostatne za naplatu, a nije ni imao saznanja o drugoj imovini. Sada da dopunjuje taj prijedlog za ovrhu novim predmetom i sredstvom ovrhe te predlaže da sud donese dopunsko rješenje o ovrsi. Uz prijedlog, u skladu s odredbom članka 82. stavak 1. OZ-a, ovrhovoditelj je priložio i zemljišnoknjižne izvratke, kao dokaze da je u zemljišnim knjigama, kao vlasnik nekretnina upisan ovršenik.

Žalitelj ističe kako ovršni zakon ne poznaje dopunsko rješenje o ovrsi, da se ovrha na pokretnina uredno provodi i da ista nije postala nemoguća. Navodi da se ovaj prijedlog ovrhovoditelja ne može razmatrati niti kao prijedlog radi promjene predmeta i sredstva ovrhe jer rješenje o ovrsi na pokretninama nije postalo pravomoćno. Također naglašava da sve nekretnine koje su predmet ove ovrhe predstavljaju gospodarsko funkcionalnu cjelinu nužnu za obavljanje gospodarske djelatnosti o čemu prilaže izjavu ovlaštene osobe, direktora ovršenika.

Unatoč samom naslovu prijedloga od 22. prosinca 2014. (i sadržajno ovrhovoditelj upire na potrebu i razloge radi dopune prijedloga za ovrhu na pokretninama novim predmetom i sredstvom ovrhe) prvostupanjski je sud donio rješenje o ovrsi koje po svom sadržaju udovoljava uvjetima iz odredbe članka 39. OZ-a i isto je doneseno u skladu s ovršnim ispravama.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-471/2017-2 od 16. listopada 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 39. stavak 5. i 6.

Nema mjesta odbačaju prijedloga za ovrhu kao nepotpunog jer ovrhovoditelj ne smije snositi sankcije, predviđene odredbom članka 39. stavka 6. OZ-a, za neprecizni i neodgovarajući poziv javnog bilježnika za dopunu prijedloga za ovrhu.

"Pobijanim rješenjem odbačen je kao nepotpun prijedlog za ovrhu podnesen 11. listopada 2016. javnom bilježniku M. J. u Zagrebu.

Prema stanju u spisu proizlazi da je Ministarstvo financija, Porezna uprava odgovorila javnom bilježniku da za ovršenika T. Ž. ne raspolažu s dovoljno podataka za jednoznačnu identifikaciju obveznika broja, odnosno nisu u mogućnosti dostaviti traženi OIB:, da je javni bilježnik od ovrhovoditelja, pozivajući se na odredbu članka 39. OZ-a zatražio da u roku od 8 dana, za ovršenika s popisa u privitku, dostavi OIB:, datum i mjesto rođenja, matični broj građana, broj osobne iskaznice (str. 8. spisa).

Nakon što ovrhovoditelj, u ostavljenom roku, nije postupio po pozivu javni bilježnik je dostavio predmet prvostupanjskom sudu koji je pozivom na odredbu iz članka 39. stavka 6. OZ-a donio pobijano rješenje.

Ovrhovoditelj u žalbi ističe da je njegovom punomoćniku usistinu dostavljen dopis javnog bilježnika u kojem se traži dopuna podataka za ovršenika, ali bez naznake o poslovnom broju predmeta ili o kojem se ovrhovoditelju ili ovršeniku radi, a uz taj dopis da nije bio dostavljen nikakav privitak. Navodi da se po takvom dopisu nije moglo postupiti odnosno istom udovoljiti.

Odredbom članka 39. stavka 5. OZ-a propisano je da ako Ministarstvo financija, Porezna uprava obavijesti sud ili javnog bilježnika o nemogućnosti dostave podatka o osobnom identifikacijskom broju ovršenika, sud ili javni bilježnik je dužan u roku od osam dana od dana primitka obavijesti uputiti poziv ovrhovoditelju da dopuni podatke o ovršeniku (podaci o rođenju, matični broj građana, posljednje poznato prebivalište i adresa stanovanja za fizičku osobu, odnosno matični broj ili matični broj subjekta za pravnu osobu) u roku od osam dana od dana primitka poziva. Odredbom stavka 6. istog članka OZ-a propisano je da ako ovrhovoditelj u roku iz stavka 5. ovoga članka ne dostavi tražene podatke ili ako sud ili javni bilježnik na temelju dopunjenih podataka ne uspije pribaviti osobni identifikacijski broj ovršenika, sud će odbaciti prijedlog za ovrhu, osim ako je ovršenik strana fizička ili pravna osoba kada će sud ili javni bilježnik donijeti rješenje o ovrsi bez osobnog identifikacijskog broja ovršenika.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, prvostupanjski sud u opisanim okolnostima nije pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbacio prijedlog ovrhovoditelja kao nepotpun . S obzirom da se prema nepreciznom i neodgovarajućem pozivu javnog bilježnika nije ni moglo postupiti ovrhovoditelj ne smije snositi sankciju predviđenu odredbom članka 39. stavka 6. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-913/2017-2 od 9. listopada 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 279. stavak 3.

Članak 281. stavak 2.

U situaciji kada je doneseno rješenje o ovrsi sud nije ovlašten ex offo, u primjeni odredbe članka 279. stavka 3. OZ-a, odbaciti prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave ako utvrdi da je podnesen mjesno nenadležnom javnom bilježniku.

"Prvostupanjski sud je donio pobijanu odluku uz obrazloženje kako je uvidom u Jedinствeni registar osoba Ministarstva unutarnjih poslova (JRO MUP RH) utvrdio da ovršenik u trenutku podnošenja prijedloga za ovrhu nije imao prebivalište ni boravište na području Republike Hrvatske.

Zbog navedenog, prvostupanjski sud donosi pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 279. stavka 3. OZ-a, u vezi sa člankom 16. stavka 3. ZPP-a.

Odredbom članka 279. stavka 3. OZ-a propisano je da ako prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave bude podnesen sudu umjesto javnom bilježniku, prema odredbi stavka 1. ovoga članka, sud će prijedlog odbaciti. Na isti način sud će postupiti ako je prijedlog iz stavka 1. ovoga članka podnesen mjesno nenadležnom javnom bilježniku.

Po ocjeni ovog suda, u situaciji kada je doneseno rješenje o ovrsi, suprotno mišljenju prvostupanjskog suda, ne dolazi do primjene odredbe članka 279. stavak 3. OZ-a, s obzirom da sud, sukladno toj odredbi prijedlog za ovrhu može odbaciti samo dok rješenje ovrsi još nije doneseno, dakle, u onoj situaciji kada je javni bilježnik prijedlog za ovrhu o kojem nije odlučio dostavio sudu radi odlučivanja o prijedlogu, sukladno odredbi članka 281. stavak 2. OZ-a.

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-247/2018-2 od 8. ožujka 2018.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LIJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 23. stavak 3.

Članak 26. stavak 1.

Članak 3. stavak 1.

Za naplatu potraživanja radnika temeljem pravomoćnog i ovršnog rješenja Fonda za razvoj i zapošljavanje, donesenog u primjeni odredaba Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca („Narodne novine“, broj 114/03, dalje u tekstu: ZOPR), pasivno je legitimiran Fond za razvoj i zapošljavanje.

"Ovršna isprava u ovom predmetu je pravomoćno i ovršno rješenje Fonda za razvoj i zapošljavanje Klasa: UP-I/423-05/04-01/1043, Ur. broj: 563-04-03 od 14. travnja 2004., koje je postalo konačno 2. lipnja 2004.

Odredbom članka 3. stavka 1. Zakona o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca („Narodne novine“, broj 114/03, dalje u tekstu: ZOPR), a koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka, propisano je da je Fond dužan u roku od 30 dana od konačnosti rješenja iz članka 12. ZOPR-a radniku isplatiti, između ostaloga, 1. neisplaćene plaće za posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa, odnosno otvaranja stečaja, 3. naknadu plaće za neiskorišteni godišnji odmor na koji je radnik stekao pravo u kalendarskoj godini u kojoj je prestao radni odnos, odnosno u kojoj je otvoren stečaj i 4. otpremninu pod uvjetima utvrđenim zakonom, te je stavkom 2. istog članka propisana visina iznosa do koje Fond osigurava isplate.

Dakle, iz navedenih odredbi ZOPR-a nedvojbeno proizlazi pasivna legitimacija Fonda pa nisu osnovani žalbeni navodi ovršenika kako je on samo servis stvarnopravnog obveznika Republike Hrvatske te da nije niti u kakvom obveznopravnom odnosu prema ovrhovoditeljici."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-8/2017-3 od 1. rujna 2017.

60

831.051

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRIGOVOR TREĆE OSOBE > TKO GA MOŽE PODNIJETI

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak. 166.

Treća osoba, koja nije upisana u zemljišne knjige kao vlasnik nekretnina predmetom ovrhe, ovlaštena je u postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom dokazivati postojanje pretpostavki predmnijeve prava vlasništva na predmetnoj nekretnini .

"Predmet ovog postupka je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim traži utvrđenje da je nedopuštena ovrha određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Rijeci poslovni broj Ovr-235/09 od 16. veljače 2009.

Nakon što je prvostupanjski sud utvrdio:

- da su tuženici 2. i 3. dužni tuženiku 1. isplatiti iznos od 27.000,00 EUR-protuvrijednost u kunama, a što je utvrđeno sudskom nagodbom sklopljenom pred Općinskim sudom u Rijeci pod br. P-1064/08 od 25. studenog 2008.;

- da tuženici 2. i 3. navedeni dug nisu platili pa je tuženik 1. (kao ovrhovoditelj), protiv tuženika 2. i pod 3. pokrenuo ovrhu na temelju sudske nagodbe;

- da je prvostupanjski sud prihvatio prijedlog za ovrhu i donio rješenje o ovrsi pod br. Ovr.235/09 od 16. veljače 2009., koje je postalo pravomoćno;

- da je zabilježena ovrha u zemljišnim knjigama pod br. Z-3456/09 od 26. veljače 2009.;

- da je tužiteljica, kao treća osoba, pokrenula parnicu radi utvrđenja da je ovrha nedopuštena, jer da je Ugovorom o kupoprodaji od 20. veljače 2008. isti stan kupila od tuženika 2. i 3. i u stan ušla u posjed, te da stan nesmetano koristi;

- da potpisi na Ugovoru nisu ovjereni od strane javnog bilježnika, a niti je Ugovor dostavljen na upis u zemljišne knjige kod nadležnog suda.

Kod takovog utvrđenog činjeničnog stanja, prvostupanjski sud je prihvatio tužbeni zahtjev tužiteljice navodeći, i pored toga što u trenutku pokretanja ovrhe i zabiljezbe ovrhe, tužiteljica nije bila upisana u zemljišne knjige kao vlasnica stana, već su upisani tuženici 2. i 3., da je tužiteljica Ugovor sklopila prije pokretanja ovrhe (20. veljače 2008.), da je isplatila ugovorenu cijenu i da je stupila u posjed, a da je ovrha pokrenuta na temelju Nagodbe (od 25. studenog 2008.), da je ovrha pokrenuta u veljači 2009., te da je zabilježba ovrhe izvršena 26. veljače 2009., pa da je tužiteljica dokazala predmnijevno vlasništvo predmetnog stana.

Stajalište prvostupanjskog suda, za koje je prvostupanjski sud dao jasne i valjane razloge, u smislu članka 375. stavka 5. ZPP-a, prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

Naime, dopušteno je trećoj osobi, koja nije upisana u zemljišnim knjigama na nekretnini za koju se veže zabilježba ovrhe, svoje vlasništvo dokazivati određenim ispravama, a sve u skladu članka 166. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14), koji propisuje prava predmnijevanog vlasnika.

U ovom slučaju, tužiteljica je priložila Ugovor o kupoprodaji nekretnine, izjavila da je u posjedu istog stana i da je isplatila cijenu, što upućuje na činjenicu da je tužiteljica u statusu predmnijevanog vlasnika."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1897/2017-3 od 16. studenog 2017.

61

831.054.2

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRIGOVOR TREĆE OSOBE > POSTUPANJE PO PRIGOVORU > UPUĆIVANJE U PARNICU

*Ovršni zakon
(NN 112/12)*

Članak 50. stavak 1. točka 11.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01)*

Članak 388.

U postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom sud je ovlašten ispitivati (ne)dopuštenost ovrhe samo iz razloga zbog kojih je tužitelj upućen na parnicu.

"Tužitelj je kako navodi u tužbi u ovršnom postupku kao ovršenik upućen na parnicu rješenjem Općinskog suda u Koprivnici od 18. svibnja 2015., radi proglašenja predmetne ovrhe nedopuštenom tj. da je ovršna tražbina ovrhovoditelja prestala nastupom zastare.

I u ovoj fazi postupka ukazuje se spornim jesu li u konkretnom slučaju ostvarene pretpostavke za proglašenje nedopuštenosti predmetne ovrhe u smislu odredaba članka 50. stavak 1. točka 11. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, dalje u tekstu: OZ), kojeg je primijeniti na konkretni slučaj obzirom na vrijeme pokretanja ovrhe.

U konkretnom slučaju prema stanju spisa proizlazi :

- da je Općinski sud u Đurđevcu osnovom prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, koje je podnio pravni prednik tuženika dana 26. rujna 2000., radi namirenja tražbine u iznosu od 7.117,94 kuna sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom i troškovima ovršnog postupka, donio rješenje o ovrsi pod brojem Ovr-809/00 od 4. listopada 2000., kojim je određena je ovrha pljenidbom plaće tužitelja te je dana 20. listopada 2000. dostavljeno poslodavcu ovršenika na provedbu ovrhe na plaći ovršenika;

- da je podneskom od 14. kolovoza 2006. ovrhovoditelj, ovdje tuženik, obavijestio je sud da je ovršenik, ovdje tužitelj, promijenio poslodavca te je predložio da sud nastavi s ovršnim postupkom dostavom rješenja o ovrsi od 4. listopada 2000. prema novom poslodavcu ovršenika. Sud je dana 13. rujna 2006. dostavio rješenje o ovrsi od 4. listopada 2000. novom poslodavcu ovršenika Š. P. uslužnoj i proizvodnoj zadruzi", Š.;

- da je tuženik kao ovrhovoditelj dana 20. ožujka 2015. podnio sudu prijedlog za promjenu sredstva ovrhe, jer se nije uspio naplatiti po rješenju o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave broj Ovr-809/00 od 4. listopada 2000., te je sud rješenjem o ovrsi broj Ovr-296/15-2 od 1. travnja 2015. odredio ovrhu pljenidbom novčanih sredstva ovršenika po računima i oročenim sredstvima u svim bankama.

Iz naprijed izloženog proizlazi pravilnost zaključka prvostupanjskog suda da okolnost što je ovrhovoditelj podnio novi prijedlog za ovrhu u predmetu Ovr-296/15 te predložio ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika ne znači da je tek tada ovrhovoditelj zatražio ovrhu niti da je nastupila zastara potraživanja.

Naime, prema odredbi članka 388. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01, dalje u tekstu: ZOO), a kojega je ovdje za primijeniti temeljem odredbe članka 1163. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08 i 125/11), zastarijevanje se prekida podizanjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom, radi utvrđenja, osiguranja ili ostvarenja potraživanja.

Suprotno navodima žalbe, predmetni ovršni postupak kojeg je tuženik pokrenuo temeljem prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave pod brojem OVR-809/00 od 4. listopada 2000., na plaći ovršenika, ovdje tužitelja, nije dovršen pa je utoliko i prijedlog tuženika kao ovrhovoditelja od 20. ožujka 2015. cijeniti kao prijedlog za promjenu sredstva odluke, osnovom kojeg je sud prvog stupnja, rješenjem od 1. travnja 2015. pod poslovnim brojem OVR-296/15 odredio pljenidbu novčanih sredstva ovršenika i oročenih sredstva u svima bankama.

Stoga u situaciji kada prijedlog ovrhovoditelja za promjenu sredstva ovrhe ne predstavlja novi prijedlog za ovrhu ne može se govoriti o nastupu zastare potraživanja ovrhovoditelja, budući da se ne radi o novom postupku ovrhe već o nastavku predmetnog postupka, pa su utoliko u tom dijelu neosnovani žalbeni navodi ovršenika.

Obzirom na sadržaj žalbenih navoda kojima se ukazuje na nedopuštenost promjene sredstva ovrhe za ukazati je žalitelju da u konkretnom slučaju predmet ovog postupka nije pitanje pravilnosti i zakonitosti odluke o promjeni sredstva ovrhe, koju je razmatrati obzirom na vrijeme pokretanja postupka ovrhe sukladno odredbama tada važećeg OZ-a prema kojima su pretpostavke za dopuštenje promjene predmeta i sredstava ovrhe svedena na nemogućnost provođenja ovrhe određene pravomoćnim rješenjem o ovrsi, već dopuštenost ovrhe iz razloga zbog kojih je tužitelj i upućen na parnicu."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2718/2016-2 od 8. lipnja 2017.

62

831.054.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRIGOVOR TREĆE OSOBE > POSTUPANJE PO PRIGOVORU > KAD SE NE MOŽE TRAŽITI DA SE OVRHA PROGLASI NEDOPUŠTENOM

*Ovršni zakon
(NN 57/96 i 29/99)*

Članak 56.

Treća osoba nije ovlaštena samostalno ustati tužbom radi proglašenja ovrhe nedopuštenom bez da ju je na to sud uputio kako to nalaže odredba članka 56. OZ-a.

„Ispitujući pobijanu presudu sukladno odredbi članka 365. stavka 2. ZPP-a ovaj sud smatra neosnovanim gore navedene zaključke prvostupanjskog suda i to iz slijedećih razloga.

Naime, iz gore navedenih činjeničnih utvrđenja zaključuje se da su tuženici dana 4. listopada 2002. i to prvotuženik u svojstvu kreditoprimca i založnog dužnika te drugotužena u svojstvu kreditodavca i hipotekarnog vjerovnika zaključili javnobilježnički solemizirani Ugovor o hipotekarnom kreditu račun broj 51401320 broj partije 09-202-01839.7, temeljem kojeg je prvotuženik primio od drugotuženika kredit u iznosu od 35.000,00 EUR-a, radi čega je prvotuženik radi osiguranja povrata ovog iznosa u korist drugotuženika zasnovao i dopustio drugotuženiku ishoditi uknjižbu hipoteke glede cjelokupne predmetne predmetne nekretnine upisane u zk.ul. broj 2304, k.o. I. G. zk.čbr. 3021/2.

Nadalje, proizlazi da je ovdje drugotužena kao ovrhovoditelj podnijela protiv ovršenika prvotuženika – M. R. prijedlog za ovrhu temeljem ovršne isprave – javnobilježničkog akta dana 14. ožujka. 2006. Međutim, donoseći pobijanu presudu sud prvog stupnja nije postupio sukladno odredbi članka 56. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96 i 29/99, dalje u tekstu: OZ) prema kojem (stavak 1.) ako se ovrhovoditelj u propisanom roku ne očituje o prigovoru ili ako se jedna stranka usprotivi prigovoru sud će podnositelja prigovora rješenjem uputiti da protiv stranaka u roku od 15 dana pokrene parnicu radi proglašenja da ovrha na predmetu ovrhe nije dopuštena osim ako podnositelj ne dokaže opravdanost svojih prigovora pravomoćnom presudom ili drugom javnom ispravom ili javno ovjеровljenom privatnom ispravom, odnosno ako činjenice na kojima se temelji prigovor treće osobe nisu općepoznate ili se mogu utvrditi primjenom pravila o zakonskim prednjevama.

U konkretnom slučaju, međutim, sud nije utvrdio je li tužiteljica, kao treća osoba podnijela navedeni prijedlog te je li sud postupio prema navedenoj odredbi članka 56. ili je

pak tužiteljica u tijeku ovršnog postupka ne podnoseći prigovor u smislu citirane odredbe samostalno ustala tužbom bez da ju je na to sud uputio kako to nalaže citirana odredba.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-210/2016-2 od 4. rujna 2017.

63

831.054.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PRIGOVOR TREĆE OSOBE > POSTUPANJE PO PRIGOVORU > KAD SE NE MOŽE TRAŽITI DA SE OVRHA PROGLASI NEDOPUŠTENOM

*Ovršni zakon
(NN 57/96 - 67/08)*

Članak 46. stavak 1. točka 7.

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02 i 1/06)

Članak 8.

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96 - 152/14, pročišćeni tekst 81/15)*

Članak 161.

U pogledu primjene članka 8. Konvencije sud je ovlašten da se u skladu sa zakonom i pravomoćnom neizmijenjenom presudom, koja predstavlja ovršnu ispravu, miješa u ostvarivanje prava na poštovanje doma radi zaštite prava i sloboda drugih.

"Predmet spora su zahtjevi:

a) tužiteljice D. T., protiv tuženika Grada S., za proglašenje nedopuštenom ovrhe određene rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Splitu poslovni broj Ovr-1645/11 od 20. travnja 2011.,

b) tužitelja „glavnog mijesanja“ K. – V. W., M.-I. M., M. Č. i L. C., protiv tuženice D. T., za iseljenje iz stana, pobliže naprijed označenog, i predaju istog u posjed ovim tužiteljima, kao i zahtjev za isplatu imovinske štete u ukupnom iznosu od 70.065,82 kn.

Zahtjev koji je naprijed naveden pod a) temelji se, u bitnome, na tvrdnjama:

- da je između stranaka pravomoćno okončan spor I P-1483/08 u kojem je prihvaćen zahtjev Grada S. za iseljenje D. T. iz stana u S., ...,

- da je Grad S. na temelju te ovršne isprave podnio ovršni prijedlog koji je prihvaćen rješenjem o ovrsi broj Ovr-1645/11 od 20. travnja 2011. a protiv kojega je ista, kao ovršenica, podnijela žalbu,

- da je rješenjem ovršnog suda br. Ovr-1645/11 od 1. lipnja 2011. ovršenica D. T. upućena na podizanje predmetne tužbe protiv Grada S., kao ovrhovoditelja,

- da Grad Split nema nikakvih prava na raspolaganje predmetnim stanom jer se radi o nacionaliziranom stanu kojim je Grad S. samo raspolagao u ime i za račun Republike Hrvatske, ovo na temelju odredbi Zakona o fondu za naknadu oduzete imovine („Narodne novine“ 69/97), Odluke o davanju ovlasti jedinicama lokalne samouprave i Gradu Z. za

sklapanje ugovora o prodaji nacionaliziranih i konfisciranih stanova („Narodne novine“, broj 97/98), te Odluke o ustroju Gradske uprave Grada Splita (Službeni glasnik, broj 5/97),

- da je uslijed izmjene propisa Grad S., i to još 2005. za vrijeme trajanja parnice iz koje proističe ovršna isprava, izgubio sva prava na ovom stanu slijedom čega on nije ovlašten u ovršnom postupku tražiti iseljenje D. T. iz tog stana.

Tijekom postupka je, dodatno prednjem, tužiteljica D. T. izjavila da je u međuvremenu podnijela izvanredni pravni lijek protiv presude IP-1483/08 i to prijedlog za ponavljanje postupka u povodu konačne presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu (dalje u tekstu: ESLJP) o povredi temeljnog ljudskog prava (članak 428a ZPP-a), kojim je zatražena izmjena ovršne isprave. To jer je povodom navedene presude I P 1483/08 ista ishodila presudu ESLJP od 19. lipnja 2014. kojom je utvrđeno da postupak donošenja odluke nije bio pošten i nije omogućio dužno poštovanje interesa koji su pojedincu zajamčeni člankom 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02 i 1/06, dalje u tekstu: Konvencija).

Zahtjev koji je naprijed naveden pod b) temelji se, u bitnome, na tvrdnjama:

- da su tužitelji K. – V. W., M.-I. M., M. Č. i L. C. denacionalizacijom stekli pravo vlasništva predmetnog stana koji im je vraćen u vlasništvo i posjed pravomoćnim i izvršnim Rješenjem Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Služba za imovinsko-pravne poslove Kl. UP-I-942-04/97-01/96, Ur.br.2181-05-01/021-13-21 od 17. siječnja 2013., i to svakom za po 1/4 dijela, koje vlasništvo su uknjižili u zemljišnoj knjizi,

- da tuženica D. T. stan koristi bez pravne osnove i odbija predati im ga u posjed,

- da su po redovnom tijeku stvari ovi tužitelji mogli ostvarivati zaradu iznajmljivanjem stana pa im je uslijed postupanja tuženice D. T. nastupila imovinska šteta – izgubljena zarada u iznosu od 70.065,82 kn u razdoblju od 18. travnja 2013. do svibnja 2015.

Prema utvrđenjima prvostupanjskog suda, koja su sukladna sadržaju provedenih dokaza i podacima iz spisa, proizlazi:

- citirano rješenje o ovrsi od 20. travnja 2011. doneseno je u pravnoj stvari ovrhovoditelja Grada S. (ovdje tuženika), protiv ovršenice D. T. (ovdje tužiteljice), a istim je na temelju ovršne isprave, i to pravomoćne presude Općinskog suda u Splitu br. I P-1483/08 od 30. lipnja 2009., određena ovrha iseljenjem ovršenice (ovdje tužiteljice) i članova njenog obiteljskog domaćinstva iz stana u S., ...,

- protiv tog rješenja o ovrsi žalbu je izjavila ovršenica D. T. (ovdje tužiteljica) a postupajući povodom te žalbe, te ocjenjujući da je žalba izjavljena zbog žalbenog razloga iz članka 46. stavak 1. točka 7. tada važećeg Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 57/96 - 67/08, dalje u tekstu: OZ), ovršni sud je rješenjem od 1. lipnja 2011. uputio ovršenicu na pokretanje ove parnice pozivom na odredbu članka 48. stavka 3. OZ,

- ovršenica D. T. (ovdje tužiteljica) je postupila po prednjem rješenju ovršnog suda te je podnijela tužbu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom a tužbeni zahtjev, u bitnom s gledišta mjerodavne odredbe iz članka 46. stavka 1. točka 7. OZ-a, zasniva se na tvrdnji da ovrhovoditelj Grad S. (ovdje tuženik) nije ovlašten tražiti predmetnu ovrhu budući da nije vlasnik predmetnog stana niti ima bilo kakvih ovlasti glede tog stana, ovo još od 2005., dakle prije nastanka ovršne isprave,

- u postupku u kojem je donesena ovršna isprava, pravomoćna presuda Općinskog suda u Splitu poslovni broj IP-1483/08 od 30. lipnja 2009., utvrđeno je, u bitnome, da D. T. sukladno važećim zakonskim propisima Republike Hrvatske, nije stekla status nositelja stanarskog prava na predmetnom stanu, a time niti status najmoprimca, i to sve iz razloga što u trenutku stupanja na snagu Zakona o najmu stanova („Narodne novine“, broj 91/96, dalje u tekstu: ZNS) nije imala status člana obiteljskog domaćinstva bivšeg nositelja stanarskog prava, njenog sivekra pok. T. T.,

- citirana presuda, koja u ovom slučaju predstavlja ovršnu ispravu, nije izmijenjena niti je na bilo koji drugi način stavljena izvan snage, a o prijedlogu za ponavljanje tog postupka kojeg je tužiteljica D. T. podnijela na temelju odredbe iz članka 428a ZPP-a, još nije odlučeno,

- s druge strane su tužitelji K. – V. W., M.-I. M., M. Č. i L. C. u postupku denacionalizacije stekli pravo vlasništva predmetnog stana koji im je vraćen u vlasništvo i posjed pravomoćnim i izvršnim Rješenjem Ureda državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Služba za imovinsko-pravne poslove Klasa: UP-I-942-04/97-01/96, Ur. broj: 2181-05-01/021-13-21 od 17. siječnja 2013.

Na temelju prednjih utvrđenja, te sagledavajući sve tvrdnje na koje su se stranke u ovom postupku pozivale, prvostupanjski sud ocjenjuje, u bitnome, da tužiteljica D. T. u konkretnom slučaju nije dokazala razloge za nedopustivost predmetne ovrhe, dok su s druge strane tužitelji K. – V. W., M.-I. M., M. Č. i L. C. dokazali svoje vlasništvo i pretpostavke za prihvaćanje njihove reivindikacijske tužbe u smislu članka 161. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96 - 152/14, pročišćeni tekst 81/15, dalje u tekstu: ZV). Pri tome, a u pogledu primjene članka 8. Konvencije prvostupanjski sud nalazi da je taj sud u konkretnom slučaju ovlašten da se u skladu sa zakonom, i pravomoćnom neizmijenjenom presudom koja predstavlja ovršnu ispravu, miješa u ostvarivanje prava na poštovanje doma što je u ovom slučaju potrebno radi zaštite prava i sloboda drugih, konkretno prava vlasništva tužitelja K. – V. W., M.-I. M., M. Č. i L. C. U odnosu, pak, na zahtjev ovih tužitelja za isplatu iz osnove naknade štete prvostupanjski sud ocjenjuje taj zahtjev neosnovanim primjenom pravila o teretu dokazivanja budući da taj odštetni zahtjev, kako s gledišta osnove tako i visine, nije dokazan.

Kod izloženih utvrđenja, koja nisu dovedena u sumnju žalbenim navodima stranaka, pri čemu ovaj sud, naravno, razmatra utvrđenja prema vremenu zaključenja glavne rasprave, pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo po svim presuđenim točkama, što žalbenim navodima nije dovedeno u pitanje zbog sljedećih razloga.

Tužiteljica D. T., uz isticanje procesnih povreda koje su naprijed otklonjene, žalbu opravdava opširnim tvrdnjama o tome kako je prvostupanjski sud pogriješio jer nije u cijelosti sagledao predmet spora u postupku IP-1483/08. Smatra da bi pregledom tog predmeta proizišlo utvrđenim da je ona po sili zakona stekla svojstvo zaštićenog najmoprimca na predmetnom stanu. Ove tvrdnje iz žalbe su krajnje proizvoljne kad iz spisu priložene presude IP-1483/08 proizlazi da je pravomoćno odbijen njen zahtjev za donošenje presude koja nadomješta ugovor sa zaštićenom najamninom jer je utvrđeno, kako se to pravilno navodi i u pobijanoj presudi, da ona nije stekla status nositelja stanarskog prava na predmetnom stanu, a time niti status najmoprimca, i to sve iz razloga što u trenutku stupanja na snagu ZNS-a nije imala status člana obiteljskog domaćinstva bivšeg nositelja stanarskog prava, njenog svekra pok. T. T. Dakle, nema govora o tome da je tužiteljica D. T. na temelju tih propisa stekla pravo koje bi je ovlašćivalo na posjed stana. S druge strane ova tužiteljica tijekom ovog parničnog postupka nije iznijela takve tvrdnje koje bi, s gledišta primjene članka 8. Konvencije pri testu razmjernosti, a naspram vlasništvu drugih privatnih osoba, njoj prevagnule u korist.

Županijski sud u Splitu, GŽ-646/2016-4 od 25. siječnja 2018.

> ROK ZA PODNOŠENJE PRIJEDLOGA ZA PROTUOVRHU

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 94/14, 55/16 i 73/17)

Članak 21.

Članak 62. stavak 1. točka 3.

Članak 62. stavak 5.

Članak 73. stavak 1.

Sukladno općim pravilima ZPP-a, u smislu odredbe članka 21. OZ-a, pravomoćnost odluke za stranku nastupa tek od onog trenutka kada je odluka dostavljena stranci, od kada za stranku i teče rok za podnošenje prijedloga za protuovrhu u smislu odredbe članka 62. OZ-a.

"Odredbom članka 62. stavka 1. OZ-a propisano je kako je nakon što je ovrha već provedena ovršenik može u istom ovršnom postupku zatražiti od suda da naloži ovrhovoditelju da vrati ono što je ovrhom dobio, i to kako je točkom 3. citirane odredbe propisano ako je rješenje o ovrsi pravomoćno ukinuto i prijedlog za ovrhu odbačen ili odbijen, odnosno ako je rješenje o ovrsi pravomoćno preinačeno.

Kako je zaista odlukom pod poslovnim brojem Gž Ovr-1208/13 od 9. srpnja 2013. ukinuto rješenje o ovrsi Općinskog suda u Starom Gradu od 11. travnja 2013. pod poslovnim brojem Ovr-46/13, te je prijedlog za ovrhu odbačen, to je očito da su bile ostvarene pretpostavke iz odredbe članka 62. stavka 1. točke 3. OZ-a.

Sukladno odredbi članka 62. stavka 5. OZ-a prijedlog za protuovrhu iz stavka 1. citiranog članka može se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kada je ovršenik saznao za razlog za protuovrhu, a najkasnije u roku od jedne godine od dana dovršetka ovršnog postupka.

U ovom konkretnom slučaju iz stanja spisa proizlazi kako je upravo odluka pod brojem Gž Ovr-1208/13 od 9. srpnja 2013. tek dostavljena ovršeniku K. S. 7. listopada 2015., a sukladno odredbi članka 73. stavka 1. OZ-a postupak ovrhe smatra se dovršenim pravomoćnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnog prijedloga, provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava ili obustavom ovrhe.

Dakle, sukladno općim pravilima ZPP-a u smislu odredbe članka 21. OZ-a pravomoćnost odluke za stranku nastupa tek od onog trenutka kada je odluka dostavljena stranci, te je stoga ovdje očito jasno kako je u smislu odredbe članka 73. stavka 1. OZ-a, a u svezi odredbe članka 62. OZ-a pravilno prvostupanjski sud zaključio kako su ostvareni razlozi za protuovrhu.

Suprotno od žalbenih navoda uopće nije potrebno bilo donositi rješenje o dovršetku ovrhe, te nema govora da bi prijedlog za protuovrhu bio preuranjen, a inače kada su ostvarene pretpostavke za protuovrhu, a stranka može i podnositi tužbu radi stjecanja bez osnove, onda je preuranjeno ostvarivati tražbinu u parničnom postupku prije proteka roka iz stavka 5. odredbe članka 62. OZ-a."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1158/2017-2 od 6. studenog 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 94/14, 55/16 i 73/17)

Članak 65. stavak 1.

Provođenjem ovršnih radnji na pokretninama ovršenika-ovcama ne može se smatrati da će za ovršenika nastati nenadoknativa šteta jer ovce ne predstavljaju species, nisu određene nekim svojim posebnim kvalitetama, već su iste namijenjene prodaji te se njihova vrijednost može izraziti u novcu.

"Pobijanim prvostupanjskim odbijen je prijedlog ovršenice za odgodu ovrhe do pravomoćnog okončanja parničnog postupka radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, koji se vodi kod Općinskog suda u Osijeku, Stalne službe u Valpovu pod brojem P-1028/16.

Odredbom članka 65. stavka 1. OZ-a propisani su razlozi zbog kojih sud, na prijedlog ovršenika može u potpunosti ili djelomično odgoditi ovrhu, uz uvjet da ovršenik učini vjerojatnim da bi provedbom ovrhe trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu ili ako učini vjerojatnim da je to potrebno kako bi se spriječilo nasilje, od kojih je točkom 1. propisano da ako je ovršenik protiv odluke na temelju koje je određena ovrha izjavio pravni lijek.

Tijekom ovršnog postupka ovršenica nije dokazala da su kumulativno ispunjeni uvjeti propisane članka 65. OZ-a.

Provođenjem ovršnih radnji na pokretninama ovršenika - ovcama ne može se uzeti da će ovršenici nastati nenadoknativa šteta. Nedvojbeno je da će ovršeniku provedbom ovršnih radnji nastati šteta, no to nije nenadoknativa šteta, o kakvoj govori odredba članka 65. OZ-a.

U konkretnom slučaju ovce ne predstavljaju species, iste nisu određene nekim svojim posebnim kvalitetama, već su iste namijenjene prodaji, stoga ovršenici ne prijeti nenadoknativa šteta, budući se njihova vrijednost može izraziti novcem."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-929/2017-2 od 19. rujna 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12 25/13 i 93/14)

Članak. 5. stavak 3.i 4.

Članak 144. stavak 4.

Do obustave ovrhe po odredbi članka 144. stavka 4. OZ-a ne može doći prije nego što protekne rok iz članka 5. stavka 4. OZ-a jer je u tom roku ovrhovoditelj ovlašten predložiti novi predmet i sredstvo ovrhe .

"Prvostupanjskim rješenjem obustavljen je postupak ovrhe i ukinute su sve provedene radnje.

Prvostupanjski sud je riješio kao u pobijanom rješenju smatrajući da se, zbog činjenice što kod ovršenika nisu pronađene pokretnine, postupak mora obustaviti pozivom na odredbu članka 144. stavka 4. OZ-a.

Iz stanja spisa u bitnom proizlazi da je provedba pravomoćnog rješenja o ovrsi na pokretninama ovršenika pokušana 11. svibnja 2017. ali da nisu pronađene stvari pogodne za pljenidbeni popis.

Prema odredbi članka 144. stavka 4. OZ-a, ako se pri pljenidbi ne nađu pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe, sud će ovrhu obustaviti.

Međutim, prvostupanjski sud nije vodio računa da, prema ovlaštenjima iz članka 5. stavka 3. OZ-a, ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju sud će donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju toga rješenja. Ovrha određena prijašnjim rješenjem o ovrsi obustavit će se ako ovrhovoditelj povuče ovršni prijedlog u povodu kojega je ona određena ili ako za to budu ispunjeni drugi zakonom predviđeni razlozi. Ako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od obavijesti suda o nemogućnosti provedbe ovrhe ne podnese prijedlog iz stavka 3. istog članka OZ-a, ovrha će se obustaviti (članak 5. stavak 4. OZ-a).

Ovaj žalbeni sud smatra da norma iz članka 144. stavka 4. OZ-a nije u izravnom sukobu s normom iz članka 5. stavka 3. OZ-a, te da istu ne isključuje, već ograničava njezinu primjenu i to na način da do obustave po odredbi članka 144. stavka 4. OZ-a ne može doći prije nego protekne rok iz članka 5. stavka 4. OZ-a, jer je u tom roku ovrhovoditelj ovlašten predložiti novi predmet i sredstvo ovrhe i nastaviti ovrhu na temelju tog prijedloga.

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-769/2017-2 od 31. kolovoza 2017.

67

831.072

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 49/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 64.b stavak 3. i 4.

Kada je ovrha obustavljena iz razloga što ovrhovoditelj nije u prekluzivnom roku predložio nastavak ovrhe, ovrhovoditelj ne može s uspjehom osporavati pravilnost primjene materijalnog prava u prethodnoj odluci kojom je ovrha, protivno prijedlogu ovrhovoditelja, odgođena na određeno vrijeme u uvjetima primjene odredbe članka 64.b OZ-a.

"Prema stanju u spisu razvidno je da je na prijedlog ovrhovoditelja od 4. listopada 2016. predmetna ovrha rješenjem prvostupanjskog suda od 18. listopada 2016. odgođena na šest mjeseci (zaključno do 18. travnja 2017.) pri čemu se prvostupanjski sud pozvao na odredbu članka 64.b OZ-a.

Odredbom članka 64.b stavka 3. i 4. i OZ-a propisano je da će sud u slučaju kada je ovrhovoditelj predložio odgodu, odgoditi ovrhu za vrijeme koje je on predložio, ali ne duže od šest mjeseci, a ako ovrhovoditelj ne predloži nastavak ovrhe prije isteka roka na koji je ovrha odgođena, da će obustaviti ovrhu. Citirana odredba primjenjuje se na konkretan slučaj prema članku 369.-371. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12).

U žalbi ovrhovoditelj navodi kako je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je njegov prijedlog za odgodu tumačio kao prijedlog iz članka 64.b OZ-a, a ne kao prijedlog iz članka 62. OZ-a, jer da tada ne bi bilo prekluzivnog roka i sud bi po isteku roka od 6 mjeseci po službenoj dužnosti nastavio s ovrhom. To stoga što provedba ovrhe nije još započela, vrijednost nekretnine nije konačno utvrđena a prvo prodajno ročište da nije valjano održano.

Kako se ovrhovoditelj nije žalio na rješenje o odgodi ovrhe u kojem je obrazloženo da se ovrha odgađa s pozivom na odredbu članka 64.b OZ-a, sada ne može isticati da nema prekluzivnog roka u kojem je bio dužan staviti prijedlog za nastavkom ovrhe."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1204/2017-2 od 7. prosinca 2017.

68

831.072

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

*Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 112/12)*

Članak 2.

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)*

Članak 180.a stavak 4.

Sud ne može obustaviti postupak izravne naplate na novčanim sredstvima koji provodi izvansudskim putem Financijska agencija, Hrvatska narodna banka Zagreb i banke.

"Pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbačen je prijedlog ovršenika za odgodu ovrhe kao nedopušten.

Iz stanja spisa proizlazi da je ovršenik 8. kolovoza 2017. prvostupanjskom sudu podnio prijedlog za obustavu ovrhe koja se vodi pred Financijskom agencijom na temelju zahtjeva ovrhovoditelja za izravnu naplatu, navodeći kako ovrhovoditelj nije namiren u skladu s rješenjem o ovrsi u roku od godine dana od dostave tog rješenja, odnosno da u tom roku nije predložio izmjenu sredstva i predmeta ovrhe, pa da su se ispunile pretpostavke za obustavu ovrhe, sukladno odredbi članka 180.a stavka 4. OZ-a.

Provedba ovrhe na novčanim sredstvima, uključujući i vođenje Očevidnika redosljeda osnova za plaćanje te postupanje u slučaju nedostatka novčanih sredstava za provedbu ovrhe uređena je Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: ZOPONS-a). Sukladno članku 2. tog Zakona, ovrhu na novčanim sredstvima provodi Financijska agencija, Hrvatska narodna banka Zagreb i banke, a ne sud.

Dakle, izravnu naplatu na temelju zahtjeva ovrhovoditelja na novčanim sredstvima provodi Financijska agencija, pa suprotno shvaćanju ovršenika sud ne može obustaviti postupak izravne naplate koji se provodi izvansudskim putem s obzirom da za to nije nadležan, niti sud može imati bilo kakvih saznanja o predmetnom postupku ovrhe. Nadalje, ovršeniku je za odgovoriti da odredbama ZOPONS-a, a koji predstavlja *lex specialis* u odnosu na Ovršni zakon u slučaju provedbe ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika, nije propisan rok u kojem je Financijska agencija dužna obustaviti ovrhu na zahtjeva ovrhovoditelja radi prisilnog ostvarenja novčane tražbine.

Prema tome, pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je odbacio prijedlog ovršenika za obustavu ovrhe kao nedopušten."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1533/2017-2 od 24. studenog 2017

69

831.073

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > DOVRŠETAK OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14 i 55/16)

Članak 73. stavak 1.

Članak 174. stavak 1.

Članak 229. stavak 2.

Članak 232.

Kada se ovrha provodi na poslovnom udjelu u trgovačkom društvu, posljednju ovršnu radnju predstavlja namirenje ovrhovoditelja, a ne dostava rješenja o ovrsi FINI, kojoj je rješenje o ovrsi u konkretnom slučaju dostavljeno radi upisa založnog prava na predmetnom poslovnom udjelu.

„Prvostupanjskim rješenjem utvrđeno je da je ovrha u ovoj ovršnoj stvari dovršena.

Prvostupanjski sud donio je pobijano rješenje nakon što je utvrdio da je po prijedlogu ovrhovoditelja taj sud izdao rješenje o ovrsi broj Ovr-40/16 od 5. svibnja 2016. kojim je dozvolio predloženu ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, da je to rješenje postalo pravomoćno 19. svibnja 2016. te da je sud dostavio isplatnoj blagajni FINE rješenje o ovrsi.

S obzirom na navedena utvrđenja prvostupanjski sud smatrao je kako je sukladno članku 73. stavku 1. OZ-a predmetna ovrha dovršena, jer se prema članku 174. stavku 1. OZ-a ovrha na novčanoj tražbini provodi pljenidbom i prijenosom, a prijenos je proveden dostavom ovršenikovom dužniku rješenja kojim je prijenos određen.

Osnovano ovrhovoditelj pobija pravilnost i zakonitost prvostupanjskog rješenja.

Naime, u smislu članka 73. stavka 1. OZ-a postupak ovrhe smatra se dovršenim pravomoćnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnog prijedloga, provedbom ovršne

radnje kojom se ovrha dovršava ili obustavom ovrhe, dok je stavkom 2. istog članka propisano da će dovršenje ovrhe posljednje ovršne radnje sud utvrditi rješenjem.

Iz stanja spisa proizlazi kako je u konkretnom slučaju rješenje o ovrsi broj Ovr-40/16 od 5. svibnja 2016. ovrha određena na poslovnom udjelu kojeg ovršenik Marko Šatović ima u trgovačkom društvu Vina Šatović j.d.o.o., a ne na novčanim sredstvima ovršenika kako to pogrešno utvrđuje prvostupanjski sud.

Sukladno članku 229. stavku 2. OZ-a, u svezi s člankom 232. OZ-a, na poslovnom udjelu u trgovačkom društvu ovrha se provodi pljenidbom udjela, njegovom procjenom i prodajom te namirenjem ovrhovoditelja.

Dakle, prilikom ovrhe na poslovnom udjelu u trgovačkom društvu posljednju ovršnu radnju predstavlja namirenje ovrhovoditelja, a ne dostava rješenja o ovrsi FINI, kojoj je rješenje o ovrsi u konkretnom slučaju dostavljeno radi upisa založnog prava na predmetnom poslovnom udjelu pa je prvostupanjski sud donoseći pobijano rješenje pogrešno utvrdio da je u ovom predmetu dovršena ovrha.“

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-431/2017-2 od 6. lipnja 2017

70

831.101

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OPĆENITO > OPSEG OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak. 31. stavak 1.

Članak. 57.

Članak. 50. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Članak 27. stavak 1.

Članak 400.

Ovrhovoditelju pripada pravo zahtijevati ovrhu radi naplate zatezne kamate na kamatu jer se zabrana anatocizma ne odnosi na sredstva na tekućem računu, koji banka otvara klijentu radi primanja uplata i obavljanja isplata u granicama raspoloživih sredstava na računu i dozvoljenog prekoračenja.

"Rješenje o ovrsi doneseno je temeljem vjerodostojne isprave – izvoda iz poslovnih knjiga od 31. prosinca 2013., sukladno odredbi članka 31. stavka 1. OZ-a.

U prigovoru ovršenica nije navela niti jedan od razloga koji su navedeni kao razlozi zbog kojih se može podnijeti prigovor protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, a koji su određeni u članku 57. vezano uz članak 50. stavak 1. OZ-a.

Sud prvog stupnja pravilno je primijenio materijalno pravo kada je odredio ovrhu radi naplate zatezne kamate na kamatu.

Naime, odredbom članka 27. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) propisano da je ništetna odredba ugovora kojom se predviđa da će na kamatu, kad dospije za isplatu, početi teći kamate ako ne budu isplaćene. Ovom je odredbom izvršena izmjena u materiji anatocizma u odnosu na odredbu članka 400. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01) u tom pogledu što je za razliku od dosadašnjeg rješenja po kojem se zabrana anatocizma nije odnosila na kreditno poslovanje banaka i drugih bankarskih organizacija, novim tekstom određeno da se ta zabrana ne odnosi na depozite kod banaka i drugih finansijskih institucija, dok se odnosi na kreditno poslovanje banaka.

Ovdje valja napomenuti da je tekući račun kunski prometni račun koji banka otvara klijentu radi primanja uplata i obavljanja isplata u granicama raspoloživih sredstava na računu i dozvoljenog prekoračenja, te se sredstva na tekućem računu tretiraju kao novčani depozit po videnju."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1991/2016-2 od 19. siječnja 2017

71

831.110.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak. 9. stavak 1.

Predmet prodaje u ovršnom postupku ne može biti samo zemljište bez objekta sagrađenog na istom, a koji nije upisan u zemljišne knjige jer je to protivno načelu jedinstva nekretnine.

"Predmet spora je zahtjev tužitelja za proglašenje nedopuštenosti ovrhe na nekretnini označenoj kao čest. zem. 2824/155 k.o. I.-G., ukupne površine 5872 m², određene rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Imotskom br. Ovr-220/09 od 8. lipnja 2009., uz eventualno kumulirani zahtjev (članak 188. stavak 2. ZPP-a) za proglašenje nedopuštenosti iste ovrhe ali samo u pogledu posebnog dijela zgrade sagrađenoj na istom zemljištu i to baš u pogledu "Poslovnog prostor broj 3" u površini 44 m², u poslovno-parkirališnom centru izgrađenom na č.z. 2824/155 k.o. I.-G.

Prvostupanjski sud je utvrdio:

- citirano rješenje o ovrsi doneseno je u pravnoj stvari ovrhovoditelja H. A. A. B. d.d., Z. (ovdje tuženika 1.), protiv ovršenika Grada I. (ovdje tuženika 2.) te je istim, radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja, sad pravomoćno određena ovrha na nekretnini ovršenika označenoj kao čest. zem. 2824/155 k.o. I.-G., ukupne površine 5872 m²,

- na pokretanje parnice tužitelj je upućen rješenjem ovršnog suda Ovr-220/09 od 4. listopada 2011., povodom njegovog prigovora, kao treće osobe koja tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima pravo koje sprječava ovrhu (članak 55. i 56. tada važećeg Ovršnog zakona - "Narodne novine", broj 57/96 - 67/08, dalje u tekstu: OZ),

- navedeni izlučni prigovor, kao i tužbene zahtjeve, tužitelj temelji na tvrdnji da je ovrhom zahvaćeno i njegovo izvanknjižno vlasništvo nekretnine i to citiranog poslovnog prostora koji posebni dio objekta je, sukladno načelu jedinstva nekretnine, povezano s odgovarajućim suvlasništvom cijele nekretnine, a koje vlasništvo da je stekao od GP V. d.d. I., ispunjenjem predugovora o kupnji poslovnog prostora broj 3., površine 44 m², od 19. ožujka 1997.,

- da je čest. zem. 2824/155 k.o. I.-G., ukupne površine 5872 m², u zemljišnoj knjizi upisana kao vlasništvo tuženika 2. Grada I.,

- da na tom zemljištu postoji nedovršeni građevinski objekt, poslovno-parkirališni centar u izgradnji kojeg je, kao investitor, započelo graditi trgovačko društvo GP V. d.d. I. na temelju ugovora o građenju iz 1996. sklopljenog s tuženikom 2. Gradom I., koji ugovor nije sproveden u zemljišnoj knjizi, i temeljem građevinske dozvole iz 1998.,

- da taj nedovršeni građevinski objekt nije upisan u zemljišnoj knjizi,

- da je nad trgovačkim društvom GP V. d.d. I. otvoren stečaj te je u stečajnom postupku pod brojem XVI ST-3/00 tužitelju priznato izlučno pravo na poslovnom prostoru broj 3, površine 44 m², unutar parkirališno poslovnog centra sagrađenog na čest. zem. 2824/155 k.o. I. G.

Temeljem prednjih utvrđenja prvostupanjski sud ocjenjuje tužbene zahtjeve neosnovanima a koju ocjenu temelji na stavu da će predmet prodaje u ovršnom postupku biti samo zemljište označeno kao čest. zem. 2824/155 u površini 5872 m² k.o. I.-G., a ne i objekt sagrađen na istom, slijedom čega tužitelj takvom prodajom neće biti lišen onog prava kojeg ima na poslovnom prostoru broj 3. a koje mu je priznato kao izlučno pravo u stečajnom postupku nad trgovačkim društvom GP V. d.d. I.

Izložena ocjena prvostupanjskog suda nije pravilna. Naime, ta je ocjena protivna načelu jedinstva nekretnine iz članka 9. stavka 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96 - 152/14, pročišćeni tekst 81/15, dalje u tekstu: ZV) prema kojem pojedinačnu nekretninu čini zemljišnoknjižna čestica, uključujući i sve što je s njom razmjerno trajno povezano na njezinoj površini ili ispod nje."

Županijski sud u Splitu, Gž-277/2014-2 od 23. ožujka 2017

72

831.110.5

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > OVRHA KAD SE NAKON STJECANJA ZALOŽNO PRAVA ILI PRAVA NA NAMIRENJE PROMIJENI VLASNIK NEKRETNINE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 67/08)

Članak 77.a

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 34. stavak 4.

Članak 77.

U postupku ovrhe radi naplate novčane tražbine prodajom nekretnine fiducijarni vlasnik je pasivno legitimiran biti ovršenik.

"Predmet postupka između stranaka jest zahtjev tužitelja za proglašenjem nedopuštenim ovrhe određene na temelju rješenja Općinskog suda u Crikvenici pod poslovnim brojem Ovr-889/11 od 28. studenog 2011., a koja ovrha je određena radi naplate novčanih iznosa od 1.521.372,70 kuna, te radi naplate iznosa od 1.345.022,28 kuna.

U provedenom postupku prvostupanjski sud je utvrdio:

- kako je zaista rješenjem Općinskog suda u Crikvenici pod poslovnim brojem Ovr-889/11 od 28. studenog 2011. određena ovrha, i to radi naplate navedenih novčanih iznosa, po prijedlogu za ovrhu kojeg je podnio tuženik kao ovrhovoditelj protiv tužitelja kao ovršenika,
- kako je zaista pravomoćnih rješenjem od 15. veljače 2016. tuženik kao ovršenik upućen na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom,
- kako je ovrha određena na nekretnini sagrađenoj na kat. čest. broj 43/1 k.o. C.,
- kako je na predmetnoj nekretnini kao vlasnik upisan upravo tužitelj I. B., ali uz zabilježbu da je prijenos prava vlasništva izvršen radi osiguranja novčane tražbine,
- kako je prije prijenosa prava vlasništva na tužitelja upravo tuženik imao upisano založno pravo na predmetnoj nekretnini, a radi osiguranja novčanih tražbina koje su predmetom ovršnog postupka.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud je zaključio s obzirom na vrijeme donošenja rješenja o ovrsi da valja primijeniti odredbe Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05 i 67/08, dalje u tekstu: OZ/96), a sve ovo očitom pozivom na odredbu članka 369. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14 i 73/17, dalje u tekstu: OZ/12), a sa kojim zaključkom se slaže i ovaj sud, te stoga zaista dolazi u obzir primjena odredbe članka 77a. OZ/96, a po kojoj odredbi ako se promijeni osoba koja je u zemljišnim knjigama upisana kao vlasnik nekretnine nakon što je ovrhovoditelj na nekretnini upisom u zemljišnu knjigu stekao založno pravo ili koje drugo pravo koje ga ovlašćuje da namiri određenu tražbinu njezinom prodajom, ovrhovoditelj ima pravo, na temelju ovršne isprave protiv osobe koja je bila vlasnik nekretnine u vrijeme kad je stekao to pravo i izvatka iz zemljišne knjige kojim se dokazuje prijenos vlasništva s ranijeg vlasnika na novog vlasnika, zatražiti ovrhu izravno protiv novog vlasnika radi naplate osigurane tražbine.

Međutim, prvostupanjski sud je zaključio kako tužitelj kao fiducijarni vlasnik (pogrešno prvostupanjski sud smatra da je fiducijarni vlasnik potonji vlasnik, a u biti je isti prethodni vlasnik po pravnoj terminologiji, iako je ova terminologija zaista dijelom jezično nelogična) postao vlasnik nekretnine potrebno je da dođe do prestanka prava vlasništva (sada ponovno sud pogrešno fiducijanta smatra prethodnim vlasnikom), a sve ovo u smislu odredbe članka 34. stavka 4. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje u tekstu: ZV).

Stoga, iako bi ovrha bila dopuštena u smislu odredbe članka 77a. OZ/96 prvostupanjski sud je očitom smatrao da se protiv fiducijarnog vlasnika ne može provesti ovrha.

Zaključak prvostupanjskog suda nije pravilan i on nije u skladu s tzv. vladajućom sudskom praksom na koju se poziva prvostupanjski sud.

Naime, odredbom članka 77. Zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 99/99, 29/02 i 49/02) propisano je da kada ustavnu tužbu usvoji i ospori akt ukine u obrazloženju Ustavni sud navodi koje je ustavno pravo povrijeđeno i u čemu se povreda sastoji, te je pri donošenju novoga akta nadležno sudbeno ili upravno tijelo, tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravna osoba s javnim ovlastima obvezni su poštivati pravna stajališta Ustavnog suda izražena u odluci kojom se ukida akt kojim je povrijeđeno ustavno pravo podnositelja ustavne tužbe. Iako odredba članka 77. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske na prvi pogled ima učinak samo "in concreto" za pojedini predmet, ipak radi pravne sigurnosti sudovi su obvezni poštivati pravna shvaćanja Ustavnog suda Republike Hrvatske, jer to doprinosi vladavini prava.

Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci pod poslovnim brojem U-III-3303/2008 od 30. rujna 2010. („Narodne novine“, broj 118/10) zauzeo je pravno shvaćanje u svezi pitanja može li nekretnina koja služi osiguranju tražbine i na koju svrhu osiguranja tražbine je izvršen fiducijarni prijenos prava vlasništva s dužnika (fiducijanta) na vjerovnika (fiducijar) biti predmetom (nove) ovrhe radi prisilne naplate dospjele tražbine koju treća osoba ima prema dužniku. Tako je Ustavni sud Republike Hrvatske zauzeo pravno shvaćanje po kojem predmet ovrhe ne bi bio predmet prava vlasništva (nekretnina ili pokretnina) koje je preneseno na fiducijara, odnosno pravo na koje je na njega preneseno kao takvo npr. patent, već njegovo fiducijarno pravo vlasništva na toj nekretnini odnosno pokretnini, dok bi fiducijant imao pravo istaknuti izlučni prigovor u ovrsi koju bi pokrenuo treći nad predmetom osiguranja kao da je predlagatelj osiguranja njegov punopravni ovlaštenik.

Stoga je Ustavni sud Republike Hrvatske i u citiranoj odluci odbio tužbu vjerovnika (ovrhovoditelja) i potvrdio rješenje kojim je stavljeno izvan snage rješenje o ovrsi i odbačen ovršni prijedlog koji je bio podnesen protiv fiducijanta, a ne fiducijara.

Sukladno stavu Ustavnog suda Republike Hrvatske i Županijski sud u Splitu je na sjednicama odjela održanim prvo 5. studenog 2007., a zatim 19. svibnja 2011. i 2. lipnja 2011. zauzeo pravno shvaćanje po kojem je upravo fiducijarni vlasnik pasivno legitimiran biti ovršenik u predmetu radi naplate novčane tražbine prodajom nekretnine, a sukladno odredbi članka 40. stavka 2. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13) i pravno shvaćanje prihvaćeno na sjednici odjela županijskog suda obvezno je za sva drugostupanjska vijeća ili suce pojedince tog odjela.

Stoga je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je smatrao da unatoč odredbi članka 77a. OZ/96 ovrha nije dopuštena protiv tužitelja jer je isti samo fiducijarni vlasnik."

Županijski sud u Splitu, GŽ-1347/2017-2 od 7. rujna 2017.

73

831.130.1

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OPĆENITO > MJESNA NADLEŽNOST

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak. 171. stavak 1.

Članak 174.

Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima

(NN 91/10 i 112/12)

Članak 4. stavak 1.

Za odlučivanje o prijedlogu za ovrhu na novčanoj tražbini i provedbu te ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika propisana je isključiva mjesna nadležnost suda na čijem se području nalazi prebivalište odnosno boravište ovršenika, pa je prijedlog ovrhovoditelja mjesno nenadležnom sudu kao takav nedopušten.

"Ovršenik u žalbi ističe prigovor mjesne nadležnosti Općinskog suda u Velikoj Gorici napominjući da je njegovo prebivalište u nadležnosti Općinskog suda u Sisku.

Osnovano ovršenik žalbom pobija pravilnost i zakonitost prvostupanjskog rješenja.

Naime, prema odredbi članka 171. stavka 1. OZ-a za odlučivanje o prijedlogu za ovrhu na novčanoj tražbini i za provedbu te ovrhe mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi prebivalište ovršenika, a ako ovršenik nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, nadležan je sud na čijem se području nalazi ovršenikovo boravište.

Shodno članku 174. OZ-a, ovrha na novčanoj tražbini provodi se pljenidbom i prijenosom, ako OZ-om za pojedine slučajeve nije drukčije određeno; a prema članku 4. stavak 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12, dalje u tekstu: ZPONS), ovrha na novčanim sredstvima ovršenika provodi se na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima u svim bankama, prema osobnom identifikacijskom broju ovršenika, bez njegove suglasnosti i bez obzira ako u osnovi za plaćanje nije određena ovrha na novčanim sredstvima po svim računima i oročenim novčanim sredstvima, dok prema stavku 3. istog članka, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, na provedbu ovrhe odgovarajuće se primjenjuju zakoni kojima se uređuje ovršni, porezni i carinski postupak.

Iz stanja spisa proizlazi kako je ovršni prijedlog u ovoj pravnoj stvari podnesen 4. listopada 2016. Općinskom sudu u Ivanić-Gradu, a da ovršenik ima prijavljeno prebivalište na adresi Ulica Kutanijska 63 u mjestu Potok, općina Popovača, u nadležnosti Općinskog suda u Sisku. Navedeno proizlazi iz potvrde o izvršenom uvidu u podatke MUP-a (list 9. spisa), te da je ovršenik odmah u žalbi protiv rješenja o ovrsi prigovorio mjesnoj nadležnosti suda.

S obzirom na to da u ovom slučaju postoji isključiva mjesna nadležnost suda, propisana citiranom odredbom, prijedlog ovrhovoditelja upućen je mjesno nenadležnom sudu i kao takav nedopušten. Zbog izloženog, prvostupanjski sud nije pravilno primijenio materijalno pravo kada je donio pobijano rješenje o ovrsi umjesto da je prijedlog ovrhovoditelja odbacio.

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-206/2017-2 od 7. rujna 2017

74

831.131

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > PLJENIDBA TRAŽBINE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 197. stavak 1.

Članak 203.

*Zakon o mirovinskom osiguranju
(NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16)*

Članak 96.

*Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 112/12)*

Članak 3. stavak 1. točka 5.

Prisilno ostvarenje novčane tražbine utvrđene pravomoćnom presudom na mirovini ovršenika u inozemstvu ostvaruje se sudskom ovrhom, u skladu s odredbom članka 197. stavka 1. OZ-a.

"Pobijanim rješenjem o ovrsi, temeljem ovršne isprave – pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Vukovaru pod poslovnim brojem P-19/2014-5 od 23. studenog 2016., određena je ovrha na mirovini ovršenika koju ostvaruje kod Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Područni ured u Vukovaru radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja u iznosu od 15.600,00 kuna zajedno s traženom zakonskom zateznom kamatom te radi naplate iznosa od 400,00 kuna za svaki tekući mjesec na ime mjesečnih iznosa uzdržavanja.

Sukladno citiranim odredbama članka 197. stavka 1. i članka 203. OZ-a proizlazilo bi da vjerovnik novčane tražbine utvrđene pravomoćnom presudom njeno prisilno ostvarenje sudskom ovrhom pljenidbom mirovine može tražiti samo u slučaju kada poslodavac (u konkretnom slučaju Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, dalje u tekstu: HZMO) ovršeniku mirovinu ne isplaćuje preko računa banke. Ukoliko HZMO mirovinu ovršeniku isplaćuje putem računa banke, tada vjerovnik (ovrhovoditelj) novčane tražbine utvrđene sudskom odlukom mora njeno prisilno ostvarenje zatražiti na računima ovršenika, i to prvo u postupku izravne naplate putem Financijske agencije (dalje u tekstu: Agencija).

Međutim, u slučaju kada se mirovina ovršenika isplaćuje u inozemstvo, sukladno odredbama članka 96. Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 i 120/16) ista se isplaćuje na račun putem banke (dakle račun otvoren u inozemnoj banci). U takvoj situaciji, ovrhovoditelj nije u mogućnosti svoju tražbinu ostvarivati u postupku izravne naplate putem Agencije, jer ista ne može provesti ovrhu na novčanim sredstvima na računu u banci izvan Republike Hrvatske. Naime, prema odredbi članka 3. stavak 1. točka 5. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12) pod pojmom banke podrazumijeva se kreditna institucija, osnovana prema zakonu kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, pod kojom se podrazumijeva banka, štedna banka i podružnica strane banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

S obzirom na navedeno, a uzevši u obzir da ovršenik ima prebivalište u Njemačkoj gdje mu se sukladno pozitivnim propisima i isplaćuje mirovina, to se ovrha na toj mirovini provodi u skladu s odredbom članka 197. stavka 1. OZ, odnosno na način da se rješenjem o ovrsi određuje pljenidba određenog dijela mirovine i nalaže ovršenikovom dužniku da novčani iznos za koji je određena ovrha isplaćuje ovrhovoditelju nakon pravomoćnosti toga rješenja."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1142/2017-5 od 15. prosinca 2017

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA > PRESTANAK RADA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03 i 151/04)

Članak 5. stavak 3.

Članak 176. stavak 1., 2. i 3.

Promjenom poslodavca ovršenika, nakon što je rješenje o ovrsi na plaći ovršenika postalo pravomoćno, nema mjesta donošenju rješenja o nastavku ovrhe iz odredbe članka 5. stavka 3. OZ-a već je isto valjalo dostaviti novom poslodavcu, čime bi bila nastavljena provedba već određene ovrhe.

"Prvostupanjskim rješenjem nastavljena je ovrha određena pravomoćnim rješenjem o ovrsi poslovni broj Ovr-15994/04 od 8. veljače 2005. na novom predmetu i sredstvu ovrhe.

Iz spisa u bitnom proizlazi:

- da je ovršni postupak pokrenut prijedlogom ovrhovoditelja zaprimljenog 25. studenog 2004. te da je ovrha određena rješenjem o ovrsi pod poslovni broj Ovr-15994/04 od 8. veljače 2005. na plaći ovršenika koju ostvaruje kod poslodavca Z. S. T. A. d.o.o. (list 1-2 spisa)

- da je rješenje postalo pravomoćno (list 33 spisa)

- da je ovrhovoditelj 14. travnja 2009. podnio prijedlog za privremenu pljenidbu (list 34-36 spisa), o kojem prijedlogu nije odlučeno

- da je ovrhovoditelj 28. veljače 2011. podnio prijedlog za ovrhu prema ovršenikovom dužniku Z. S. T. A. d.o.o. (list 46-47 spisa), o kojem predmetu nije odlučeno

- da je ovrhovoditelj 10. rujna 2010. obavijestio sud o novom poslodavcu ovršenika - Iris trading d.o.o. (list 60 spisa)

- da je ovrhovoditelj podneskom od 9. srpnja 2013. povukao prijedlog za ovrhu prema poslodavcu Z. S. T. A. d.o.o. te sud obavijestio o novom žiro računu ovrhovoditelja

- da je prvostupanjski sud zaključkom od 24. rujna 2013. pozvao ovrhovoditelja da dostavi uredni ovršni prijedlog sukladno odredbi članka 35. stavka 1. OZ-a

- da je ovrhovoditelj 23. listopada 2013. obavijestio sud o novom poslodavcu ovršenika – N. S. d.o.o. te istovremeno podnio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe na plaći ovršenika koju prima kod tog novog poslodavca

- da je na temelju prijedloga za promjenu predmeta i sredstva ovrhe od 23. listopada 2013. doneseno pobijano rješenje.

Odredbom članka 5. stavka 3. OZ-a propisano je ako se rješenje o ovrsi na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju, sud će rješenjem odrediti da se ovrha nastavlja u skladu s ovrhovoditeljevim prijedlogom.

Prvostupanjski sud pogrešno je primijenio odredbu članka 5. stavka 3. OZ-a kada je donio rješenje o nastavku ovrhe, budući da ovrhovoditelj nije predložio novo sredstvo, odnosno novi predmet ovrhe, već je zapravo tražio da se ovrha na plaći (na istom sredstvu i istim predmetom) provede prema drugom poslodavcu.

Provedba ovrhe u slučaju prekida rada kod poslodavca prema kojemu je određena ovrha regulirana je odredbama članka 176. OZ-a.

Prema odredbi članka 176. stavka 1. OZ-a kad ovršeniku prestane rad, rješenje o ovrsi djeluje i prema drugom poslodavcu s kojim ovršenik sklopi ugovor o radu ili službi, i to od dana kad je tomu poslodavcu dostavljeno rješenje o ovrsi.

Nadalje, prijašnji poslodavac ovršenika dužan je bez odgode preporučenom pošiljkom s povratnicom dostaviti rješenje o ovrsi novom poslodavcu i o tome obavijestiti sud (članak 176. stavak 2. OZ-a), te će obavijestiti sud o prestanku ugovora o radu bez odgode ako mu nije poznat novi poslodavac, o čemu će sud obavijestiti ovrhovoditelja, određujući mu rok radi pribave podataka o novom poslodavcu (članak 176. stavak 3. OZ-a).

Stoga, budući da je rješenje o ovrsi na plaći ovršenika postalo pravomoćno, nije bilo mjesta donošenju rješenja o nastavku ovrhe iz odredbe članka 5. stavka 3. OZ-a, jer je tim rješenjem ponovno određena ovrha na plaći ovršenika, već je sud trebao pravomoćno rješenje o ovrsi Ovr-15994/04 od 8. veljače 2005. dostaviti novom poslodavcu N. S. d.o.o. i na taj način nastaviti provedbu već određene ovrhe."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-947/2017-2 od 25. kolovoza 2017.

76

831.133.85

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA > OVRHA NA TRAŽBINI PO RAČUNU KOD PRAVNE OSOBE KOJA OBAVLJA POSLOVE PLATNOG PROMETA > ZAPLJENA RAČUNA NA TEMELJU BJANKO ZADUŽNICE

*Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
(NN 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13)*

Članak 70. stavak 1.i 3.

Članak 81. stavak 2.

*Stečajni zakon
(NN/15)*

Članak 442. stavak 1.

Članak 443.

Trenutkom dostave rješenja o pljenidbi novčane tražbine temeljem bjanko zadužnice ovrhovoditelj stječe založno pravo na ovršenikovu tražbinu, a protekom roka iz odredbe članka 70. stavka 1. ZFPPN-a pravo razlučnog vjerovnika i odvojenog namirenja tražbine.

"Prema stanju u spisu predmeta proizlaze odlučna utvrđenja i to kako je rješenjem Općinskog suda u Splitu poslovni broj Ovr-7289/12 od 16. siječnja 2013. određena ovrha na temelju ovršnih isprava, bjanko zadužnica, radi naplate novčanog potraživanja ovrhovoditelja, pljenidbom novčane tražbine koju ovršenik ima prema svom dužniku Hrvatskim cestama d.o.o., Z., kako je ovršenik dana 31. siječnja 2013. predložio utvrditi prekid postupka, budući

da je nad ovršenikom dana 28. siječnja 2013. otvoren postupak predstečajne nagodbe, kao i da je pravomoćnim rješenjem prvostupanskog suda od 13. svibnja 2013. prekinut predmetni ovršni postupak, zbog otvaranja postupka predstečajne nagodbe nad ovršenikom.

Nadalje, prvostupanski sud je utvrdio i kako je Rješenjem Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj Stpn-36/14 od 11. prosinca 2015. odobreno sklapanje predstečajne nagodbe nad ovršenikom, a koje rješenje je potvrđeno rješenjem Visokog Trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-765/16 od 23. veljače 2016., kao i da je iz rješenja Nagodbenog vijeća ZG07, u postupku predstečajne nagodbe nad dužnikom K. I. d.o.o., vidljivo kako je tražbina vjerovnika Z. I. d.o.o., ovrhovoditelja u ovom postupku, utvrđena u punom iznosu (9.785.601,12 kuna), odnosno da ta tražbina nije osporena ni u jednom dijelu.

Pobijano rješenje kojim je obustavljena ovrha donijeto je temeljem odredbe članka 81. stavak 2. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“, broj 08/12, 144/12, 81/13 i 112/13, dalje u tekstu: ZFPPN), a sud prvog stupnja je u bitnom smatrao kako su ispunjeni zakonski uvjeti za obustavu ovrhe jer je nakon prekida predmetnoga ovršnog postupka zbog otvaranja postupka predstečajne nagodbe, doneseno pravomoćno rješenje o odobrenju predstečajne nagodbe nad ovršenikom i kojom je obuhvaćena cjelokupna tražbina ovrhovoditelja, a ovršenik je predložio obustavu ovrhe.

Navedena utvrđenja i zauzeti stav u bitnom prihvaća i ovaj drugostupanski sud.

Ovrhovoditelj žalbom pobija predmetno rješenje navodeći u bitnom kako je prvostupanski sud pogriješno primijenio materijalno pravo jer da je ovrhovoditelj izlučni ili barem razlučni vjerovnik jer je predmetnim rješenjem o ovrsi stekao pravo odvojenog namirenja tražbine. Međutim, pravilno je prvostupanski sud smatrao kako ovrhovoditelj, u konkretnom slučaju, nema pravo odvojenog namirenja svoje tražbine prema odredbama ZFPPN-a. Ovrhovoditelj niti u predmetnoj žalbi ne precizirana pripada li mu pravo odvojenog namirenja zbog položaja izlučnog ili položaja razlučnog vjerovnika, već jedino određeno navodi kako je rješenjem o ovrsi od 13. ožujka 2013. stekao pravo odvojenog namirenja tražbine.

U pogledu možebitnog položaja ovrhovoditelja kao razlučnog vjerovnika, ističe se, kako zadužnica temeljem koje je određena ovrha pljenidbom novčane tražbine koju ovršenik ima prema dužniku "Hrvatskim cestama" d.o.o., ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi, ali tek trenutkom pljenidbe navedene tražbine ovrhovoditelj stječe založno pravo na ovršenikovu tražbini, a pljenidba se smatra provedenom trenutkom dostave rješenja o pljenidbi ovršenikovom dužniku.

Iz spisa predmeta proizlazi kako je spomenuto rješenje ovršenikovom dužniku dostavljeno dana 21. siječnja 2013., dakle prije no što je postupak predstečajne nagodbe nad ovršenikom otvoren. Međutim, iako je ovrhovoditelj samim tim stekao pravo razlučnog vjerovnika, to pravo je stekao 16. siječnja 2013., odnosno dvanaest dana prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe nad ovršenikom, a iz čega proizlazi kako nisu bili kumulativno ispunjeni uvjeti iz članka 70. stavka 3. ZFPPN-a, prema kojem vjerovnik to pravo treba steći najmanje 60 dana ili više prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe. Stoga je prvostupanski sud i prekinuo predmetni postupak koji postupak je i nastavljen prvostupanskim rješenjem od 11. travnja 2017. i nakon toga obustavljena ovrha, a za odluku o obustavi ovrhe nisu od utjecaja navedene okolnosti."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-874/2017-2 od 19. rujna 2017

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE > OVRHA RADI VRAĆANJA RADNIKA NA RAD ODNOSNO U SLUŽBU

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 23. točka 1.

Članak 50. stavak 1. točka 9.

Članak 52.

Prestanak potrebe za radnim mjestom na kojem je ovrhovoditelj bio zaposlen prije odluke o otkazu, ne otklanja obvezu ovršenika vraćanja na rad ovrhovoditelja na odgovarajuće poslove temeljem pravomoćne i ovršne presude, kojom je utvrđena nedopuštenost otkaza s ponudom izmjenjenog ugovora o radu.

"Rješenje o ovrsi doneseno je u skladu s prijedlogom za ovrhu i ovršnom ispravom, a sukladno odredbi članka 23. točke 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14, a nakon ukidne odluke ovog žalbenog suda od 18. svibnja 2016. prvostupanjski je sud je utvrdio i valjano obrazložio da poslovi i zadatci novog radnog mjesta u okviru postojeće sistematizacije (administrator-blagajnik) ne odgovaraju uvjetima rada poslova koje je ovrhovoditeljica obavljala prije korištenja prava na roditeljski dopust (voditelj za neformalne programe) prvenstveno u odnosu na traženu stručnu spremu za obavljanje tih poslova, kao i u pogledu visine plaće.

Žalbeni navodi ovršenika usmjereni su na činjenicu da je ranije radno mjesto ovrhovoditeljice ukinuto radi organizacijskih razloga i da tih poslova prema važećem Poslovniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova nema. Također, da je ovrhovoditeljica dana 27. rujna 2013., potpisala Ugovor o radu za radno mjesto administrator-blagajnik koje odgovara uvjetima rada poslova koje je obavljala prije korištenja roditeljskog dopusta.

Žalba ovršenika nije dovela u sumnju valjanost i zakonitost pobijanog rješenja o ovrsi, jer ukoliko je prestala potreba za radnim mjestom koje je ovrhovoditeljica prije obavljala, ovršenik je u obvezi vratiti je na odgovarajuće poslove, a što i prema mišljenju ovog žalbenog suda nije učinio.

Ukoliko bi se gornji navodi sadržajno podveli pod žalbeni razlog iz odredbe članka 50. stavka 1. točke 9. OZ-a, odnosno da je tražbina prestala (sklapanjem ugovora o radu od 27. rujna 2013.), radi se o žalbenom razlogu, o kojem je sukladno odredbi članka 52. OZ-a nadležan odlučivati prvostupanjski sud i može uputiti ovršenika da u parnici dokaže da je ovrha nedopuštena iz razloga koje je naveo u ovoj žalbi."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1039/2017-2 od 23. listopada 2017

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI > SUDSKA OVRHA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 284. stavak 1. i 2.

Članak. 285. stavak 2.

Ovrhovoditelj je ovlašten na temelju rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika, predložiti određivanje sudske ovrhe na pokretninama jer se ne može tražiti izvansudska ovrha na pokretninama ovršenika.

"Iz utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi da je ovrhovoditelj na temelju ovršne isprave – pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika Ž. B. iz T. pod poslovnim brojem Ovr-200/15 od 8. lipnja 2015., a kojim je određena ovrha općenito na imovini ovršenika, zatražio da sud odredi ovrhu na novom predmetu i sredstvu ovrhe i to na pokretninama ovršenice.

Budući je uz prijedlog ovrhovoditelj priložio samo potvrdu FINA-e kako ovršenica nema aktivnih računa sa kojih bi se mogla izvršiti ovrha na novčanim sredstvima, to je sud prvog stupnja smatrao da ovrhovoditelj nije dokazao da se ovrha na stalnom novčanom primanju ne može provesti i da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za određivanje sudske ovrhe na pokretninama ovršenika.

Odredbom članka 284. stavka 1. i 2. OZ-a propisano je da ovrhovoditelj može na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika izravno od Financijske agencije ili poslodavca, odnosno isplatitelja stalnog novčanog primanja zatražiti prijenos novčanih sredstava s računa ovršenika i isplatu novčanog iznosa kojim će se namiriti njegova tražbina radi čijeg je ostvarenja i određena ovrha (tzv. izvansudska ovrha).

Nadalje, odredbom članka 285. stavka 2. OZ-a određeno je da ovrhovoditelj može na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika od suda zatražiti da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvog rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha, te da će u tom slučaju sud postupiti kao da je od njega zatraženo da ovrhu odredi drugim sredstvom i na drugom predmetu ovrhe.

Kraj sadržaja navedenih zakonskih odredbi pravilno je ovrhovoditelj predložio određivanje sudske ovrhe na pokretninama ovršenika, jer se na temelju rješenja o ovrsi broj Ovr-200/15 od 08. lipnja 2015., kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika, ne može tražiti izvansudska ovrha na pokretninama ovršenika.

Međutim, ispravan je zaključak prvostupanjskog suda da usprkos tome nisu ispunjene zakonske pretpostavke za određivanje predložene sudske ovrhe. Naime, iz sadržaja i smisla gore citiranih odredbi proizlazi da je ovrhovoditelj tom zakonskom odredbom prvenstveno upućen da naplatu svog potraživanja ostvaruje putem izvansudske ovrhe, a ako je taj put ovrhe ostao bezuspješan, o čemu ovrhovoditelj mora priložiti dokaz sudu, pripada mu pravo da svoje potraživanje ostvaruje putem sudske ovrhe."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-764/2017-2 od 14. rujna 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI > SUDSKA OVRHA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak. 284. stavak 1. i 2.

Članak. 285. stavak 2.

Da bi s uspjehom mogao tražiti određivanje sudske ovrhe na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika, ovrhovoditelj mora dokazati da je prethodno bez uspjeha pokušao namiriti svoju tražbinu izravno od Financijske agencije ili poslodavca, odnosno isplatitelja stalnog novčanog primanja (tzv. izvansudska ovrha).

"Iz utvrđenja prvostupanskog suda proizlazi da je ovrhovoditelj na temelju ovršne isprave – pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi javnog bilježnika Ž. B. iz T. pod poslovnim brojem Ovr-200/15 od 8. lipnja 2015., a kojim je određena ovrha općenito na imovini ovršenika, zatražio da sud odredi ovrhu na novom predmetu i sredstvu ovrhe i to na pokretninama ovršenice.

Budući je uz prijedlog ovrhovoditelj priložio samo potvrdu FINA-e kako ovršenica nema aktivnih računa sa kojih bi se mogla izvršiti ovrha na novčanim sredstvima, to je sud prvog stupnja smatrao da ovrhovoditelj nije dokazao da se ovrha na stalnom novčanom primanju ne može provesti i da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za određivanje sudske ovrhe na pokretninama ovršenika.

Odredbom članka 284. stavka 1. i 2. OZ-a propisano je da ovrhovoditelj može na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika izravno od Financijske agencije ili poslodavca, odnosno isplatitelja stalnog novčanog primanja zatražiti prijenos novčanih sredstava s računa ovršenika i isplatu novčanog iznosa kojim će se namiriti njegova tražbina radi čijeg je ostvarenja i određena ovrha (tzv. izvansudska ovrha).

Nadalje, odredbom članka 285. stavka 2. OZ-a određeno je da ovrhovoditelj može na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika od suda zatražiti da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvog rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha, te da će u tom slučaju sud postupiti kao da je od njega zatraženo da ovrhu odredi drugim sredstvom i na drugom predmetu ovrhe.

Kraj sadržaja navedenih zakonskih odredbi pravilno je ovrhovoditelj predložio određivanje sudske ovrhe na pokretninama ovršenika, jer se na temelju rješenja o ovrsi broj Ovr-200/15 od 8. lipnja 2015., kojim je ovrha određena općenito na imovini ovršenika, ne može tražiti izvansudska ovrha na pokretninama ovršenika.

Međutim, ispravan je zaključak prvostupanskog suda da usprkos tome nisu ispunjene zakonske pretpostavke za određivanje predložene sudske ovrhe. Naime, iz sadržaja i smisla gore citiranih odredbi proizlazi da je ovrhovoditelj tom zakonskom odredbom prvenstveno upućen da naplatu svog potraživanja ostvaruje putem izvansudske ovrhe, a ako je taj put ovrhe ostao bezuspješan, o čemu ovrhovoditelj mora priložiti dokaz sudu, pripada mu pravo da svoje potraživanje ostvaruje putem sudske ovrhe."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-764/2017-2 od 14. rujna 2017.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OPĆENITO

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 39. stavak 1. i 2.

Članak 82.

Članak 230. stavak 1.

Članak 290.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13 i 89/14)

Članak 109.

Prvostupanjski je sud dužan, ukoliko je ocijenio da prijedlogu za osiguranje novčane tražbine predlagatelja osiguranja nisu priložene isprave nužne za ocjenu njegove osnovanosti, pozvati predlagatelja osiguranja na dopunu odnosno uređenje podnesenog prijedloga i u tu mu svrhu ostaviti rok te ga upozoriti na zakonske posljedice nepostupanja.

"Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem odbacio prijedlog radi osiguranja novčane tražbine tužitelja-predlagatelja osiguranja B. Š. iz Z. (dalje u tekstu: predlagatelj osiguranja) koji je podnesen uz tužbu koja je kod prvostupanjskog suda zaprimljena dana 23. kolovoza 2017.

Predlagatelj osiguranja je predložio odrediti privremenu mjeru kojom će tuženiku 2. protivniku osiguranja T. K. iz Z. (dalje u tekstu: protivnik osiguranja) biti zabranjeno otuđenje ili opterećenje nekretnina-poslovnog prostora površine 13,50 m² koji se nalazi u zgradi u Z. anagrafske oznake ..., sagrađena na zemljišnoknjižnoj čest. br. 226, Z.U. 2391, k.o. G. Z. te kuće broj 41, anagrafske oznake ..., garaža, zemljište i dvorište, izgrađene na zemljišnoknjižnoj čest. br. 8484/11 Z.U. 1963 k.o. G. Z., uz upis zabilježbe zabrane u zemljišne knjige.

Prema razlozima pobijanog rješenja, predlagatelj osiguranja prijedlogu nije priložio zemljišno-knjižne izvatke (u izvorniku ili ovjerenoj preslici) kao dokaz da su nekretnine na koje je upravljen prijedlog za osiguranje privremenom mjerom zemljišno-knjižno vlasništvo protivnika osiguranja, radi čega je prvostupanjski sud podneseni prijedlog ocijenio nepotpunim te isti odbacio, pozivajući se na odredbu članka. 39. stavka. 1. i 3., članka. 82., članka. 230. stavka. 1. i članka. 290. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12).

S pravom predlagatelj osiguranja u žalbi upozorava da pobijano rješenje nije zakonito.

Mjerodavne odredbe koje se primjenjuju u ovome postupku osiguranja privremenom mjerom predstavljaju odredbe Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17, dalje u tekstu: OZ).

Odlukom broj U-I-2881/14 od 1. lipnja 2016. (dalje u tekstu: Odluka), Ustavni sud RH pokrenuo je postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom te ukinuo članak. 39 stavka. 3. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13 i 93/14) koja je (do donošenja

navedene Odluke) glasila: Prijedlog za ovrhu koji ne sadrži sve podatke iz stavka. 1. i stavka. 2. ovog članka sud će odbaciti rješenjem, ne pozivajući predlagatelja da ga dopuni ili ispravi. Sukladno citiranoj Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske, ukidanjem osporenog članka. 39. stavka. 3. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13 i 93/14), na sve se ovršne prijedloge na odgovarajući način primjenjuje članak. 109. ZPP-a, ako i dok zakonodavac na drugačiji način, sukladan ustavnim zahtjevima, ne uredi pretpostavke za podnošenje ovršnih prijedloga.

U citiranim okolnostima, prvostupanjski sud je bio dužan, ukoliko je ocijenio da prijedlog za osiguranje novčane tražbine predlagatelja osiguranja ne sadrži sve propisano odredbama članka. 39. stavka. 1. i 2. OZ-a, odnosno, da prijedlogu nisu priložene isprave nužne za ocjenu njegove osnovanosti, prethodno postupiti u cijelosti dosljedno odredbama članka. 109. ZPP-a te predlagatelja osiguranja pozvati na dopunu odnosno uređenje podnesenog prijedloga i u tu mu svrhu ostaviti rok te ga upozoriti na zakonske posljedice nepostupanja suda (kako je to i ukazano u citiranoj Odluci Ustavnog suda RH).

Prema sadržaju spisa predmeta i razlozima pobijanog rješenja, predlagatelj osiguranja je prijedlogu za osiguranje priložio, među ostalim, e zemljišno-knjižne izvratke za nekretnine koje su predmet osiguranja, a prema naznaci na istima radi se o verificiranim zemljišno-knjižnim ulošcima.

U tom kontekstu, ukazuje se prvostupanjskom sudu da svaki građanin putem službenih stranica Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske može izvršiti pretraživanje verificiranih zemljišno-knjižnih uložaka, time da građanin koji ima otvoren korisnički pretinac u okviru sustava e-Građanin može priložiti i zemljišno-knjižni izvatak koji ima dokaznu snagu javne isprave koji se može koristiti u pravnom prometu nekretnina i u potpunosti je izjednačen sa zemljišno-knjižnim izvatom kojeg ovjerava i izdaje nadležni zemljišno-knjižni sud.

Kako je prvostupanjski sud donoseći pobijano rješenje pogrešno primijenio odredbe članka 39. OZ-a, što je utjecalo na donošenje (ne)zakonite odluke, žalbu predlagatelja osiguranja valjalo je uvažiti, pobijano rješenje ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak, temeljem odredaba članka 380. točke 3. ZPP-a."

Županijski sud u Splitu, GŽ-19/2018-2 od 25. siječnja 2018.

81

832.1

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > OSIGURANJE PRISILNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA NEKRETNINI

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 290.

Članak 296.

Radi naplate tražbine čiji iznos glavnice ne prelazi 20.000,00 kuna, a ne radi se o osiguranju novčane tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom, analognom primjenom odredbe članka 80.b stavka 1. OZ-a, ne bi se moglo odrediti ni osiguranje predmetne tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja.

"Iz stanja predmeta spisa proizlazi da je po prijedlogu predlagatelja osiguranja, prvostupanjski sud 24. kolovoza 2017. donio rješenje o osiguranju novčane tražbine predlagatelja osiguranja, u ukupnom iznosu od 14.111,98 kuna, prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja, te da je određeno osiguranje uknjižbom založnog prava u korist predlagatelja osiguranja, na nekretnini u suvlasništvu protivnika osiguranja, i to na teret nekretnine poblje označene u izreci pobijanog rješenja, pod točkom I. izreke, sve na temelju ovršne isprave - pravomoćnog i ovršnog rješenja javnog bilježnika T. K. iz O., broj Ovr-297/15 od 6. ožujka 2015.

Prema odredbi članka 296. OZ-a, na osnovi ovršne isprave kojom je utvrđena novčana tražbina predlagatelj osiguranja ima pravo tražiti osiguranje te tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja, dok prema članku 82. OZ-a uz prijedlog za ovrhu ne nekretnini ovrhovoditelj je dužan podnijeti izvadak iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nekretnina upisana kao vlasništvo ovršenika ili ispravu podobnu za upis ovršenikova prava u slučaju da je pravo vlasništva na nekretnini upisano u zemljišnoj knjizi na drugu osobu, a ne na ovršenika, koju odredbu je odgovarajuće primijeniti i u postupku osiguranja temeljem članka 290. OZ-a.

Člankom 290. OZ-a propisano je da se na osiguranje tražbine prema tom dijelu Zakona na odgovarajući način primjenjuju odredbe tog Zakona o ovrsi radi ostvarenja tražbine.

Na postupke ovrhe i osiguranja primjenjuju se odredbe OZ-a koje su na snazi u vrijeme podnošenja prijedloga za ovrhu, odnosno prijedloga za osiguranje.

Prema tome, kako iz stanja spisa proizlazi da je prijedlog za osiguranje podnesen 18. kolovoza 2017., u konkretnom slučaju, prilikom odlučivanja o prijedlogu za osiguranje treba uzeti u obzir izmjene i dopune Ovršnog zakona objavljene u "Narodnim novinama", broj 73/17, objavljene 26. srpnja 2017., a koje su na snazi od 3. kolovoza 2017.

Naime, člankom 15. navedenih izmjena i dopuna Ovršnog zakona iza članka 80.a dodan je članak 80.b čiji stavak 1. glasi: "Sud će prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskoga uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom."

S obzirom na navedeno, a kako je naprijed citiranom odredbom članka 290. OZ-a propisano da se na postupak osiguranja na odgovarajući način primjenjuju odredbe OZ-a o ovrsi radi ostvarenja tražbine, po ocjeni ovog suda, na postupak osiguranja novčanog potraživanja predlagatelja osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja imaju se na odgovarajući način primijeniti i odredbe OZ-a kojima se regulira postupak ovrhe radi namirenja novčanog potraživanja ovrhovoditelja na nekretnini ovršenika.

Prema tome, kako je naprijed citiranom odredbom članka 80.b stavka 1. OZ-a propisano da će sud odbiti prijedlog za ovrhu ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom, a što ovdje nije slučaj, po ocjeni ovog suda, analognom primjenom te odredbe na postupke osiguranja, nije bilo mjesta donošenju rješenja o osiguranju novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini jer tražbina predlagatelja osiguranja radi čijeg se osiguranja predlaže donošenje rješenja o zasnivanju založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja ne prelazi 20.000,00 kuna, pa je u tom slučaju prijedlog predlagatelja osiguranja trebalo odbiti kao neosnovan."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-1445/2017-2 od 21. studenog 2017

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OSIGURANJE > SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO ZALOŽNOPRAVNO OSIGURANJE NA TEMELJU SPORAZUMA STRANAKA > SUDSKO OSIGURANJE OVČANE TRAŽBINE ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA TEMELJU SPORAZUMA STRANAKA > PRIJEDLOG ZA OSIGURANJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 290.

Članak 296.

Zakon o zemljišnim knjigama

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13)

Članak 52. - 55.

Dostavom rješenja trgovačkog suda o upisu u sudski registar statusne promjene pripajanja trgovačkom društvu koje je upisani zemljišnoknjižni vlasnik, predlagatelj osiguranja je dokazao da su ispunjene pretpostavke za zasnivanje založnog prava na nekretnini.

"Prema odredbi članka 296. OZ-a na osnovi ovršne isprave kojom je utvrđena novčana tražbina predlagatelj osiguranja ima pravo tražiti osiguranje te tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini protivnika osiguranja, dok prema članku 82. OZ-a uz prijedlog za ovrhu ne nekretnini ovrhovoditelj je dužan podnijeti izvadak iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nekretnina upisana kao vlasništvo ovršenika ili ispravu podobnu za upis ovršenikova prava u slučaju da je pravo vlasništva na nekretnini upisano u zemljišnoj knjizi na drugu osobu, a ne na ovršenika, koju odredbu je odgovarajuće primijeniti i u postupku osiguranja temeljem članka 290. OZ-a.

Sud prvog stupnja odbacio je prijedlog za osiguranje budući predlagatelj osiguranja nije postupio po zaključku suda od 17. svibnja 2017., odnosno nije dopunio prijedlog za osiguranje na način da je sudu dostavio ispravu podobnu za upis prava vlasništva protivnika osiguranja na predmetnoj nekretnini. Predlagatelj osiguranja je kao ispravu podobnu za upis prava vlasništva protivnika osiguranja na predmetnoj nekretnini dostavio izvornik rješenja Trgovačkog suda u Bjelovaru poslovni broj Tt-/2797-2 od 13. prosinca 2016., no sud prvog stupnja je smatrao da navedeno rješenje nije isprava podobna za upis prava vlasništva protivnika osiguranja, budući ne ispunjava pretpostavke propisane člancima 52. do 55. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13), slijedom čega je donio pobijano rješenje.

Takav stav kao pravilan ovaj sud ne može prihvatiti.

Naime, predlagatelj osiguranja dostavio je izvornik rješenja Trgovačkog suda u Bjelovaru Tt-16/2797-2 od 13. prosinca 2016. kojim je određeno da se u sudski registar upiše pripajanje društva U. d.o.o. S. društvu VS G. d.o.o.

Ovdje valja napomenuti da navedeno rješenje ne udovoljava svim zakonskim pretpostavkama valjanosti isprave na temelju koje se ima provesti zemljišnoknjižni upis, budući ne sadrži točnu oznaku zemljišta i klauzulu intabulandi, koji sadržaj isprave na temelju

koje se ima dozvoliti uknjižba je propisan odredbama članka 54. stavka 1. te članka 55. stavka 1.a ZZK-a.

No, navedene odredbe valja tumačiti na način da se one ne odnose na sadržaj isprava o pravnim poslovima koji za posljedicu imaju univerzalnu sukcesiju, budući kod univerzalne sukcesije, kao što je pripajanje jednog trgovačkog društva drugome trgovačkom društvu, sva prava i obveze jednog pravnog subjekta prelaze na drugoga, pa ih nema potrebe posebno taksativno navoditi u ispravi sačinjenoj povodom takvog pravnog posla. Dovoljno je dokazati da je došlo do univerzalne sukcesije, te da je konkretno zemljišnoknjižno pravo pripadalo univerzalnom pravnom predniku.

Predlagatelj je činjenicu univerzalne sukcesije dokazao priloženim rješenjem Trgovačkog suda o upisu u sudski registar navedene statusne promjene, dok vlasništvo prednika proizlazi iz stanja zemljišnih knjiga (Tako Županijski sud u Bjelovaru rješenje GŽ-3335/2011 od 31. svibnja 2012.)."

Županijski sud u Splitu, GŽ Ovr-1011/2017-2 od 31. kolovoza 2017.

9 > Ostala pravna područja

83

9

OSTALA PRAVNA PODRUČJA

Zakon o športu

(NN 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 91/16)

Članak 6. stavak 1. podstavak 2.

Članak 19. stavak 1.

Zakon o obrtu

(NN 143/13)

Članak 2. stavak 1.

Članak 15. stavak 1.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)

Fizičke osobe, sportaši, koji obavljaju samostalnu djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju nisu obrtnici jer ne obavljaju dopuštenu gospodarsku djelatnost nego sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju i nisu upisani u obrtni registar, već je činjenica da samostalno obavljaju sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju upisana u registar sportskih djelatnosti.

"Predmet spora je zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 159.500,00 kuna s pripadajućim zateznim kamatama na ime neisplaćenih naknada za mjesece rujan, listopad, studeni i prosinac 2014. i siječanj 2015. po Ugovoru o profesionalnom igranju rukometa kao samostalnom sportskom djelatnošću.

Prvostupanjski sud je na temelju provedenih dokaza utvrdio:

- da su tužiteljica kao rukometašica i tuženik kao klub sklopili 1. kolovoza 2013. Ugovor o profesionalnom igranju rukometa kao samostalnom sportskom djelatnošću (dalje u tekstu: Ugovor) na rok od dvije godine - za sezonu 2013/2014 i 2014/2015, počevši od 1. kolovoza 2013. do 31. svibnja 2015.,

- da je člankom 8. Ugovora uglavljeno da tužiteljici za igranje rukometa pripada po sezoni bruto iznos od 325.000,00 kuna, time da se naknada isplaćuje mjesečno 32.500,00 kuna do 20-tog u tekućem mjesecu za protekli mjesec,

- da je u bruto iznosu od 325.000,00 kuna uračunat PDV i ostala davanja u državni proračun koja terete tužiteljicu kao igračicu te stanarina + režije,

- da je tužiteljica u sezoni 2014/2015 ispunjavala svoje obveze prema Ugovoru od rujna 2014. do siječnja 2015. i da joj je za to razdoblje od ukupno ugovorene naknade u iznosu od 162.500,00 kuna plaćeno svega 3.000,00 kuna, tako da tuženik duguje tužiteljici iznos od 159.500,00 kuna,

- da tužiteljica nije izdavala račune za navedene mjesece, a nije izdavala račune ni za ranije razdoblje u kojemu joj je tuženik uredno isplatio ugovorenu naknadu,

- da tuženik nije dokazao da je za ugovoreno razdoblje koje je obuhvatilo cijelu sezonu 2013/2014 i šest mjeseci sezone 2014/2015 isplatio ukupno 520.000,00 kuna, pri čemu je prvostupanjski sud zauzeo shvaćanje da kartica partnera kojom tuženik dokazuje da njegov dug prema tužiteljici iznosi 73.876,03 kune predstavlja interni dokument tuženika iz kojega nije razvidno na koje razdoblje se odnose isplate.

Na tako utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud je zaključio da je tužbeni zahtjev tužiteljice za isplatu utuženog iznosa od 159.500,00 kuna osnovan. Pritom prvostupanjski sud zauzima pravno shvaćanje da se u konkretnom slučaju treba primijeniti odredba članka 590. Zakona o obveznim odnosima - koja uređuje ugovor o djelu i da tužiteljica ima status obrtnika te je temeljem pozitivnih propisa obveznik plaćanja što tereti naknadu koja joj je po bilo kojoj osnovi, vezano za njezinu djelatnost, plaćena.

Zaključak prvostupanjskog suda o osnovanosti cjelokupnog tužbenog zahtjeva ne može se za sada sa sigurnošću prihvatiti.

Prije svega treba reći da je pogrešno pravno shvaćanje prvostupanjskog suda da tužiteljica ima status obrtnika.

Prema odredbi članka 6. stavka 1. podstavka 2. Zakona o sportu sportaš je osoba koja se priprema i sudjeluje u sportskim natjecanjima kao osoba koja obavlja samostalnu sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskim natjecanjima. Prema odredbi članka 8. stavka 1. ZS-a sudjelovanje u sportskim natjecanjima smatra se profesionalnim ako sportaš koji sudjeluje u sportskim natjecanjima ima sklopljen ugovor o profesionalnom igranju ili ugovor o radu sa sportskim klubom ili ako sportaš obavlja samostalnu sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskim natjecanjima, dok je stavkom 2. istog članka propisano da je sportaš koji profesionalno sudjeluje u sportskim natjecanjima prema stavku 1. ovoga članka osoba kojoj je bavljenje sportom osnovno zanimanje i kojemu se po toj osnovi uplaćuje doprinos za obvezna osiguranja u skladu s posebnim propisima. Prema odredbi članka 18. stavka 1. ZS-a sportskom djelatnošću smatra se, među ostalim, sudjelovanje u sportskom natjecanju.

Člankom 19. stavka 1. ZS-a propisano je da sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju mogu obavljati fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju i pravne osobe koje su za to posebno registrirane (sportski klubovi), a to mogu biti sportske udruge za natjecanje i sportska dionička društva, a

upisuju se u registar sportskih djelatnosti koje vode uredi državne uprave u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, prema sjedištu pravne, odnosno prebivalištu fizičke osobe (članak 20. stavak 1. ZS-a).

Odredbom članka 2. stavka 1. Zakona o obrtu propisano je da je obrt u smislu ovoga Zakona je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu sa člankom 8. ovoga Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu, a obrtnik u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

U skladu s člankom 15. stavkom 1. ZO-a obrt se upisuje u Obrtni registar na temelju rješenja koje izdaje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Z.

Iz citiranih odredaba proizlazi da fizičke osobe, sportaši, koji obavljaju samostalnu djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju nisu obrtnici jer:

a) ne obavljaju dopuštenu gospodarsku djelatnost nego sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju i

b) nisu upisani u obrtni registar, već je činjenica da samostalno obavljaju sportsku djelatnost sudjelovanja u sportskom natjecanju upisana u registar sportskih djelatnosti.

Iz stanja spisa proizlazi da je tuženik u spis priložio Karticu partnera – šifra 460 s nazivom partnera K. M., tužiteljica u ovoj parnici. Prvostupanjski sud smatra da taj dokument nije relevantan za utvrđivanje činjeničnog stanja koje se tiče tuženikova dugovanja prema tužiteljici s naslova neisplaćenih naknada po Ugovoru, jer se radi o internom dokumentu tuženika iz kojega nije razvidno na koje razdoblje se odnose evidentirane isplate.

Po ocjeni ovoga suda, za sada je preuranjen zaključak prvostupanjskog suda da se na temelju priložene kartice partnera ne može utvrditi je li tuženik i koliko, osim nesporno isplaćenog iznosa od 3.000,00 kuna, isplatio tužiteljici na ime ugovorene naknade po Ugovoru.

U navedenoj kartici partnera su evidentirana knjiženja koja se odnose na tuženikove obveze prema tužiteljici za razdoblje od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2014. Po ocjeni ovoga suda prvostupanjski sud nije dovoljno stručan da pregledom navedene kartice partnera utvrdi ili razjasni činjenice koje se odnose na tuženikova plaćanja tužiteljici u navedenom razdoblju, pa je u smislu odredbe članka 250. ZPP-a na tu okolnost trebao provesti predloženi dokaz knjigovodstvenim vještačenjem kako bi se točno utvrdila visina tužiteljčine tražbine s naslova neisplaćenih naknada po Ugovoru. U vezi s tim je potrebno raspraviti i utvrditi kada je točno tužiteljica prestala igrati za tuženika odnosno kada je prestala ispunjavati svoje obveze iz članka 6. Ugovora, u vezi s čim je potrebno točno utvrditi kada je tužiteljica prešla u drugi klub.

Prema tome ostvaren je žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja, pa je trebalo na temelju odredbe članka 370. ZPP-a ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje."

Županijski sud u Splitu, GŽ-2994/2017-2 od 1. ožujka 2018.